

Liisa Evastina

luo uraa
Hollywoodissa
ja Maltalla

KATSO LEMPISARJASI NETISSÄ ILMAN MAARAJOITUKSIA

F-SECURE FREEDOME VPN

Nyt -25% alennus Suomi Seuran jäsenille.
Hyödynnä tarjous osoitteessa

freedom.f-secure.com/suomiseura/
Tarjouskoodilla **suomiseura**

Windows | Mac | iPad | iPhone | Android

Juhlavuosi lähestyy

Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhla-vuosi lähestyy kovaa vauhtia. Juhlavuoden teema on ”Yhdessä”, ja vuoden juhlintaan halutaan saada mukaan niin suomalaiset kuin Suomen ystävät kautta maailman. Tavoitteena on mahdollisimman laaja ja monipuolinen ohjelma. Ohjelmaan voikin kuka tahansa ja mikä tahansa yhteisö tai yhdistys ehdottaa omaa hankettaan syksyyn 2017 asti.

Suomessa ohjelmaa on tarjolla koko ensi vuoden ajan, sillä laaja kirjo erilaisia hankkeita, tapahtumia ja tempauksia on jo listattu Suomi 100 -juhlavuoden internet-sivuille (<http://suomifinland100.fi/info>), ja uusia ilmestyy sinne jatkuvasti.

Toukokuussa 2015 järjestettiin ulkosuomalaisparlamentin istunnon yhteydessä keskustelutilaisuus, missä ulkosuomalaiset esittivät näkemyksiään juhlavuodesta ja kertoivat juhlavuoden suunnitelmista omilla alueilleen. Samalla yhteisöt kuulivat Suomi 100 -hankkeen edustajilta juhlavuoden suunnitelmista Suomessa.

Ulkosuomalaisten yhteisöjen suunnitelmassa on saamiemme tietojen mukaan järjestää suuri määrä Suomi 100 -tapahtumia maissaan joko yksin tai muiden yhteisöjen kanssa. Suunnitteilla on juhlailllaisia, konsertteja ja monenlaisia muita tapahtumia. Monet yhteisöt toivovat Suomesta esiintyjää tilaisuuksiinsa. Arvioiden mukaan tilaisuuksia järjestettäisiin ainakin 700 eri puolilla maailmaa.

Suomi-Seura ry ja Suomi 100 -juhlavuoden sihteeristö ovat pyytäneet ulkosuomalaisten yhdistyksiä, järjestöjä, seurakuntia, Suomi-kouluja ja muita yhteisöjä ilmoittamaan juhlavuoden tapahtumistaan ja suunnitelmistaan. Keräämme Suomi-Seurassa tiedot ulkosuomalaisten järjestämisestä tai suunnittelemista juhlavuoden tapahtumista, sillä niistä kysytään nimenomaan meiltä, ulkosuomalaisten edustajalta Suomessa. Vältämme samalla mahdollisia toivomuksia esimerkiksi esiintyjistä eteenpäin.

Suomen juhlavuotena on todellakin syytä huomioida ulkosuomalaiset, Suomen ja suomalaisuuden edustajat maailmalla – onhan suomalaisten siirtolaisuushistoria Suomen itsenäisyyttä vanhempaa. Ensimmäiset suomalaiset saapuivat Yhdysvaltoihin jo vuonna 1638, ja suuri siirtolaisuusaalto Pohjois-Amerikkaan alkoi jo 1860-luvulla.

Suomen juhlavuoden yhteydessä on myös mietittävä ulkosuomalaisuuden tulevaisuutta ja ulkosuomalaisen kulttuurin ja

suomen kielen säilymistä maailmalla. Monista maista tulee huolestuttavia tietoja ulkosuomalaisten perinteisten suurien tapahtumien kuihtumisesta, yhdistysten toiminnan hiipumisesta tai lopettamisesta sekä ulkosuomalaisten tiedotusvälineiden huolestuttavasta tilanteesta. Yhdysvalloissa, Kanadassa ja Australiassa on vielä toistaiseksi pidetty suuria vuosittaisia tapahtumia, mutta niiden järjestäjiä on ollut vaikea löytää ja kävijämäärät ovat usein jääneet alhaisiksi. Monet yhdistykset ovat lopettaneet toimintansa jäsenmäärän pudottua liian alhaiseksi. Useat suomenkieliset lehdet ovat lopettaneet ilmestymisensä tai yhdistyneet toiseen lehteen.

Suomalaisia muuttaa toki jatkuvasti eri puolille maailmaa, niin tilapäisesti kuin pysyvästi. Heistä monet eivät kuitenkaan ilmeisesti kaipaa suomalaista sanomalehteä tai yhdistystä, koska he saavat uutisensa Internetistä. Suomalaisten tapaamiset sovitaan monesti myös Internetissä. Pysyvämmän muuton kyseessä ollessa tulee useimmille kuitenkin myös innostus osallistua suomalaistoimintaan. Espanjan suomalaisseuduilla on vielä useita lehtiä ja vilkasta suomalaistoimintaa, koska väestö on vielä pitkälti suomenkielistä ja aktiivista, ja suomalaisia muuttaa sinne edelleen.

Suomi-koulujen määrän jatkuva kasvu antaa toivoa suomen kielen ja suomalaisen kulttuurin elossa pysymisestä maailmalla. Vaikka monet suomenkieliset palaavat Suomeen vanhempiensa kanssa, on oppilaisissa myös paljon pysyvästi maailmalla asuvia ja usean polven ulkosuomalaisia.

Ulkosuomalaisten kulttuurin, tiedotusvälineiden ja suomen kielen säilymisestä on kannettava todellista huolta niin Suomessa kuin ulkosuomalaisten keskuudessa niin juhlavuonna kuin jatkuvasti. Yhdistykset, tiedotusvälineet ja Suomi-koulut tarvitsevat jatkuvaa tukea – jäseniä, tilaajia ja oppilaita – ja myös tukea Suomen valtiolta.

Leena Isbom

Sisältö

2 • 2016

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Liisa Evastina:
Näyttelijänä
kahdessa maassa
- 6 Pia Rendic auttaa
ihmiskaupan uhreja
Kyproksella
- 8 Kristian Tapaninaho:
Pizzauunin kehittäjä
Skotlannissa
- 10 Sokea kirjailija
Jonna Mononen
Saksassa
- 12 Suomalaisuus näkyä
vielä Petroskoissa
- 14 Katja Köykkä ja
Miina Puntila ovat
Jordanian suomalaisia
- 16 Maailman turuilta
- 20 Järjestöpalsta
- 22 Suomi-Seura neuvoo
- 27 Humoristikko
- 29 Ruokapalsta

Kansi: Liisa Evastina
Kuva: Ilpo Musto

Näyttelijänä kahdella mantereella

Liisa Evastinan viimeisin elokuvarooli on *13 Hours* -nimisessä trillerissä. Hän on näytellyt myös *NCIS*-televisiosarjassa.

Suomalainen Liisa Evastina tekee lupaavaa uraa Hollywoodissa näyttelijänä, käsikirjoittajana ja tuottajana.

Los Angelesiin viisitoista vuotta sitten kotiutunut näyttelijä **Liisa Evastina** on saapunut Lontooseen neuvottelemaan uuden englantilaisen agenttinsa kanssa. Tapaamme asiaan kuuluvasti Ison-Britannian Filmi-instituutin kahvilassa, jonka seinät ovat täynnä elokuvajulisteita ja näyttelijäpotetteja.

– Liisa ja Evastina ovat kaksi keskimäistä nimeäni, joista tuli taiteilijanimeni,

oikealta nimeltään **Vivienne Mannerkoski** kertoo.

– Olen aina käyttänyt Liisa-nimeä, en koskaan virallista etunimeäni Vivienne, vaikka lapsesta saakka haaveilinkin näyttelijän ammatista, Evastina nauraa viitaten brittiläiseen näyttelijälegenda **Vivien Leighiin**.

Mannerkoski oli liian pitkä ja vaikea nimi kansainvälisille markkinoille, joten Evastina sopi paremmin sukunimeksi. Liisa kahdella iällä puolestaan pitää sopivasti suomalaisuuden mukana nimessä.

Oma tv-sarja tekeillä

Evastina kertoo tuoreimmasta projektistaan, uudesta tv-sarjasta, jonka hän pääosarooliin näyttelänsä lisäksi sekä käsikirjoittaa että tuottaa itse.

– Tässä vaiheessa on turha puhua sarjan yksityiskohdista kovinkaan paljon, olemme vasta kehitysvaiheessa. Eli teemme vielä käsikirjoitusta, hankimme sarjalta rahoitusta ja levitysmahdollisuuksia eri maihin.

Sen Evastina voi paljastaa, että hän tulee esittämään tv-sarjassaan suomalaisen naisen pääosarooliin. Sarja on englanninkielinen, kansainvälistä tuotantoa, ja Evastinan rinnalla siinä tullaan näkemään muitakin suomalaisia näyttelijöitä.

– Suomalaisuutta ei vielä ole nostettu suurille markkinoille tv:ssä tai elokuvissa. Itsekin olen tähän saakka esittänyt rooleisani suureksi osaksi muita kuin suomalaista.

– Aloin sitten pikku hiljaa mietiskellä, että miksikäs ei esittäisi suomalaista? Siksi lähdin kehittämään tv-roolia suomalaiselle, ulkomailla asuvalle naiselle.

Evastina haluaa rohkaista muitakin suomalaisia lanseeraamaan tv-ohjelmiaan ja elokuviaan ulkomailla.

– Ulkomaalaisena minun on helpompi nähdä miksi suomalaiset tuotteet eivät maailmalla vielä kovinkaan paljon liiku. Uskon, että suomalaisten tekemät tv-ohjelmat ja elokuvat on suureksi osaksi jo alun perin tehty pelkästään Suomen kulttuuria ymmärtäville.

– Tämä ei riitä. Suomalainen kulttuuri on kirjoitettava näihin ohjelmiin mukaan niin, että ulkomaalainen katsoja ymmärtää esitetävän asian vaikka ei olisi koskaan Suomessa käynytäkään.

Suutarilasta suureen maailmaan

Evastina on kotoisin Helsingin Suutarilasta. Peruskoulun ja lukion jälkeen hän haki Teatterikorkeakouluun.

– En päässyt sisään ensimmäisellä kieroksella, ja minua neuvottiin hakemaan uudelleen vuoden kuluttua. Lyhytpinnainen kun olen, sanoin heti, että toista kertaa en hae, ja päätin saman tien lähteä Suomesta pois.

20-vuotias, videovuokraamossa työskennellyt Evastina palasi Töölön vuokra-asuntoonsa, myi huonekalunsa ja muun tarpeettomaksi käyneen omaisuuden, pakkasi laukkunsa ja matkasi Hollywoodiin.

– Ensin kävin pariinkin otteeseen lyhyillä tutustumisreissuilla Los Angelesis-

sa. Sitten pääsin täyspäiväiseen näyttelijäkouluun Theater of Artsiin, minkä johdosta sain opiskelijaviihumin. Valmistuttuani tein ensimmäisen agentuurisopimukseni, ja sitä kautta sain viimein myös ensimmäisen O1-työlupani.

Nyt 15 vuotta myöhemmin Evastina kertoo elävänsä yhä saman periaatteen mukaisesti: On uskallettava ja samalla oltava uskollinen itselleen ja periaatteilleen.

Juuri tästä itsensä toteuttamisesta Evastina on tänäänkin menossa juttelemaan Lontoossa asuville ulkosuomalaisille. Tilaisuus on osa Bilingual Potential -taideohjelman järjestämää Nordic Festivaalia.

– En varsinaisesti koe itseäni opettajaksi, mutta minusta on kiva inspiroida muita ihmisiä, jotka haluavat muuttaa elämäänsä. Eihän muutoksen tekeminen helppoa ole, ei sen kuulukaan olla. Mutta mahdollista se on.

– Loppujen lopuksi elämä on kiinni omasta suhteesta itseän. Ei siitä, mitä kaverit, opettajat, vanhemmat tai muut sanovat. Oman itsensä kuunteleminen on tärkeintä.

Pienetkin roolit tärkeitä

Evastiina kertoo nauttivansa teatterinkin tekemisestä, mutta televisio ja elokuvat vetävät ainakin nyt enemmän puoleensa. Näyttelijän viimeisin roolisuoritus on **Michael Bayn** ohjaamassa trillerissä 13 Hours, joka perustuu Libyassa vuonna 2012 tapahtuneeseen terrori-iskuun. Elokuva sai Yhdysvaltain-ensi-iltansa tammikuussa.

– Esitän elokuvassa CIA-agenttia. Tämä rooli yhdessä aiemman NCIS-tv-sarjan roolini kanssa ovat olleet tähänastisen näyttelijänurani ehdottomia tähtihetkiä.

– Kumpikin näistä on pieni rooli todella suuren mittakaavan tuotannossa. Nämä ovat vaikuttaneet urani nousuun valtavasti, vaikka eivät työkokemuksina niin suurenmoisia olleetkaan. Näyttelijänä kun teet näissä rooleissa hyvin vähän.

Näyttelijä ei voikaan Evastinan mukaan tehdä kaikkea työtään vain taiteilijan näkökulmasta. On oltava järkevä myös uran jatkuvuuden, talouden ja tulevaisuuden suhteen.

– NCIS-tv-sarjassa näyttelin viisi vuotta sitten, joten ehdin tehdä töitä tuon tasoisen roolin eteen kymmenisen vuotta. Nyt olenkin jo oppinut, että kärsivällinen pitää olla eikä mitään tipahda syliin ilmaiseksi.

Kilpailu Hollywoodin rooleista on armottoman kovaa, mutta Evastina kertoo näyttelijän loppujen lopuksi käyvän kilpaa vain oman itsensä kanssa.

– On aivan sama onko koe-esiintymispaikalla kanssani miljoona muuta kärkkymässä samaa roolia. Heillä on oma kamppailunsa itsensä kanssa, minulla oman itseni kanssa. Näin minä tämän asian näen.

Vinkkejä Hollywoodiin aikoville

Jos Suomesta nyt haluaa muuttaa Los Angelesiin, on siellä Evastinan mukaan tiedossa vahva tukiverkosto muista suomalaisista.

– Mutta kun tulet, tule tarpeeksi pitkäksi ajaksi. Neljä tai viisi kuukautta ei ole tarpeeksi luottamuksen rakentamiseksi eri tahoille.

Ennen kuin Yhdysvalloissa voi alkaa taistella Hollywood-rooleista, pitää luonnollisesti olla työlupa. Näyttelijän on myös oltava näyttelijäliiton jäsen ja osaavien agentteihin ja managereihin edustettuna.

– Pitää vain muistaa, että usein agenttila on kymmenittäin näyttelijöitä edustettavanaan. On siis näyttelijän työ muistuttaa agenttiaan olemassaolostaan ja tietysti siitä, että hän on ehdokkaista vahvimpia.

Työmahdollisuuksien lisäämiseksi olisi tärkeää myös opiskella amerikkalainen aksentti.

– Jos kuulostat vähänkään ulkomaalaiselta, roolisi tulevat olemaan ulkomaalaisen rooleja. Näitä puolestaan on tarjolla vähän verrattuna amerikkalaista esittäviin osiin, Evastina toteaa.

– Amerikkalainen aksentti on pitkän itkun, työn ja tuskan takana. Minäkin olen vasta viime vuosina onnistunut saamaan aksenttini virheetömäksi.

– Näyttelijänuran eteen onkin satsattava paitsi aikaa ja vaivaa myös rahaa, juuri esimerkiksi kieliopintoihin tai metodi-oppitunteihin. Samoin kannattaa hankkia pitkä lista erilaisia liikunnallisia ja muita taitoja, ellei ole työkokemusta näyttelijänä. Tällaisten erityistaitojen avulla voi kokematonkin näyttelijä joskus saada roolin.

Hollywoodin monen tähtinäyttelijänkin menneisyyteen kuulu tarjoilijantyötä ja muita hanttihommia, joita he joutuivat tekemään elantonsa ja opintojensa eteen ennen kuin alkoivat pärjätä näyttelijäntyöllä.

– Minäkin tein tarjoilijanhommia vuosia, jotta sain kokoon asumiseen, elämiseen ja opiskeluun tarvittavat rahat. Vieläkin teen lisätöitä, mutta nykyään ne ovat erilaisia.

Evastina on näyttelijän-, tuotanto- ja käsikirjoitustyön lisäksi alkanut myös konsultoida Hollywoodiin tai muualle maailmaan haluavia näyttelijöitä, käsikirjoittajia, ohjaa-

ja ja tuotantoyhtiöitä.

– Mielelläni autan, kun vakavasti asiansa ottavat ihmiset ottavat yhteyttä. Kyllä näillä ihmisillä ja firmoilla on minut tavoitettavissaan jo suuntansa valittuna. Tuen mielelläni myös muita suomalaisia näyttelijöitä ohjaamaan ja käsikirjoittamaan. Olen konsultoinut jo muutamia, joten heitä on tulossa.

Koti kahdessa maanosassa

Tällä hetkellä Evastina on myös perustamassa kahta uutta firmaa Euroopan-kotimaahan Maltalle. Toinen yrityksistä on tuotantoyhtiö, toinen näyttelijäkoulu.

– Maltalla on tällä hetkellä todella hyvä mahdollisuus yritysten perustamiseen. Jos sinulla on hyvä bisnesidea, voit saada starttirahan, jonka avulla voit palkata muitakin yritykseesi. Näin voit itsesi lisäksi työllistää enemmän ihmisiä, jakaa omaa tietotaitoasi edelleen ja kehittää alallesi uusia tekijöitä.

Evastina on asunut Maltalla vuoden ajan ja kertoo viihtyvänsä oikein hyvin.

– Olenkin aikeissa asua puolet vuodesta Los Angelesissa ja puolet vuodesta Maltalla. Sieltä on hyvät yhteydet Euroopan muihin kuvauskohteisiin. Tosin työaikataulut voivat hyvinkin muuttaa suunnitelmiani.

Näyttelijän ykköspaikka maailmassa on kuitenkin edelleen Los Angeles, jossa asuvien suomalaisten yhteistyötä hän kiittelee mainioksi.

– Kun muutin Los Angelesiin en tuntenut ketään, eivätkä suomalaiset oikein jeesanneet toisiaan. Muiden muassa venäläiset, saksalaiset ja norjalaiset auttoivat minua valtavasti.

Nyt suomalaisverkostosta on Evastinan mukaan muodostunut erinomainen.

– On ollut todella hienoa, että suomalaisten yhteistyö on kehittynyt näin upeasti vuosien varrella. Meistä löytyy nyt aidos-ti kansainvälistä mentaliteettia ja tiimityökin onnistuu.

Teksti: Anneli Lenkkeri
Kuvat: Ilpo Musto

– Los Angelesissa on hieno suomalaisverkosto, Liisa Evastina kertoo.

”Kun nainen pääsee jaloilleen, olen onnistunut”

Aurinkoisen Kyproksen pimeä puoli, seksiperäinen ihmiskauppa, pakotti Pia Rendicin toimimaan. Hän on auttanut jo satoja naisia.

Teologi ja lastentarhanopettaja Pia Rendic oli jo jonkin aikaa miettinyt, miten hän voisi auttaa seksuaalisen hyväksikäytön uhreja.

– Mieheni oli aiemmin töissä Venäjällä, ja järkytyin siitä, kuinka monet siellä töissä olevat suomalaiset perheenisät käyttivät ilotyttöjä. Raskas työ vaati kuulemma raskaat huvit. Se rikkoi perheitä ja aiheutti paljon tuskaa. Olin ensin vihainen prostituoiduille, mutta sitten tajusin, että he ovat uhreja.

Kutsumustyö löytyy

Rendicin perhe muutti vuonna 2012 Kyprokselle, josta Pian mies sai paikan kan-

sainvälisen, kristillisen TV-kanavan palveluksessa.

– Kun huomasin, miten laajaa ja näkyvää ihmiskauppa ja prostituutio täällä ovat, tiesin että juuri näiden naisten auttaminen on minun kutsumukseni, Rendic sanoo.

Prostituutio rehottaa varsinkin Pohjois-Kyproksen yökerhoissa ja pääkaupungissa Nikosiassa. Kadunvarsilla kahvia myyvät niin sanotut frappe-tytöt myyvät poliisin mukaan itse asiassa seksiä. Asiaan on kuitenkin vaikea puuttua, koska kahvin myynti on laillista.

Suurin osa naisista on ihmiskaupan uhreja. He ovat pääasiassa kotoisin Itä-Euroopan maista, ja heidät on houkuteltu Kyprokselle valheellisin työtarjouksin. Kun työt saapuvat, heiltä otetaan passi pois. Rahatta ja ilman passia he ovat hyväksikäytäjiensä armoilla.

Rendic ryhtyi ensin kansainvälisen Caritas-järjestön vapaaehtoiseksi ja haki poliisin ratsioissa huostaanottamia katutyttöjä valtion turvatalosta ”siviiliin”. Heidän auttamisekseen ei kuitenkaan ollut kenelläkään minikäänlaista jatkosuunnitelmaa.

– Kaikki vain olettivat, että kovia kokeneet naiset pärjäisivät jotenkin ilman rahaa, kielitaitoa ja työpaikkaa, Rendic puuskahtaa.

– Oli turhauttava nähdä, kuinka naiset masentuivat väliaikaisessa vuokrahuoneistossa. He päätyivät nopeasti umpikujaan, kun heillä ei ollut työtä, ei kielitaitoa, eikä rahaa

palata kotimaahansa. Kyproksella heillä ei ollut mitään oikeuksia eikä sosiaaliturvaa.

Puolivälintalo ja päiväkeskus naisille

Pia Rendic sai ruotsalaisen Wellspring-järjestön tukemaan hanketta, jossa katutyöille perustettiin niin sanottu puolivälintalo, johon he pääsivät asumaan kuudeksi kuukaudeksi valtion turvatalosta päästyään. Näin he voivat rauhassa toipua ja rakentaa elämäänsä uudelleen. Jokaiselle naiselle laaditaan henkilökohtainen hoitosuunnitelma eheytyksen ja työllistymisen nopeuttamiseksi.

Vuosi sitten Rendic perusti Room of hope -päiväkeskuksen amerikkalaisen Sarah Conklinin kanssa. Se on Kyprokselle jäävien entisten katutyttöjen kiinnekohta ja tapaamispaikka. Se on myös vertaistukiryhmä, jossa he voivat käydä läpi kokemuksiaan ja voimaantua. Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetys on rahoittanut Rendicin työtä Kyproksella.

– Se, että nainen pääsee irti prostituutiosta ei merkitse sitä, että hänen ongelmansa loppuisivat siihen. Entinen katutyttö on kaikkien hyljeksimää pohjasakkaa. Hänellä on usein huume- tai alkoholi-riippuvuus, ehkä AIDS ja sukupuolitauteja, ja hän on syvästi traumatisoitunut. Hän tarvitsee tukea uuden elämän aloittamiseen, Rendic sanoo.

– Päiväkeskus on auki kolme kertaa viikossa, ja ohjelmaan kuuluu luentoja fyysisestä ja psyykkisestä terveydestä sekä seksuaalisuudesta. Autamme naisia esimerkiksi maahanmuuttoviranomaisten kanssa asioinnissa, käymme heidän kanssaan lääkärissä ja annamme keskusteluterapiaa. Monet uhreista ovat luku- ja kirjoitustaidottomia, ja tuemme heitä opiskelun aloittamisessa. Järjestämme toimintaa ja tukea myös ihmiskaupan uhrien lapsille.

Päiväkeskuksessa naiset tekevät kouruja ja ompelevat huiveja, joista saatavilla tuloilla heille maksetaan minimipalkkaa. Osalla tuotosta rahoitetaan keskuksen toimintaa.

– Työ antaa naisille itsevarmuutta, ja he oppivat tulemaan toimeen omillaan, Rendic toteaa.

– Ihmiskaupan uhrit tarvitsevat tukea uuden elämän aloittamiseen, Pia Rendic korostaa.

Ihmiskauppa on kaikkialla

Pia Rendic on kohdannut työssään rankkoja asioita ja oppinut, ettei hän voi olla saatavilla ympäri vuorokauden tai häntä itseään uhkaa loppuun palaminen. Parhaiten hän rentoutuu kotona miehensä ja neljän lapsensa kanssa puuhaillen. Voimaa hän saa myös kristillisestä maailmankatsomuksestaan.

– Osaan jo ottaa etäisyyttä, enkä hätkähä enää kovin monesta asiasta, mutta keväällä majoitimme somalipakolaisia, joiden tarinat ylittivät kauheudessaan kaiken aiemmin kuulemani. Sen illan itkin kotona, sillä jotenkin se oli pakko saada ulos, Rendic sanoo.

Hänen on tätä taustaa vasten välillä vaikea ymmärtää Suomen pakolaiskeskustelun tasoa.

– Ihmiset eivät ymmärrä, mitä on olla väkivallan ja hyväksikäytön kohteena.

Työ on kuitenkin Pia Rendicin mukaan myös palkitsevaa:

– Kun näkee, miten yksikin nainen pääsee jaloilleen ja uuden elämän syrjään kiinni, niin tietää tehneensä jotain tärkeää.

Pia Rendic toivoo, että ihmiset ottaisivat rohkeammin kantaa asioihin.

– Jokainen voi auttaa pitämällä yllä tietoisuutta ja keskustelua ihmiskaupasta. Monet haluavat sulkea silmänsä ja ajattelevat, ettei sitä täällä meillä tapahdu. Kyllä tapahtuu, kaikkialla. Myös se olisi tiedostettava, että pornon kuluttaminen liittyy ihmiskauppaan, sillä pornoteollisuus käyttää hyväkseen myös ihmiskaupan uhreja. Toisaalta porno esineellistää naisen ja turruttaa käyttäjän – sen käytön myötä siirrytään usein strippiklubeille ja käyttämään sitten naisia, jotka usein on pakotettu seksiyöntekijöiksi.

Pia Rendicin kirja *Ihmiskaupan kasvot* on ollut menestys, ja lukijoiden reaktiot ovat olleet enimmäkseen myönteisiä mutta epäuskoisia: Voiko tällaista todella tapahtua Euroopassa? Kirjan pornoa käsittelevä osa on Rendicin mukaan herättänyt joissakin lukijoissa suuttumusta, sillä pornon kuluttamisesta on tullut arkea ja se katsotaan jokaisen yksityisasiaksi, johon ei saisi puuttua.

Helsingin Sanomien tekemän haastattelun jälkeen hän sai kokea sekä yleisön myötätunnon että raivon.

– Minua haukuttiin silmittömästi sosiaalisessa mediassa, koska arvostelin pornon kuluttamista. Ihmiskauppa loppuu kuitenkin vasta, kun maksetun seksin ja pornon käyttö loppuu.

Vahva suomalainen nainen

Pia Rendic ei pelkää sanoa suoraan, mitä ajattelee. Auttamistyössäänkin pelko on tullut vastaan vain harvoin.

– Siinä vaiheessa kun minä tapaan naiset, poliisi on on jo vapauttanut heidät parittajien kynsistä. Meitä auttajia kuitenkin selvästi pidetään silmällä. Kerran vihainen neljän miehen joukko rupesi räyhäämään minulle Pohjois-Kyproksen bordellialueella, jossa olin jututtamassa tyttöjä. He lähtivät

– Jokainen voi auttaa pitämällä yllä tietoisuutta ja keskustelua ihmiskaupasta, Pia Rendic sanoo.

seuraamaan minua autolla, ja silloin kyllä pelotti.

– Kollegaani seurattiin, kun hän oli entisen katutyön kanssa kaupungilla. Tyttö tunnisti miehet parittajikseen Bulgarian mafiasta. Kollega selvisi tilanteesta kävelemällä tytön kanssa suoraan poliisilaitokselle.

Pia Rendicin mukaan elämä Kyproksella on paljolti samanlaista kuin Suomessa, mutta siellä on yhä vallalla perinteinen malli, jossa mies käy töissä ja nainen hoitaa kotia ja lapsia. Se on miesten yhteiskunta, jossa naisia ei ole juurikaan johtopaikoilla politiikassa tai liike-elämässä.

– Suomalaisuus ilmenee minun kohdallani täällä siinä, että olen niin sanottu vahva pohjoismainen nainen. En anna miesten sanella ehtoja, ja uskallan rohkeasti haastaa miehiä esimerkiksi työhön liittyvissä asioissa. Täkäläinen machokulttuuri ärsyttää, kun miehet viheltelevät naisten perään ja käyttäytyvät seksistisesti. Toisaalta on myös

arjen kohteliaisuutta: naiselle avataan ovi ja kannetaan raskaita laukkuja.

Pia Rendic osallistuu jonkin verran Suomen suurlähetystön tapahtumiin ja harmittelee, että suomalaisen seurakunnan tapahtumat ovat kaukana.

– Suomalainen kirkko toimii täällä aktiivisesti, mutta en pääse tapahtumiin kovin usein mukaan, koska asumme Nikosiassa ja kirkon tapahtumat painottuvat Limassolliin.

Suomesta Rendic kaipaa vuodenaikoja, ruisleipää ja saunaa. Vuodenajoista hän pääsee taas nauttimaan syksyllä, kun perheen pesti Kyproksella päättyy. Hän on jatkossakin Suomesta käsin mukana Kyproksen projektissa.

Teksti: Kaarina Griffiths
Kuvat: Pia Rendic

www.vapautauhri.fi

Mitä tehdä, kun kaupasta ei löydy kotikäyttöön sopivaa kohtuuhintaisia pizzauunia? Kristian Tapaninaho päätti kehittää sellaisen itse.

Kristian Tapaninaho on aina ollut innokas kotikokkaaja.

– Halusin tehdä kotona myös hyvää pizzaa, sellaista, joka maistuisi samalta kuin ravintoloiden puulämmitteisissä uuneissa valmistetut pizzat, Tapaninaho kertoo.

– Asuimme tuolloin vaimoni kanssa täällä Lontoossa vuokra-asunnossa, joten meillä ei ollut mahdollisuutta esimerkiksi rakentaa ulos omaa kiviuunia. Liian kalliiksikin sellaisen tekeminen olisi tullut.

Tapaninaho alkoi miettiä olisiko mahdollista löytää pienempää, puulämmitteistä pizzauunia kotikäyttöön. Sitä ei kuitenkaan löytynyt, joten mies päätti itse kehitellä tarkoitukseen sopivan uunin.

– Yksityiskäyttöön tarkoitettua pizzauunin prototyyppi oli valmis seuraavan vuoden lokakuussa. Samoihin aikoihin löysin Kickstarter-sivuston, jonka kautta saatoinkin kerätä rahoitusta keksinnölleni ja alkaa toteuttaa uunin tiimoilta syntynyttä bisnesideani.

– Ensimmäinen pizzauuni lanseerattiin marraskuussa 2012, ja se nimettiin suomalaisittain Uuniksi. Uuni oli lajissaan markkinoiden halvin puulämmitteinen pizzauuni ja tarkoitettu kotikäyttöön. Nyt kolme vuotta myöhemmin myynnistämme 99 prosenttia menee yhä yksityisille, vain murto-osa alan ammattilaisille.

Käytössä pikkuravintoloissa

Tapaninahon uunin uusimpia versioita ovat yksityisten asiakkaiden lisäksi alkaneet ostaa myös katukeittiöt ja muut niiden kaltaiset pikkuravintolat.

– Suomessa esimerkiksi Paris Bistro -katukeittiö teki Helsingissä viime kesänä järjestetyn Ravintolapäivän aikana 180 pizzaa uuneillamme. Se on selkeästi suurin määrä,

Kristian Tapaninaho asui Lontoossa ennen Edinburghiin muutttoa.

mitä olen kuullut tuotteellamme tehdyn pizzatöiden yhden päivän aikana.

Tapaninahon ideoima pizzauuni on vain 36 senttiä leveä ja kokonaisuudessaan reilut 50 senttiä pitkä. Siinä paistuu yksi pizza kerrallaan.

– Ideana on juuri se, että koska pizza paistuu niin nopeasti tilaa ei tarvita enempää. Sillä aikaa kun yksi pizza paistuu, on aikaa tehdä toinen paistovalmiiksi.

Isommatkin ravintolat ovat kokeilleet Uunia, mutta puulämmitteisenä sen sisäkäyttö on ainakin tällä hetkellä aika vaikeaa.

– Kehitämme uusia versioita kovaa vauhtia koko ajan. Nykyinen mallimme poikkeaa jo aika lailla alkuperäismallista. Seuraavien kahden vuoden aikana päämääränämme on löytää yhä parempia tapoja palvella etenkin ravintola-alan ammattilaisia.

Opintojen myötä Isoon-Britanniaan

Tapaninaho on kotoisin Pohjois-Pohjanmaalta Pyhäjärveltä, missä hänen vanhempillaan oli leipomo.

– Olemme kauppiassukua. Vanhempani pitivät ensin isomummultani periytyneitä kauppaa ja sitten leipomoa. Nyt kumpikin vanhemmistani on jo eläkkeellä, mutta äitini on edelleenkin hyvin innokas leipuri. Häneltä olenkin tainnut periä intoni kokkaamiseen.

Alun perin Tapaninahon toivat Isoon-Britanniaan valokuvausopinnot Art and Design -instituutissa Rochesterin kaupungissa lähellä Lontoota. Opiskelupaikasta tarjottiin hänelle myöhemmin myös työtä.

– Tein jo maisteriopintojeni aikana siellä osa-aikaisia hommia, ja valmistuttuani jäin vielä puoleksitoista vuodeksi teknikon ja opetuspuolen töihin instituutin multimedia-laboratorioon. Vähitellen aloin lisäksi saada opetustöitä free lancer -pohjalta.

Tapaninaho kohtasi opinahjossaan myös tulevan vaimonsa skotlantilaisen **Darina Garlandin**, 34, jonka kanssa hänellä nyt on kaksi poikaa, viisivuotias **Oskari** ja kaksivuotias **Otto**. Jo seurusteluaikanaan pari alkoi tehdä töitä yhdessä, ja yhteistyönä syntyi myös pariskunnan ensimmäinen firma Suklaa.

– Suklaa on opetusalan tapahtumiin erikoistuva yrityksemme. Olemme muun muassa järjestäneet Oppi-festivaalin kaksi kertaa. Ensimmäinen näistä pidettiin Helsingin Finlandia-talossa huhtikuussa 2014 ja viimeisin, vuoden 2015 festivaali New Yorkissa. Konseptina on ollut vaihtaa pitopaikkaa vuosittain, jotta saamme festivaalin uusien yleisöjen ulottuville.

Uusi koti Edinburghissa

Darina Garland on viime aikoina ottanut yhä enemmän vetovastuuta Suklaasta kun Uuni-yrityksestä on tullut Kristian Tapaninahon täyspäiväinen työ.

– Omistamme kuitenkin molemmat yritykset fifty – fifty yhdessä. Ostimme ensimmäisen talommekin yhdessä. Molemmilla

oli päivätyö, ja tuohon aikaan, 2000-luvun puolivälissä asuntolainan sai helposti, Tapaninaho muistelee.

Opiskelukaupungissa Rochesterissa sijaitseva oma talo laitettiin vuokralle kun pariskunta muutti Lontooseen. Nyt perhe on pitkän tähtäimen suunnitelmansa mukaisesti löytänyt kodin Edinburghista, jonne muuttoa tapahtui vain muutama kuukausi sitten.

– Ehdimme asua Lontoossa kahdeksan vuotta ennen kuin muutimme Darinan kotiseudulle Skotlantiin. Hänen vanhempansa asuvat Edinburghin alueella, mistä mekin onnistuimme löytämään sopivan kodin.

Kumpikin isovanhemmista on innokas viettämään aikaa lastenlastensa kanssa ja antaa näin arvokasta apua myös lastenhoitossa.

– Muuttoajankohdan valinnassa oli tärkeää se, että vanhempi pojistamme saa aloittaa koulunsa Skotlannissa.

Toinen tärkeä syy muuttamisajan suhteen oli Uuni-yritys ja sen kehittäminen.

– Uuni tulee kasvamaan jonkin verran seuraavien parin vuoden aikana. Haluamme kasvattaa yritystä Skotlannin päässä, sillä olisi vaikeaa enenevässä määrin hoitaa asioita Lontooseen päin Skotlannista käsin.

Kaksi Uunin vanhemmista työntekijöistä jatkaa yrityksessä tehden etätöitä Lontoosta käsin. Edinburghista Tapaninaho on juuri palkannut kaksi uutta työntekijää.

– Britannian-markkinamme ovat viimeisen vuoden aikana kasvaneet oikein hyvin. Samoin myynti Yhdysvalloissa, missä toki vielä on paljon kasvuvaraa. Onhan se valtava maa.

Suurin osa, noin 35 prosenttia, Uuni-tilauksista tuleekin tällä hetkellä Britannias-ta ja Yhdysvalloista. Tuote on tullut tutuksi ympäri maailmaa, ja uuneja on myyty muun muassa Kuwaitiin, Filippiineille ja Singaporeen saakka.

– Jälleenmyyjiäkin on alkanut löytyä mukavasti myös Japanista, Kanadasta ja Costa Ricasta, Tapaninaho listaa.

Uunin seuraavan markkinointikampanjan kohde on Keski-Eurooppa, ja siellä etenkin Saksa. Lisäksi uusia tuotteita on kehitteillä jatkuvasti. Uusin innovaatio on tainkannostatukseen tarkoitettu astia Stack.

– Ensimmäinen Stack-valmistuserä on tällä hetkellä loppuunmyyty, ja nyt katselemme milloin voisimme saada seuraavan erän valmiiksi ja markkinoille. Stack on valmistettu lasista, mikä on osoittautunut hieman hankalaksi materiaaliksi kestävyytensäkin suhteen. Ehkä yritämme löytää valmistajan lähempää täältä Euroopasta nykyisen valmistusmaan Kiinan sijaan.

Seuraavan vuoden aikana suunnitelmis- sa on ravintola-alaa paremmin palvelevan Uuni-sovelluksen lisäksi kehittää päätuotteen ympärille muodostuvaa tuotevalikoimaa. Ja pidemmällä tähtäimellä oma ravintolakin voisi Tapaninahon mielestä toimia erinomaisena tuotekehittelyn alustana.

Teksti: Anneli Lenkkeri
Kuvat: Ilpo Musto

Kristian Tapaninaho: Kotikokista pizzapioneeriksi

– Uunia ryhdyin kehittämään, koska halusin tehdä ravintolapizzaa vastaavaa pizzaa kotona, Kristian Tapaninaho kertoo.

Sokea kirjailija Jonna Mononen: ”Saksassa unelmani toteutuivat”

Jonna Mononen on ollut syntymästään asti sokea, mutta se ei ole estänyt häntä lähtemästä maailmalle. Tänä syksynä ilmestyi hänen esikoiskirjansa.

Jonna Mononen on jo pienestä pitäen halunnut Saksaan. Perheen kanssa telttaitiin lomilla Keski-Euroopassa ja käytiin Saksassakin.

– Jossain päin Saksaa leirintäalueella minä, kuuden vanha, sanoin isälle että mie aion sitten muuten muuttaa Saksaan. Isä ei ottanut tosissaan, mutta tässä sitä ollaan, Jonna nauraa.

Saksa jäi itämään mieleen, ja teini-ikässä Jonna päätti hakea sinne vaihto-oppilaaksi. Se ei ollut aivan yksinkertaista, sillä hän ei ollut lukenut lainkaan saksaa koulussa.

Hän ei kuitenkaan luovuttanut, vaan opiskeli omin päin kielen ja pääsi kuin pääsikin unelmiensa maahan.

Vaihto-oppilasvuosi oli kuitenkin kova koulu, josta unelmat olivat välillä kaukana.

– Minut on kasvatettu hyvin omatoimiseksi, mutta Saksassa jouduin silti puremaan hammasta monta kertaa. Sijoitusperheeni äiti ei halunnut ryhtyä kuljettelemaan minua ympäriinsä, vaan sanoi että ota keppi käteen ja mene itse. Ei siinä muu auttanut.

– Ensin olin arka, mutta itsevarmuus alkoi kasvaa, kun huomasin että pärjään. Ensimmäisellä kauppareissulla olin neljä tuntia, kun se oli niin kivaa.

Kirjoittaminen – kannanotto

Jonna Mononen muutti neljä ja puoli vuotta sitten rakkauden perässä Saksaan. Kumpuni löytyi netistä ja Berliinistä. Ensin oltiin vain kavereita, mutta Berliinin-reisillä Jonna sai käydä **Kristianin**

luona pesemässä vaatteitaan, ja pyykin pyöriessä Amor puuttui peliin. Siitä lähtien pariskunta on ollut kuin vakka ja kansi. Nykyään he asu-

vat Sveitsin rajan lähellä Bad Säckingenissä.

Sokeuden hyväksyminen ei ole ollut itsestään selvää, ja Jonna on käynyt läpi vaikeita aikoja.

– Mutta sisulla, perkeleillä ja mustalla huumorilla pärjää pitkälle. Päätin, että en luovuta enkä vaivu itsesääliin.

Kirjan julkaiseminen on yksi Jonnan toteutuneista unelmista.

– En juokse rahan enkä julkisuuden perässä, vaan haluan saada kirjoittamalla näkyvyyttä vammaisille ja rohkaista heitä toteuttamaan unelmiaan. Kirja on tarkoitus saada myös kansainvälisille vesille, ja silloin voin tuoda esille, miten hyviä Suomen näkövammaisratkaisut ovat esimerkiksi Saksaan verrattuna.

– Haluan kirjoittamisellani näyttää, että me vammaiset pärjäämme ja pystymme. Aina löytyy toki toppuuttelijoita, vähättelijöitä ja pelottelijoita, mutta heistä ei pidä välittää.

Jonnan viime syksynä julkaistussa esikoiskirjassa *Hiljaa pimeässä* kymmenen turistia jää vangiksi maansortuman taakse pilkkopimeään tippukiviluolaan, ja pimeys ottaa vähitellen vallan myös heidän sieluisaan. Kirjan julkistamistilaisuudessa luettiin kirjasta otteita – pimeässä.

Uusia kirjoja on jo työn alla. Jonna Mononen on kirjoittanut ensimmäisen osan dekkarisarjasta, joka sijoittuu hänen entiseen kotikaupunkiinsa, Imatralle. Toinen projekti, jännäri nimeltä *Kasvain* on Jonnan vammaispoliittinen manifesti.

Jonna Monoselle rakkaat tuoksut Suomessa ovat metsän, saunan ja kesämökin tuoksut.

– Siinä kuuluisa neurokirurgi joutuu leikkaukseen, jonka seurauksena hän sokeutuu. Arvostetusta ammattilaisesta tulee sokeutensa myötä yhteiskunnan hyljeksimä vammaisen. Kirjassa on monta tasoa – kasvain tarkoittaa sitä, miten vammaisia pidetään kasvaimina ja toisaalta, miten suvaitsemattomuus heitä kohtaan leviää kuin kasvain.

Aiemmin Jonna on julkaissut itse kaksi e-kirjaa, *Sokea raivo* ja *Marjanpoimija* sekä kolmoishermosärkyoppaan *Nyt meni hermot!*

Jonna kirjoittaa kirjansa tavallisella näppäimistöllä ja kymmensormisysteemillä, jossa hän on voittanut palkintojakin. Tekstin oikoluku käy ruudunlukuohjelmalla, josta teksti muuttuu syntetisaattorin avulla puheeksi. Samalla tekniikalla hän pystyy käyttämään myös Internetiä ja lukemaan lehtiä ja kirjoja.

Jonna tunnustautuu tekniikkafriikiksi, ja hän on tyytyväinen siihen, miten uudet laitteet ja ohjelmat avartavat näkövammaisen maailmaa. Applen tietokoneisiin ja iPhoneen saa nykyisin ruudunlukuohjelman jopa kaupantähtäisiksi. iPhoneen on kehitetty sokeille tarkoitettu Blindsquare-navigointiohjelma, joka auttaa kaupunkisuunnistuksessa.

Saksan sokeat passivoitu

Jonnan mukaan Suomen näkövammaisilla on paljon sellaista, mistä muu Eurooppa voi vain haaveilla: Lain suoma oikeus henkilökohtaiseen avustajaan, eläke sekä Näkövammaisten Keskusliiton tiedonhallintapalvelu ja kirjasto, jotka tuovat valtavan määrän informaatiota näkövammaisten ulottuville.

Saksassa ei avustajia ole, eikä sokeilla ole mitään tiedonhallintapalvelun tyyppistä informaatiokanavaa. Jonna lukisi mielellään esimerkiksi saksalaisia päivälehtiä, mutta ne eivät ole näkövammaisten saatavilla.

– Täällä Saksassa on mentaliteetti se, että surkutellaan sokeita ja halutaan eristää heidät omiin ryhmiinsä. He eivät esimerkiksi käy normaalia koulua kuten Suomessa. Sokeiden kouluissa vahvistuu sitten vammaisen leima, ja ihmiset passivoituvat. Se sama surkuttelumieliala tarttuu sokeisiin itseensäkin. Että ei voi tehdä sitä ja tätä kun on sokea.

Jonna Monosen mielestä on väärin, että omaisen pitää olla sokean henkilökohtainen avustaja. Saksassa hän kuitenkin joutuu käytännön pakosta kulkemaan uudet reitit ensin miehensä kanssa. Kristian kulkee Jonnan jäljessä ja antaa ohjeita, jotka Jonna sitten välittää opaskoiralleen, labradorinnoutaja Ikelle. Seuraavalla kerralla hän pärjää sitten yleensä jo yhdessä Iken kanssa. Koira on mestarisi oppimaan reitit jo yhdestä kerrasta ja ymmärtää saksakin.

– Sokeat ovat mielestäni paljon arempia täällä kuin Suomessa. Tuttuni, joka on asunut 12 vuotta samassa kaupungissa, ei uskalla mennä ilman saattajaa kotikadun yli kauppaan. Toinen ihmettelee, miten minä uskallan käyttää junia, kun hän pelkää ettei löydä junan ovea. Ihan kuin apua ei voisi pyytää – varsinkin kun ihmiset ovat täällä tosi avu-

liaita. Tutustumiskäynnillä Kölnin tuomiokirkkoon minulle sanottiin, että eihän Jonna sitten varmaan ylös kirkontorniin kiipeä. No, kiipesin ihan piruuttani ne yli 500 porrasta. Olen jo alkanut vähän vältellä saksalaisia näkövammaisia, kun he ovat niin itseensä kätertyneitä ja avuttomia. Sellaiseksi systeemi on muovannut heidät.

Avuliaat saksalaiset

Toisaalta Jonnan mukaan saksalaiset ovat rohkeampia ottamaan kontaktia sokeaan kuin suomalaiset. He kysyvät, tarvitseeko hän apua, antavat paikan raitiovaunussa, huikkaavat kun liikennevalot vaihtuvat ja ottavat arkailematta käsivarresta kiinni.

– Usein Ike on katalysaattori sille, että ihmiset tulevat puhumaan minulle. Jokin aika sitten pyöräilijä pysäytti minut kadulla ja ryhtyi kyselemään Ikestä, ja lopulta hän saattoi minut työvoimatoimistoon, jonne olin menossa. Sokeat matkustavat täällä ilmaiseksi junissa, kun Suomessa joudun maksamaan eläkeläislipun hinnan. Opaskoiraan suhtautuminen on varsinkin VR:llä välillä outoa, ja esimerkiksi Iken kanssa ravintolavaunuun menosta on tullut kiistaa.

Jonna kertoo, että Saksassa on vielä pieniä liikkeitä – leipomoja, lihakauppoja ja viihannemyymälöitä – mikä helpottaa näkövammaisen elämää, sillä henkilökunnalla on niissä aikaa neuvoa tuotevalinnoissa. Jotkut myyjät tuntevat jo Jonnan ja tietävät, mitä hän säännöllisesti ostaa.

– Toisaalta muut asiakkaat katsovat kauppoissa Kristianin mukaan usein pitkään, kun koskettelen tuotteita. Suomessa tällaista ei ole tullut eteen. Ja usein kassa puhuu minun ohitseni mukana olevalle seuralaiselle, ja olettaa että hän hoitaa maksamisen minun puolestani. Kukaan ei tunnu oikein Saksassa uskovan, että sokea voi selviytyä.

Jonna ei halua käyttää kaupan noutopalvelua, koska hän nauttii ostoksilla käynnistä. Hän löytää tavarat muotojen ja tuoksujen perusteella ja kysymällä.

Tuoksut tärkeitä

Näkövammaisten asiat ovat Suomessa hyvin, mutta terveydenhoito on Jonna Monosen mukaan hoidettu Saksassa paremmin. Omalle lääkärille, ja erikoislääkärillekin, pääsee nopeasti. Saksassa tehtyjen geenitestien mukaan hänen sokeuteensa ei ole perinnöllistä syytä, ja nykyisillä geeniterapiahoidoilla hänen näkökykynsä voidaan ehkä osittain palauttaa.

Jonna halusi aikoinaan opiskella syöpälääkäriksi, mutta sokea ei voi tehdä kliinistä opiskeluvaihetta, joten hänestä tuli kielenkääntäjä.

– Jos näkökykäni voidaan palauttaa riittävästi, otan lääketieteen opiskelun uuteen harjintaan. Tällä hetkellä panos-

tan kuitenkin täysillä kirjoittamiseen.

Jonna viihtyy Saksassa ja pitää sitä kotimaanaan. Hän pitää sen Suomea rennommasta ja avoimemmasta ilmapiiristä, katukahviloista, toreista ja katujuhlista. Ruoka tuoksuu hänen mukaansa Saksan kaduilla enemmän kuin Suomessa.

– Tuoksut ovat minulle tärkeitä, ja siksi Suomessa vähän häiritsee se, että kaikes-ta tehdään nykyisin allergian pelossa hajutonta. Allergikkoja on siellä selvästi paljon enemmän kuin Saksassa, vaikka esimerkiksi eläimet saavat täällä olla mukana lähes kaikkialla.

Jonnan rakkaat tuoksut Suomessa ovat metsän, saunan ja kesämökin tuoksut. Hän on ollut lapsesta asti intohimoinen hajuvesien keräilijä, ja kotona on 900 parfyymistä valita. Hän on ryhtynyt etsimään yhteistyökumppania, jonka kanssa voisi luoda jännittävän ja ehkä pelottavankin tuoksun trillereiden ystäville.

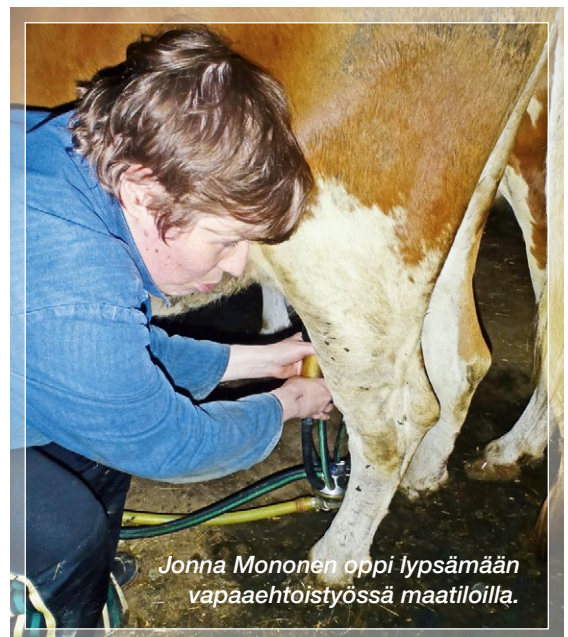
– Tulevaisuuteen kuuluu muutto maalle, koska me molemmat tykkäämme Kristianin kanssa elämistä ja ulkona puuhailusta. Olimme kuusi kuukautta vapaaehtoistyössä maataloilla Saksassa ja Italiassa, ja opin lypsämään ja hoitamaan eläimiä.

Jonna harmittelee, ettei hänen lähistöllään Bad Säckingenissä asu muita suomalaisia, joiden kanssa voisi höpöttää suomeksi. Oman kielen pitäminen elävänä on työseen kirjoittavalle ulkosuomalaiselle tärkeää, mutta Jonna kertoo lukevansa toisaalta niin paljon, ettei kielen rapistumisesta ole huolta. Ja Skypen avulla pääsee juttusille oman perheen ja suomalaisten ystävien kanssa helposti.

– Kunpa täältä löytyisi joku, jolla on kunnan sauna. Sitä kaipaam Suomesta eniten.

**Teksti: Kaarina Griffiths,
Kuvat: Marja-Leena Mononen
ja Jonna Mononen**

Facebookista Jonnan löytää haulla
Kirjailija Jonna Mononen

Jonna Mononen oppi lypsämään vapaaehtoistyössä maataloilla.

Suomalaisuus näkyy vielä Petroskoissa

Petroskoissa jotkut liikkeet kirjoittavat nimensä vielä suomeksikin, kuten tämä apteekki kaupungin pääkadun varrella.

Lasse Simolalle ja Jonni Heikkiselle Petroskoi oli suuri tuntematon, mutta se paljastuikin kivaksi kaupungiksi.

Karjalan tasavallan pääkaupungilla Petroskoilla on vahva suomalainen menneisyys, niin venäläinen kaupunki kuin se onkin. Pietari Suuri perusti sen aikanaan

suomalais-karjalaisen väestön asuinsijoille. Maailmansotien välisenä aikana sinne muutti paljon suomalaisia ”sosialismia rakentamaan”. Siellä hallitsi aikanaan **Otto-Wille Kuusinen** ja siellä vaikuttivat monet muutkin suomalaissyntyiset kommunistijohtajat kuten **Edvard Gylling** ja **Toivo Antikainen**.

Toisen maailmansodan aikana Suomen sotajoukot miehittivät Petroskoin, jota ryhdyttiin kutsumaan Äänislinnaksi. Suomalaisille tuli kuitenkin äkkilähtö kaupungista kesällä 1944.

Vielä neuvostovallan lopulla kaupungissa asui tuhansia suomalaisia ja inkeriläisiä. Kaduilla kuuli suomea tämän tästä, ja kauppojen nimikyltit olivat usein suomeksi. Petroskoissa on yhä Antikaisenkatu, Heikkosenkatu ja Rovionkatu, suomalaisten kuuluisuuksien muistotauluja on heidän entisten asuintalojensa seinissä, ja jotkut liikkeet mainostavat vanhasta muistista suomeksi – esimerkkinä ”apteekki”.

Noin 25 vuotta sitten alkoi suomalais-sukuisen väestön ”massamuutto” – oikeammin: paluumuutto – Suomeen. Kun Venäjällä meni 1990-luvulla huonosti, halusivat monet, jotka vain pystyivät esittämään olevansa suomalaista sukua, muuttaa Suomeen paremman elämän toivossa.

Jonni Heikkinen (vas) ja Lasse Simola edustavat Petroskoin varsin pientä suomalaisyhteisöä.

Nykyään Petroskoin suomalaisuudesta on enää rippeet jäljellä. Kaupungissa ilmestyy suomenkielinen sanomalehti *Karjalan Sanomat* ja kirjallisuuslehti *Carelia*, mutta molemmat sinnittelevät vahvan valtion tuen voimin. Petroskoissa toimii myös suomenkielinen teatteri, joskin sen näytöksissä melkein kaikki katsojat tarvitsevat tulkauksuulokkeen korvalleen. Kaupungissa ei juuri asu Suomesta tulleita suomalaisia, mutta yhä vielä suomea osaavia ”alkuasukkaita” Petroskoista löytyy, kun vähän etsii.

”Upea kaupunki”

Petroskoin valtionyliopistossa opetetaan suomea, ja siellä työskentelee yksi Suomesta tullut lehtori. Siinä kaupungin Suomesta tulleiden yhteisö sitten onkin, ellei mukaan lasketa Suomen konsulaatin toimipistettä. Siellä työskentelee kymmenkunta Suomesta tullutta, joista puolet on viisumivirkailijoita.

– Tämähän on upea kaupunki, jossa viihtyy mainiosti!

Näin ylistävät Petroskoita viisumivirkailijat **Lasse Simola** ja **Jonni Heikkinen**. Helsingistä saapunut Simola on asunut kaupungissa reilun vuoden, kun taas Siilinjärveltä kotoisin oleva Heikkinen on viihtynyt jo neljä vuotta – tosin kahdessa otteessa.

Nuoret miehet kirjoittavat työkseen viisumeita venäläisille. Venäjän talousvaikeuksien takia viisuminkirjoituksen tahiti tosin on hidastunut. Viime vuonna niitä tehtiin ”vain” 43 000, kun edellisenä vuonna saldo oli peräti 65 000.

Sen paremmin Simola kuin Heikkinenkään eivät tienneet juuri mitään Petroskoista kun he saapuivat kaupunkiin. Nyt he kuitenkin suitsuttavat kaupunkia niin, että kelpaisivat Petroskoin PR-toimiston myyntitykeiksi.

Molemmat ovat hankkineet asunnon vapailta markkinoilta ja asuvat tyypillisessä petroskoilaisessa kerrostalossa.

– Kaksioni on kuin **Aki Kaurismäen** elokuvasta, hiukan nuhaantunut, mutta sopii minulle mainiosti, Simola vakuuttaa.

– Minun yksiöni on ihan viihtyisä, vaikka talven viimeen takia vanua olenkin joutunut laittamaan ikkunansaumojen väliin, kertoo puolestaan Heikkinen.

Venäjäksi pärjätään

Lasse Simola ja Jonni Heikkinen ovat solahaneet ketterästi osaksi petroskoilaista normaalielämää. Kaupungissa ei sitä paitsi juuri ole länsimaisia ekspatriaatteja, joten he joutuvat pakostakin kosketukseen paikallisten kanssa.

Aika Petroskoissa on tuonut Simolalle ja Heikkiselle jo sellaisen venäjämäisyyden, että sillä pärjää hyvin jokapäiväisessä elämässä. Heikkisellä on jopa paikallinen vakituinen tyttöystävä, mikä tunnetusti tehostaa kielen omaksumista.

– Täällä ei paljon muuta kieltä osata kuin venäjää. Kerran jalkapalloharjoituksissa puhuin yhden kaverin kanssa englantia ja toinen **futari** kysyi meiltä, mitä kieltä puhuimme, suomeksiko, Heikkinen nauraa.

Jalkapallon ohella Heikkinen käy mielellään venäläisissä rock-konserteissa – tyttöystävä kun sattuu olemaan intohimoinen rockin ystävä. Myös elokuvat kuuluvat hänen harrastuksiinsa.

– Minä olen talvella hiihdellyt kaupungin ympäristössä innokkaasti. Siihen täällä on aivan erinomaiset mahdollisuudet, paljon lunta ja hyvät ladut, Simola kehuu.

– Sen lisäksi olen käynyt pelaamassa venäläistä biljardia. Se eroaa tavallisesta niin, että käytössä ovat normaalia isommat pallot. Teatterissa ja konserteissa olen myös pistäytynyt. Eikä kaupungin huvielämäkään ole jäänyt minulle aivan tuntemattomaksi...

Suomalaisuus pihisee vielä

Vaikka suurin osa Petroskoin suomensukuista on jo siirtynyt paluumuuttajina Suomeen, löytyy kaupungista yhä pilkahduksia suomalaisuudesta. Kaupungin uusi jäähalli on saanut suomalaisen nimen Lumi, ja yksi aukioista on nimetty **Elias Lönnrotin** mukaan. Kalevala-elokuvateatteri on yhä voimissaan, ja muutenkin kalevalainen nimistö on käytössä.

Petroskoissa on karjalan ja suomen kielellä esiintyviä yhtyeitä, ja yliopistossa riittää suomen kielen opiskelijoita. Hotellien työntekijöistä monet osaavat auttavasti suomea, mikä on tarpeen kun varsinkin kesäisin kaupungissa käy suomalaisia turistiryhmiä.

– Suomalaisiin suhtaudutaan täällä oikein hyvin ja kiinnostuneesti. Emme ole kuulleet yhtään negatiivista kommenttia, nuoret viisumivirkailijat toteavat yhdestä suusta.

Karjalan tasavallassa on näihin päiviin asti sinitellyt joukko karjalankielistä väestöä, mutta nuorisoo ei enää tahdo karjalan

Jonni Heikkinen (vas) ja Lasse Simola eivät tienneet Petroskoista juuri mitään ennen muuttoaan sinne.

kieltä osata. Muutama karjalankielinen lehti ilmestyy, ja kirjojakin julkaistaan, mutta kieli on uhanalainen.

– Minun ”appiukkoni” on karjalainen ja hän osaa karjalaa, mutta ei suomea. Hänen isoäitinsä oli täysin karjalankielinen eikä koskaan oppinut kunnolla venäjää, kertoo Jonni Heikkinen tyttöystävänsä suvusta.

Suomalaiset viisumivirkailijat luonnehtivat Petroskoita ”maailman rauhallisimmaksi paikaksi”. Minkäänlaisia turvallisuusongelmia ei ole ollut. Kaupatkin näyttävät tavaratarjonnaltaan suurin piirtein samanlaisilta, mihin on Suomessa saanut tottua.

– Tosin pakotteet ovat pureet sikäli, että juustovalikoima on kaventunut, Simola arvioi.

Suomesta nuoret miehet eivät kaipaa salmiakkia. Sen sijaan Heikkinen tunnustaa ikävöivänsä suomalaisia jälkiuunipaloja ja juustoa.

– Minä tuon Suomen-käynneiltäni mukana purkkihernekeittoa. Ilman sitä ei täällä pärjää, Simola tunnustaa.

Teksti ja kuvat:
Esa Tuominen

M. Kahari Oy

MUUTOT

EUROOPPAAN

Rastikaari 12
FI-14200 Janakkala
Tel. +358 10 281 0690

www.ulkomaanmuutot.com
kahari@sci.fi

Arabikulttuurin haasteita ja arjen iloja Ammanissa

Katja ja Timo Köykkä ovat asuneet Jordaniassa neljä vuotta.

Jordanian pääkaupunki Amman on moneen muuhun arabimaahan verrattuna länsimainen kaupunki. Kulttuurierojen tuomat haasteet etenkin länsimaalaiselle naiselle kiristävät välillä Jordaniassa asuvien suomalaisten Katja Köykin ja Miina Puntilan hermoja.

Jordaniassa asuu muutamia kymmeniä suomalaisia, joista valtaosa on paikallisen kanssa avioituneita naisia. **Katja Köykkä** ja **Miina Puntila** asuvat Ammanissa suomalaisen puolisonsa ja lastensa kanssa työnsä vuoksi.

– Seksuaalinen häirintä on iso rasite, vaikka pukeudun konservatiivisemmin kuin monet paikalliset naiset, Katja Köykkä sanoo.

Hän muutti puolisonsa **Timon** kanssa Jordaniaan neljä vuotta sitten vetämään Fida Internationalin kehitysyhteistyöhanketta. Perheessä on kolme lasta; **Jaakko** (16), **Lotta** (13) ja **Siiri** (10). Köykillä ei ollut aiempaa ulkomaankokemusta perheenä, mutta Katja oli ollut aiemmin Etiopiassa niin ikään Fidan hankkeen palveluksessa. Ajatus ulkomaille lähdistä oli kiinnostanut pitkään. Lähtöpäätös tehtiin kuukaudessa.

– Kukaan perheestämme ei oikeastaan tiennyt, mitä arkielämä Jordaniassa olisi, Köykät sanovat.

He eivät kaunistele vieraaseen kulttuuriin sopeutumisen haasteita vaan kertovat avoimesti, että sopeutuminen oli ja on edelleen välillä vaikeaa. Työntajaltaan he kaipaisivat lisää tukitoimia.

– Aina välillä mietin, ollaanko tässä plussan puolella, kannattiko lähteä. Aina-kin lapsille tämä on toivottavasti avartava kokemus ja he oppivat englantia kansainvälisessä koulussa. Työssä tulee paljon onnistumisen elämyksiä, Katja Köykkä pohtii.

Hän toimii Fidan Jordanian työn hankkekoordinaattorina. Timo vastaa Fidan alueellisen työn taloudesta ja toimii Fidan kansainvälisenä turvallisuusvastaavana. Katja on koulutukseltaan terveydenhoitaja, Timo ensihoitaja.

– On myös parisuhteelle melkoinen muutos ja haaste, kun tehdään yhdessä työtä samassa toimistossa ja ollaan koko ajan yhdessä.

Fida tekee Jordaniassa yhteistyötä paikallisten kansalaisjärjestöjen kanssa. Työn painopisteenä on naisten voimauttaminen monipuolisen koulutuksen keinoin.

Roomalainen amfiteatteri muistuttaa Ammanin historiasta.

– On upeaa nähdä, miten koulutuksissa mukana olevien naisten elämäntilanne on parantunut ja heidän itsetuntonsa on kasvanut. Näistä kokemuksista saa paljon energiaa ja iloa.

Katja kokee suurena rikkautena sen, että on työnsä kautta saanut tutustua Jordanian yhteiskunnan koko kirjoon vaatimattoman maalaiskylän naisista kuningashuoneeseen asti. Jordanian kuningatar Rania vieraili viime tammikuussa tutustumassa Fidan ja paikallisten kansalaisjärjestöjen tekemään työhön maalaiskylässä.

Lasten leluja, kirjoja ja leivontatarvikkeita

Köykät pakkasivat Suomesta mukaansa Jordaniaan lähinnä lasten leluja ja kirjoja sekä joulu- ja pääsiäiskoristeita. Fidan toimistolla on Jordanian Suomi-Seuran kirjasto ja lapset osallistuvat suomikoulun toimintaan.

– Ikea ja kaksi saksalaisen leipomon ruisleipä auttavat Suomi-ruokien ikävään, mutta opettelin täällä leipomaan karjalanpiirakoita, Timo Köykkä kertoo.

Piirakkapuikula ja leivontatarvikkeet pakattiin muuttokuorman neljä vuotta sitten.

Kesälomat Suomessa ovat perheelle tärkeitä. Ne vietetään Lapinlahdella Katjan vanhempien mökillä.

– On hyvä, että saamme olla perheen kesken omissa rauhassa. Jordaniassa kulttuurin ja työn kautta tuleva sosiaalinen ähky iskee jo joulun jälkeen.

Suomesta on ikävä ennen kaikkea puhuttua, hiljaisuutta ja luontoa.

– Täällä elämä on positiivisessa mielessä täyttä ja hyvää. Paluu Suomeen jännittää. Mahtaako kaikki tuntua lattealta, Katja Köykkä pohtii.

Turvallinen maa

Jordanian naapurimaissa käydään sotaa ja Jordaniaan on viimeisen neljän vuoden aikana paennut jopa kaksi miljoonaa Syyrialaista.

– Jordania on upea ja turvallinen maa, jossa on helppo liikkua. Kotimme ympärillä ei ole aitoja ja kertaakaan ei ole pelottanut. Sota näkyy silloin tällöin hävittäjien läsnäolona taivaalla, kertoo Ammanissa syksystä 2014 asunut Miina Puntila.

Hän työskentelee Kirjon Ulkomaanavun alue-edustajana ja vastaa Jordanian lisäksi Kirjon Ulkomaanavun hankkeista myös Libanonissa ja Palestiinalaisalueilla. Perheeseen kuuluu puoliso **Jarno** sekä viisivuotias **Arvo** ja kahdeksanvuotias **Alma**.

– Syksy oli haasteellinen. Muutama ensimmäinen kuukausi meni sopeutumiseen ja etenkin lapsille oli rankkaa aloittaa englanninkielisessä koulussa täysin ummikkona. Joulun jälkeen olimme kuitenkin jo kotiutuneet, Miina Puntila kertoo.

Hän ei ole kokenut saaneensa osakseen seksuaalista häirintää, mutta myöntää arabikulttuurin kaikessa sosiaalisuudessaan ja tuoksu-, väri- ja äänimaailman runsaudessaan olevan kuluttavaa.

– Sosiaalinen kiintiö tulee täyteen työpaikalla, ja liikuntaharrastukset ovat tärkeää vastapainoa työlle.

Kylmä talvi

Viime talvi oli Ammanissa poikkeuksellisen kylmä. Puntilan terassilla oli välillä jopa puoli metriä lunta. Liikenne oli sekaisin, koska paikalliset eivät ole tottuneet ajamaan jäisellä tiellä. Monet pysähtyivät kuvaamaan lumista maisemaa vaikka keskele isoja risteystä.

– Talvella oli ikävä toimivaa keskuslämmitystä ja lämmintä juoksevaa vettä. Muutoin kaipaen Suomesta ja Helsingistä lähinnä merta ja hyötyliikuntaa kuten työmatkapyöräilyä, Miina Puntila sanoo.

Skypen avulla on helppoa pitää yhteyttä ystäviin ja lasten isovanhempiin. Puntilan työkomennusta on jäljellä vielä vuosi.

Miina Puntilalla on edessä vielä vuosi Jordaniassa.

Katja Köykkä johtaa Fidan kehitys yhteistyöhanketta joka voimauttaa Jordanian naisia.

– Olemme tosin jo alkaneet keskustella, että elämää ulkomailla voisi työasiois- sa myös jatkaa.

Puntilat olivat ennen Jordaniaan muutto- matkustaneet paljon, mutta he eivät olleet perheenä ennen asuneet ulkomailla pidempää jaksoa.

Puolison rooli

Miina Puntila on herättänyt hilpeyttä arabityötovereissaan kertomalla, että kotona oleva mies huolehtii kodista ja laittaa ruuan.

– Aluksi he luulivat, että vitsailen tai että meillä on kokopäiväinen kodinhoitaja.

Puntilan puoliso Jarno on opettaja ja yrittäjä. Hän tekee Ammanista Suomeen töitä osa-aikaisesti.

– Ulkomaankomennuksilla on tärkeää, että molemmat puoliset löytävät mielekkästä tekemistä. Minulle on erittäin tärkeää, ettei mies istu kotona odottamassa, koska tulen töistä.

Puntila kokee arjen Ammanissa olevan tavallista elämää täynnä normaaleja arkisia asioita.

Huolta aiheuttavat lähinnä työasiat, eten-

kin kesällä julkistetut leikkaukset Suomen kehitys yhteistyömäärärahoissa.

– Leikkaukset vaikuttavat myös meidän työhömmä. Olemme järjestönä sitoutuneet auttamaan ihmisiä, joilla ei ole mitään.

Kirkon Ulkomaanapu tekee Jordaniassa työtä 15–24-vuotiaiden syyrialaispakolaisten keskuudessa.

– Pakolaisuudet ovat unohdettu ikäryhmä. Heillä ei ole mitään järkevää tekemistä. Kurssitoimintamme tarjoaa heille käytännön taitoja sekä mahdollisuuden vaikkapa urheiluharrastuksiin ja sitä kautta elämäntaitoja sekä sisältöä elämään.

Puntila myöntää välillä miettivänsä, ahdistuvatko perheen lapset Jordanian arjessa läsnä olevan Syyrian sodan takia. Ammanin ympäristössä on pakolaisten telttakoteja ja kaupungin yllä lentää väillä hävittäjiä.

– Lapsille tekee hyvää nähdä erilaisia kulttuureja ja käydä koulua monikulttuurisessa ilmiympäristössä. Erityisen tärkeää on nähdä ja kohdata muslimimaailma positiivisella tavalla.

Teksti ja kuvat: Päivi Arvonen

Maailma tarvitsee vielä yhden kirjan

Kirjoitin kauan sitten kirjan, jonka nimi on *Herää Suomi – sodanjälkeinen aika on ohi*. Se ilmestyi vuonna 1992. Ajatuksen ydin oli siinä, että maailma on muuttunut ja Suomenkin on muuttava. EU viehätti kirjoittajaa.

Nyt mietin pitäisikö kirjoittaa se kirja uudelleen. Nimi on jo valmiina: *Herää Suomi – sota on jo ovella*. Teema löytyisi siitä, että kovin vähän on muuttunut. Valtioilla on vain etuja, jotka määräävät niiden käyttäytymisen. Kansallisvaltioiden aikana ne olivat helpommin tunnistettavissa, globalisaation kautena ne kätkettyvät erilaisiin savuverhoihin.

Oman suuren panoksensa antaa media, joka nostaa sitä, mikä parhaiten myy. Julkisuuteen pääsee varmimmin skandaalin avulla. Suomi-Seuran tasollakin tämä tunnetaan. Vuoden ulkosuomalaiset ovat liian nuhteettomia uutispalstoille, pitäisi kai valita kriminaaleja tai ainakin taustaltaan muuten epäselviä.

Surullinen juttu. Mutta sellainen on maailma.

• • •

Globaali kaaos on heijastunut Suomen oloihin. Liikkuvien äänestäjien määrä kasvaa, kun vanhat puolueet pakottautuvat ”uudistumaan”. Liikkuvien äänestäjien määrän kasvu kertoo yksinkertaisesti siitä, etteivät ihmiset tiedä, mitä politiikassa tapahtuu ja mitä mikin puolue edustaa. Siitä seuraa poliittinen epävarmuus.

Toinen asia, joka erityisesti Suomessa pistää silmään, on poliittisen johtajuuden puute. Se on seurausta siitä, ettei puolueissa ymmärretä, mitä oikein pitäisi tehdä. Viimeinenkin toivo meni, kun perussuomalaisen puheenjohtaja ilmoittautui amerikkalaisiksi republikaaniksi.

Ainoa poliittinen johtaja, jolla on arvovaltaa, on tasavallan presidentti. Häneltä

– tietenkin – vietiin melkein kaikki valtaoikeudet viimeisimmän perustuslakiuudistuksen yhteydessä. Ulkopoliitikasta hän toki saa päättää – mutta vain yhdessä valtioneuvoston kanssa.

Suomen kannalta tämä epävarmuus tuntuu kovin kohtalokkaalta. Kun suomalaiset yritykset suuntautuvat kaukomaille, pitäisi Suomeen saada sijoituksia, että edes maahanmuuttajat saisivat töitä. Mutta kuka tällaiseen maahan sijoittaa? Maahan, jonka talous on ihan auki ja talouspoliittiset päätökset poropeukaloiden alla?

• • •

Sitten se iso kysymys: Mitä tällaisesta Suomesta kerrotaan maailmalle, kun Suomi täyttää 100 vuotta? Totuusko? Konkurssitilassa oleva arktinen takapajula, joka yrittää säästää itseään kuoliaaksi, mutta ei onnistu edes siinä? Entinen urheilun suurvalta, joka juhlii vuosikymmenten takaisia saavutuksiaan. Onneksi on **Kaisa Mäkäräinen**, positiivinen suomalainen. Kulttuurin suurvalta, jonka kirkkain tähti on Tom of Finland? Vai kertoisimmeko, että ennen meillä oli hyvät suhteet naapurimme Neuvostoliittoon, mutta Venäjällä eivät ministerit nykyään suostu käymään?

• • •

Mieleen tulee **Jukka Kuoppamäen** laulu *Sininen ja valkoinen*. Olen joskus puolisoni kanssa esittänyt laulun tukkilaisversiona Andien vuoristossa Inka-trailin iltapuhteena. Sykähdyttävää oli, kuinka oppainamme olleet inkat alle aikayksikön omaksuivat sävelen ja yhtyivät lauluun. Toinen lauluun liittyvä muisto on Koto-Suomesta. Kun laulu oli ilmestynyt, ehdotti kokoomuksen puoluehallituksen jäsen, lampaankasvattaja **Timo Juti**, että noin hieno laulu pitäisi palkita ko-

koomusmitalilla. Ei siitä mitään tullut. Viereissä istuva viljanviljelijä huomasi heti sanoista tämän: ”lampaat nuo taivaan sinisen”.

Kateus on väkevä voima, suomalais-ugrialaisten keskuudessa, mutta muuallakin.

• • •

Tämän voi nyt lopettaa pieneen sitaattiin **Henry Millerin** hienosta kirjasta *Marussin kolossi*. Se on ollut pöytälukemistoani vuodesta 1964. Ostin sen, kun lähdin sotilaksi YK:n rauhanturvajoukkoihin Kyprokselle.

Näin Henry Miller: ”Millään kansakunnalla maan päällä ei ole mahdollisuutta luoda uutta elämänjärjestystä ennen kuin maailmanlaaja näkemys on syntynyt. Me olemme katkerien erehdysten kautta oppineet, että kaikki kansakunnat maan päällä ovat elävissä yhteydessä toisiinsa, mutta me emme ole käyttäneet tietoa hyväksemme älykkäällä tavalla. Me olemme nähneet kaksi maailmansotaa ja tuleme todennäköisesti näkemään kolmannen ja neljännen, ehkä enemmän. Ei ole mitään toivoa rauhasta ennen kuin vanha järjestys on kumottu. Maailman täytyy tulla pieneksi jälleen niin kuin vanha kreikkalainen maailma oli – niin pieneksi että siihen mahtuu jokainen.”

Siihen Henry Millerin kaavailemaan tehtävään EU:sta ei ollut.

Jarmo Virravirta
Suomi-Seura ry:n
puheenjohtaja

Suomi-Seura ja USP mukana SuomiAreenassa heinäkuussa

Suomi-Seura ry ja ulkosuomalaisparlamentti ovat mukana Porissa 11.–15.7.2016 MTV:n SuomiAreena-tapahtuman kansalaistorilla.

Yleisömäärältään 55 000 rajapyykin rikkonut SuomiAreena on viikon kestävä yhteiskunnallinen kesätapahtuma Porissa maailmankuulun Pori Jazz -festivaalin yhteydessä. Tapahtuman järjestävät MTV ja Porin kaupunki. SuomiAreenalla on joka vuosi noin 150 keskustelutilaisuutta ja tapahtumaa yli 20 kohteessa Porissa sekä sitä ympäröivissä kunnissa ja Tampereella.

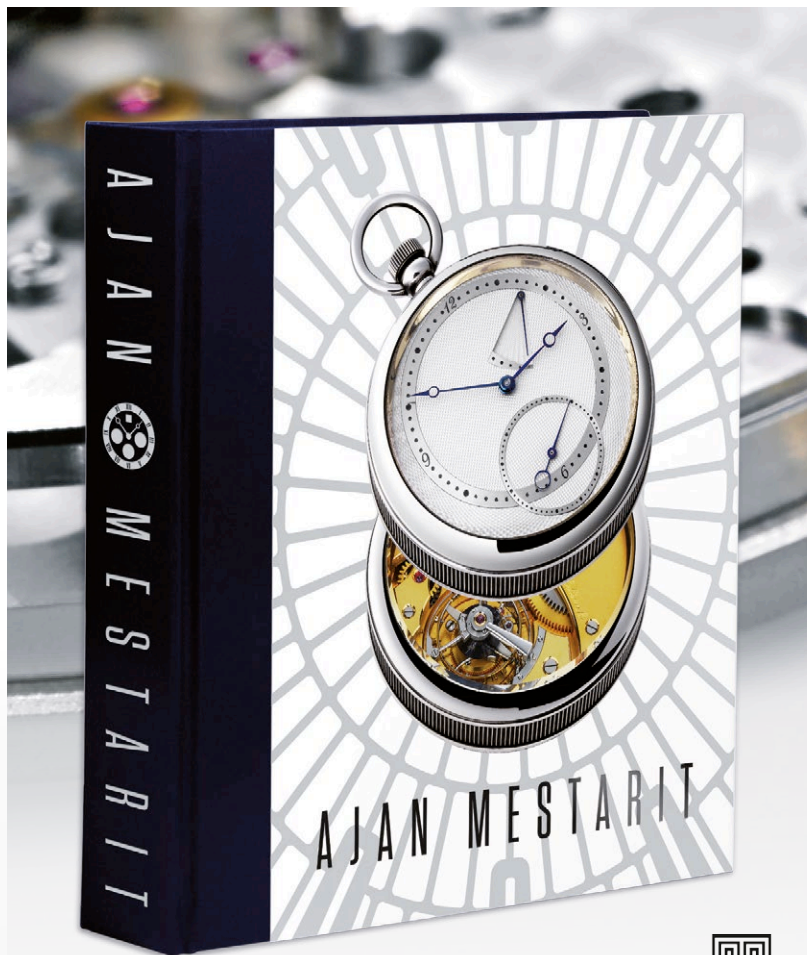
Vuonna 2016 SuomiAreenan pääteemoina ovat suomalainen työ ja kansalaisjärjestötoiminta. Kansalaistorilla järjestöt ja orga-

nisaatiot esittelevät toimintaansa Porin ydinkeskustassa kävelykadulla ja kauppatorilla. Kansalaistorilla Suomi-Seuralta on oma teltta ja myös yksi 15 minuutin mittainen Torivartti-esiintyminen.

Vuonna 2017 SuomiAreenassa juhliataan satavuotiasta Suomea. Silloin Suomi-Seura ry ja ulkosuomalaisparlamentti ovat mukana keskustelijoina.

Tiedotamme SuomiAreenasta lisää Sutinoissa, Facebook-sivullamme ja Suomen Sillassa.

Tervetuloa tapaamaan meitä heinäkuussa Porissa!

Lisätietoja www.tammi.fi/palvelut/arvateosmyynti/

Joona Vuorenpää

AJAN MESTARIT

Upea arvateos suomalaisista kelloseppistä Suomessa ja maailmalla

Tämä kirja avaa kellonkuoren takakannen kelloseppien kiehtovaan maailmaan, jossa tavoitellaan yhdessä luomuksessa niin pitkälle menevää täydellisyyttä ja autonomiaa kuin mahdollista. Monipuolinen ja upea kuvitus paljastaa, millaisia taideteoksia suomalaiset ovat rakentamassa muun muassa Christophe Claretille, A. Lange & Söhnellä, Breguetilla ja Harry Winstonilla.

Koko 280 x 320 mm • Sivumäärä 420 s. • Lähes 400 kuvaa

- Teos on sidottu koviin ylivetokansiin • Puoliranskalainen sidosasu kangaskluutein ja foliopainatuksin • Lukunauha
- Painettu 1200 numeroitua kappaletta taidepainopaperille Porvoossa 2016.

RIITTA NELIMARKKA

ELISE'S WORLD

ELISE'S WORLD on väljä kuvakollaasi taiteilija Riitta Nelimarkan alter egon Elisen sattumuksista.

Kirja perustuu taiteilijan ilmeikkäisiin teoksiin vuosilta 2000–2013 ja niihin napittuviin kirjallisiin huomioihin. Värikkään teoksen avainasana on suhtautuminen: tapa reagoida elämän monenkaltaisiin oikkuihin ja välttämättömyyksiin.

Sattui mitä tahansa, totinen marina on hyödytöntä!

- Kirjan koko 240 x 345 mm • Sivumäärä 176 sivua
- Runsaasti kuvitettu, kielinä suomi ja englanti
- Teos on sidottu, puoliranskalainen kluuttisidos
- Teos on painetussa avokotelossa
- Kustannusosakeyhtiö Tammi • Painettu Porvoossa 2014

Lisätietoja www.tammi.fi/palvelut/arvateosmyynti/

Suomen tunnuksia

leijonasta Pohjantähteen

Jokaisella valtiolla ja sen kansalla on omat tunnuksensa lujittaakseen yhteistä identiteettiä. Liput, vaakunat, laulut, eepokset muun muassa ovat tällaisia sovittuja ”välineitä, joilla on viestiti”.

Meidän suomalaisten valtiolliset ja kansalliset tunnuksemme selittyvät juurta jaksain, kun oppaana on emeritusprofessori **Matti Klinge** bestseller-kirjallaan *Suomen sinivalkoiset värit*, tarkennuksena ”Kansallisten ja muidenkin symbolien vaiheista ja merkityksestä” (Otava 1999).

Kunniamerkki vertauskuvana

Suomen itsenäisyyspäivän juhlallisuudet ovat ylivoimaisesti seuratuin ohjelma televisiossa ja radiossa, kaduilla ja toreilla. Kansakunnan ydinjoukko kunnioittaa läsnäolollaan liputus- ja juhlapäiväksi säädettyä joulukuun kuudetta presidentinlinnassa, parhaimmissaan kunniamerkein. Tähän Suomen tasavallan korkeimpaan tilaisuuteen ja koko päivään sisältyy lukuisia valtiollisia symboleja.

Niistä merkittävin on itse valtionpäämies eli tasavallan presidentti, valtion, kansan ja sen yhtenäisyyden symboli. Valtion vaakuna, kultainen leijona punaisella taustalla, koristaa sinivalkoista Suomen lippua aina, kun presidentti on kyseessä.

Tämä vanhin ja arvostetuin vaakuna juontuu aina 1500-luvulta asti. Suomen kan-

J.L. Runebergin patsas Helsingin Esplanadinpuistossa. Kuva: Iris Tantt.

sakunnan syntysanojen kajahtettua Porvoon valtiopäivillä vuonna 1809 alkoi leijonavaakunan merkitys kasvaa kansalliseksi vertauskuvaksi. Se oli tuolloin Suomen suuriruhtinaskunnan vaakuna, ja koristaa tänä päivänä Kustaa I Vaasan hautamuistomerkkiä Upsalan tuomiokirkos-

sa. Eipä tainnut kuningas arvata, että leijonakomistus on nyt Suomen presidentin virka-autonkin tunnus.

Suomen Leijona pääsi yhä vahvempaan asemaan kansallisena symbolina, kun vuonna 1942 perustettiin samanniminen ritarikunta, jonka kunniamerkeillä on palkittu sotavuosista lähtien lukuisia suomalaisia ansioistaan. Kunniamerkit vertautuvatkin ansiokkaisiin tekoihin, ja leijona puolestaan viestii voimaa ja kestävyyttä.

Suomen lippu, jonka päivää vietetään juhannuksena, Suomen vaakuna sekä viralliset kunniamerkit on säädetty laissa, eikä niitä saa häväistä tai käyttää väärin.

Maamme-laulu

Suomella on monia kansalliskirjallisia symboleja, jotka eivät ole edellisten kanssa vastaavasti virallisia tai yhtä keskeisiä. Tällaisiin lukeutuu **Zacharias Topeliuksen**

Matti Klingin kirja esittelee suomalaisia symboleja.

Fredrik Paciuksen patsas Helsingissä. Kuva: Iris Tanttu.

19 vuoden työ, *Maamme* (1875), oppikirja kouluille Suomen kansasta, maasta ja historiasta. Kirjan tunnetuin kertomus on *Koivu ja tähti*, jossa lopulta koivu symboloi isänmaata ja tähti ikuista elämää.

Suomen suuriruhtinaskunnan vaakuna Kustaa I Vaasan hautamuistomerkin Upsalan tuomiokirkossa.

Painosennätyksiin yltänyt *Maamme*-kirja valaa isänmaanrakkautta aivan kuten toinen *Maamme*, *Vårt land*, nimittäin kansallislaulumme. Sävel on **Fredrik Paciuksen** ja sanat ovat **Johan Ludvig Runebergin** *Vänrikki Stoolin tarinoista* (1848) kuten myös *Porilaisten marsissa*. Tämä on toinen kansallislaulumme ja armeijamme kunniamarssi. Mutta erityisesti *Maamme*-laulun kirjoittajana Runeberg on Suomen kansallisrunoilija, korostaa Matti Klinge.

Elias Lönnrot loi *Kalevalan* (1835, 1849), kansallisen mytologian ja eepoksen, jota alettiin pitää Suomen muinaisuuden kuvuksena. Näin *Kalevala* symboloi meille ikään kuin omaa tarustoa, vaikkakin muinaishämärässä. *Vänrikki Stoolin tarinat* olivat ilmestyessään ja koskien sotaa 1808 – 1809 reippaasti lähempänä aikalaisia, joten teoksen merkitys oli jo tuolloin henkilöitä erottelematta yhteisessä kansallistunteessa, identiteetissä.

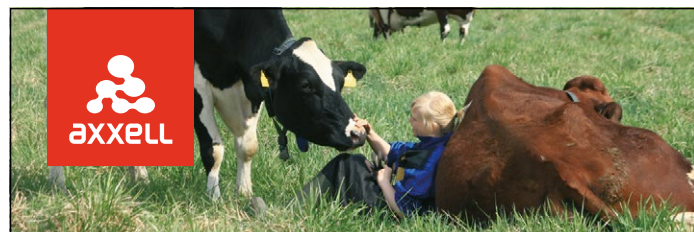
Suomen valtiolippu ja Olavinlinna.

Samalla tavalla **Väinö Linnan** *Tuntemattomassa sotilaassa* (1954) monentyyppiset sotilaat eri lähtökohdista ilmentävät suomalaisuutta Puhumattakaan **Aleksis Kiven** *Seitsemän veljestä* (1870)

-romaanista, Suomen kansaa edustavasta veljeskaartista kasvukipuihineen matkalla yhteiskunnan vastuullisiksi jäseniksi. Linnan *Täällä Pohjantähden alla* -trilogia (1959 - 1962) oli lopulta se symboliksi muodostunut kansallisromaani, joka selitti kansakunnan uusimman vaiheen luokkataisteluineen ja sitä seuranneen synteetin.

Trilogian nimeen liittyen Klinge muistuttaa, että Pohjantähti oli vanhan Ruotsi-Suomen valtakunnan symboli, siis tähti ”joka ei koskaan laske”. Näin Linnan kirjan nimi symboloisi meille kansallista yhtenäisyyttä maassamme, kodissamme täällä Pohjantähden alla.

Teksti: Irmeli Tanttu

KIINNOSTAAKO MAATALOUSALA?

Haluatko työskennellä maaseudulla? Kiinnostaako fyysinen työ? Tule opiskelemaan maatalousalan perustutkinto Axxelliin Espooseen. Voit opiskella joko maaseutuyrittäjäksi tai eläintenhoitajaksi.

Hae nyt! Koulutus alkaa 15.8.2016

Lisätietoa ja haku www.axxell.fi/maatalous

JÄRJESTÖPALSTA

Toiminnanjohtaja Paula Selenius

Kevät koittaa jälleen. Uusia tuulia puhalttaa meillä ja muualla.

Brittein saarilla Finn-Guild on uusintanut logoaan, sääntöjään että lehteään. Lehden nimi on myös vaihtunut *Horisontista Linksiksi*, ja sen ulkonäkö ja sisältö ovat aivan toisenlaiset kuin ennen. Vaikka Merimieskirkko koetaan yhä tärkeäksi yhteistyökumppaniksi, uudistuksen myötä otetaan selvästi eroa kirkosta.

Ruotsissa toimiva ruotsinkielisten suomalaisten järjestön FRISin puheenjohtaja vaihtuu. Ulkosuomalaisparlamentissakin ruotsinkielisten varapuhemiehenä toimiva **Barbro Allardt Ljunggren** jättää tehtävänsä FRISissä ja on kertonut jättävänsä myös varapuhemiehen tehtävät ensi vuoden istunnossa.

Suomi-Seuran johtokuntaan ja henkilökuntaankin tulee hieman muutoksia, mutta palataan niihin myöhemmin.

Juhannusjuoksut

New Yorkissa, NY, juostaan Finland Center Midsummer 5 K Run sunnuntaina 19.6. Tapahtumalla kerätään varoja hyväntekeväisyyteen, ja sen järjestää Finland Center Foundation, joka on perustettu vuonna 2002, ja sillä on noin 450 jäsentä. Nettiosoite on www.finlandcenter.org

Kielenopetusta

Ruotsinsuomalaisten Keskusliiton (RSKL) perinteinen kesäleiri järjestetään Axevalan Kansankorkeakoulussa 18.–23.6.2016. Axevalalla sijaitsee noin 300 kilometrin päässä Tukholmasta lounaaseen. Tämä Lintujärven leiri on tarkoitettu 7–15-vuotiaille suomenkielisille, mutta tarvittaessa käyettään ruotsia. Leirin tarkoituksena on vahvistaa suomen kielen taitoja monipuolisen toiminnan avulla.

Leiri maksaa 1 400 kruunua. Sisäralennus on 300 kruunua. Edestakainen bussimatka Tukholmasta maksaa 300 kruunua (2 sisäristusta 500 kruunulla). Leirille ilmoittautumisen yhteydessä on varattava paikka bussiin.

Ilmoittautumiset viimeistään 15.5.2015 mennessä. Tiedustelut RSKL, Mari Lamminpää, mari@rskl.se tai info@rskl.se

Yhdysvalloissa Salolammen kielikylä on vuosia järjestänyt korkealaatuista kesäohjelmaa 7–17-vuotiaille lapsille ja nuorille.

Salolampi on osa Concordia Language Villagea, jossa on useiden eri kansallisuuksien kielikoulut. Lue lisää nettisivuilta www.concordialanguagevillages.org ja www.salolampi.org

Minnesotan yliopistossa järjestetään jälleen Suomen kielen ja kulttuurin seminaari 31.7.–6.8. Järjestäjänä on SISU (Suomen Innokkaat SISUKkaat Ulkosuomalaiset).

Viron Suomi-Seurojen kesäpäivät

pidetään Haapsalussa 17.–19.6. Ohjelmaan kuuluu muun muassa kilpailuja, seurojen neuvottelutilaisuus ja iltajuhla. Osallistujia on arviolta 130. Tänä vuonna järjestäjänä on Haapsalun seudun Suomi-Seura, jossa on jäseniä yli 170.

Inkerin juhannusjuhlat

vietetään jälleen kesäkuussa. Lisätietoja voi kysyä Inkeri Liitosta, Wladimir Kokolta puh/fax: 7-812-713 25 56, email: wkoko@mail.ru

Kanadansuomalaiset Suurjuhlat

järjestetään tänä vuonna Thunder Bayssa, Ontariossa 24.–26.6. Ohjelmassa on jälleen luentoja, kilpailuja, musiikki- ja tanssiesityksiä sekä suomalaista ruokaa. Lasten ohjelmaa järjestää paikallinen Suomi-koulu. Suurjuhliin osallistuu vuosittain useita satoja henkilöitä. Lisätietoja Facebookista osoitteella Finn Festival 2016.

FinnFest USA

Vuotuinen FinnFest USA vietetään tällä kertaa risteillen Bostonista, Massachusettsista Kanadaan Montrealiin 9.–16.7. Risteily pysähtyy Halifaxiin, jossa muistetaan Titanicin suomalaisuhreja. Ohjelmassa on myös luentoja. Lisätietoja risteilystä ja FinnFestistä saa osoitteesta www.finnfestusa.org

Kanadan matkustuslupa

Kanadan sähköinen matkustuslupa (eTA) astui voimaan 15. maaliskuuta 2016.

Järjestelmä on samankaltainen kuin USA:n ESTA ja Australian ETA. Kyseessä on ainoastaan matkustuslupa, ei viisumi, eikä eTA takaa pääsyä maahan. Uusi matkus-

tuslupa koskee Kanadaan lentoteitse matkustavia sellaisten maiden kansalaisia, joilta ei tavallisesti vaadita viisumia Kanadaan, eli myös Suomen kansalaisia.

Lisätietoja Kanadan maahanmuuttoviranomaisen [Citizenship and Immigration on Canadian verkkosivuilta](http://Citizenship and Immigration Canada verkkosivuilta).

Onnittelemme

– 90 vuotta täyttävää Fraternitas Fennicaa, Virossa, Tartossa toimivaa opiskelijajärjestöä.

– 50-vuotiasta Huddingen suomalaista seuraa ja sen 30 vuotta täyttävää tanhuryhmää Ruotsissa.

– 40-vuotisjuhluvuottaan viettävää, Sveitsissä toimivaa Katrilli-tanhuryhmää.

– 40-vuotisjuhlaansa viettävää Frankfurtin suomalaista kielikoulua. Juhla pidetään 19.6.

– 40 vuotta täyttävää Ranskan Suomi-Seuraa Pariisissa. Juhlat järjestetään 26.10.

– 15-vuotiasta Italiassa toimivaa Club Finlandia Milanoa, joka järjestää juhlaansa 3.5. pidettävän konsertin yhteydessä.

– West of Scotland Finnsiä, joka on perustettu tämän vuoden tammikuussa Skotlannissa, Glasgowsa. Toivotamme pitkää ikää ja menestystä!

Suomi
Finland
100

<http://suomifinland100.fi/>

Live Lemminkäinen! -DVD saatavana Suomi-Seurasta

Live Lemminkäinen! -produktion lähtökohtana on suomalaisen kulttuuriperinnön ytimessä olevan Kalevalan elävänä pitäminen ja uudistaminen. Hankkeessa on popularisoitu jännittävä, Kiteen Kesälahden Hummovaarasta *Kalevalaan* taltioidu Lemminkäisen tarina uusia sukupolvia puhuttelevalla, kiinnostavalla ja inostavalla tavalla. Perinteiseen aihepiiriin on tartuttu modernilla, luovalla tavalla, eri toimijoiden poikkitaiteelliseen yhteistyönä.

Hankkeen tuotoksena syntyi audiovisuaalinen esitys, joka on tallennettu sekä DVD- että verkosta strimattavissa olevaan formaattiin. Lemminkäisen tarina välitetään tarinan, runojen, piirros- ja valokuvien sekä kiteeläisen **Nightwish**-yhtyeen musiikin kautta. Varsinainen tarina on kuvitettu piirroksilla, mutta esityksen päätössanojen, Lemminkäisen tarinan syntyhistoriasta ja projektin vaiheista kertovan epilogin visualisoimiseksi käytettiin valokuvia. Esitys sisältää suomen- ja englanninkieliset versiot.

Esitys toimii äidinkielen, historian sekä taide- ja kulttuuriopetuksen oppi/ope-

tusmateriaalina. Sitä voidaan hyödyntää myös suomalaisen kulttuurin edistämisessä ja yhteistyössä ulkomaisten oppilaitosten, koulutusorganisaatioiden, kulttuurilaitosten ym. toimijoiden kanssa. Kysymyksessä on ei-kaupallinen tuote eli se jaetaan kaikille toimijoille maksutta.

Produktion suomenkielisen version puherooleissa on mm. kiteeläisen Kyläparin Myllyteatterin näyttelijöitä. Vastavissa englanninkielisissä rooleissa kuullaan Itä-Suomen yliopiston kansainvälisiä opettajia ja opiskelijoita, laulaja **Johanna Kurkela** sekä Nightwish-yhtyeen vokalisti **Floor Jansen** (NL) ja multi-instrumentalisti **Troy Donockley** (GB). Piirroskuvat ovat Suomessa asuvan saksalaisen kuvataiteilijan **Katharina Benkwitzin** käsialaa. Työryhmään kuuluu myös Nightwish-yhtyeen ”nokkamies”, muusikko **Tuomas Holopainen**.

Live Lemminkäinen! -DVD:tä tulee Suomi-Seuraan ilmaiseksi jaettavaksi 50 kappaletta. Sen voi noutaa Suomi-Seuran toimistosta esimerkiksi lahjoituskirjoja haettaessa. Tiedustelut: maarit.hyvarinen@suomi-seura.fi

Jäsenten sähköposti- osoitteet ja syntymävuodet kootaan Suomi-Seuraan

Pyydämme teitä ystävällisesti ilmoittamaan Suomi-Seura ry:n jäseninä henkilökohtaisesti oleville jäsenillemme, että toivomme heidän toimittavan sähköpostiosoitteensa Suomi-Seuraan ja pitävän niin sähköposti- kuin postiosoitteensa ajan tasalla rekisterissämme.

Pyydämme jäseniä ilmoittamaan meille myös syntymävuotensa, mikäli he eivät ole sitä tehneet aiemmin. Koamme jäsentemme sähköpostiosoitteet rekisteriimme, jotta voimme jatkossa tiedottaa entistä tehokkaammin ja nopeammin ajankohtaisista Suomi-Seuraa koskevista asioista ja uutisista, esimerkiksi Suomen Sillan nettilehden ilmestymisestä ja koulutustapahtumista.

Henkilön on oltava henkilökohtaisesti Suomi-Seura ry:n jäsen saadakseen jäsenetumme. Jäsenyys jäsenämme olevassa ulkosuomalaisyhdistyksessä tai -järjestössä ei riitä henkilökohtaiseen Suomi-Seuran jäsenyyteen.

Sähköpostiosoitteet sekä lähettäjän nimi, osoite ja maa sekä jäsennumero lähetetään osoitteeseen info@suomi-seura.fi

Nettikonsuli neuvoo kansalaisia Facebookissa

Nettikonsuli on ulkoministeriön tarjoama uusi neuvontapalvelu Suomenkansalaisille. Nettikonsuli muistuttaa ajankohtaisista matkusturvallisuuteen liittyvistä asioista ja antaa matkusturvallisuusvinkkejä ja -neuvoja.

Voit esittää palvelun kautta kysymyksiä, jotka liittyvät matkusturvallisuuteen tai Suomen ulkomailla olevien edustustojen ja ulkoministeriön konsulipalveluihin.

Nettikonsuli neuvoo, mitä Suomen kansalainen tai pysyvästi Suomessa asuva ulkomaalainen voi tehdä, jos hän on joutunut ulkomailla hätään sairauden, tapaturman, onnettomuuden, rikoksen kohteeksi joutumisen tai muun sellaisen syyn vuoksi.

Nettikonsuli vastaa kysymyksiin aina mahdollisimman pian. Vastauksissa nettikonsuli antaa yleistä tietoa konsulipalveluista ja kertoo, miten vastaavanlaisissa tapauksissa tavallisesti toimitaan.

Kiireellisissä tapauksissa matkailijan kannattaa ottaa yhteyttä ulkoministeriön päivystyskeskukseen joko puhelimitse tai sähköpostitse. Päivystyskeskus neuvoo ulkomailla hätään joutuneita Suomen kansalaisia 24/7 vuoden jokaisena päivänä, puh. + 358 9 160 55555, sähköpostiosoite: paivystys.um@formin.fi

UM:n kotisivu: <http://formin.finland.fi/>

HELSINGIN SAKSALAINEN KOULU Kansainvälinen kielikoulu keskustassa

Helsingin Saksalainen koulu on Suomen ja Saksan tukema koulu, joka perehdyttää oppilaat molempien maiden kieleen ja kulttuuriin. Saksalaisten ja suomalaisten opettajien avulla kasvatamme kieltaitoisia, kommunikaatiokykyisiä ja itsenäisiä nuoria toimimaan nykypäivän globaalissa maailmassa. Modernit luokahuoneet, ohjattu iltapäivätoiminta sekä monipuolinen kerhotarjonta luovat innostavan ja turvallisen oppimisympäristön. Koulussa on myös musiikkikouluopetusta.

Peruskoulu: Saksalaiset luokat (1-9) oppilaille, jotka jo osaavat hyvin saksaa.

Suomalais-saksalaiset luokat (1-9), jossa opetus muuttuu vaiheittain saksankieliseksi.

Lukio: Saksankielisen lukion päättötutkintona on Reifeprüfung, jonka suorittaminen antaa samanlaiset oikeudet ja jatko-opintomahdollisuudet kuin suomalainen ylioppilastutkinto.

Koulun esiopetusryhmät toimivat saksankielisten päiväkotien yhteydessä.

Lisätietoja oppilaaksiotosta:

Helsingin Saksalainen koulu / Rehtori Frank Kühn
Malminkatu 14, 00100 Helsinki, puh. +358 9 6850 650
dsh@dsh.fi, www.dsh.fi

Suomi-Seuran neuvontapalvelu

Suomi-Seuran neuvontapalvelu: vasemmalta neuvoja Maarit Hyvärinen, seniorineuvoja Helena Balash, neuvontapäällikkö Hanne Selin ja neuvoja Liisa Oinonen. Kuva: Carolina Runeberg.

Suomi-Seura ry:n neuvontapalvelusta saat henkilökohtaista ja asiantuntevaa neuvontaa ulkomaille muuttoon, ulkomailla asumiseen ja paluumuuttoon liittyvissä asioissa. Voit lähettää meille kysymyksiä sähköpostilla tai soittaa neuvontapalveluun arkisin kello 9–16. Voit myös poiketa toimistossamme, jolloin kannattaa varata aika neuvojaltaamme.

Suomi-Seuran neuvontapalvelu:
Mariankatu 8, 3. kerros, 00170 Helsinki
puh. +358-(0)9-684 1210, info@suomi-seura.fi

Ulkosuomalaisen muistio

Ulkomailla asuvan suomalaisen on hyvä muistaa muutamia tärkeitä asioita, jotka on pidettävä ajan tasalla Suomessa ja aina tarvittaessa päivitettävä. Sellaisia asioita ovat muun muassa nämä alla esitetyt.

Muuttoilmoitus

Ulkomailla asuvan Suomen kansalaisen osoitteen muuttuminen on myös ilmoitettava Suomen väestötietojärjestelmään. Väestötietojärjestelmän tietojen perusteella lähetetään muun muassa ilmoitukset äänioikeudesta Suomessa. Suomen kansalaisilla on myös lakisääteinen velvollisuus pitää henkilötietonsa ajantasaisina väestörekisterissä. Osoitteenmuutoksen voi tehdä osoitteessa <https://www.suomi.fi> tai lomakkeen voi myös tulostaa ja postittaa Suomeen osoitteella Vaasan Maistraatti, Pietarsaaren yksikkö, PL 26, 68601 Pietarsaari tai faksata maistraatin numeroon +358 29 553 7120. Osoitteenmuutoksen voi myös ilmoittaa lähimpään Suomen edustustoon.

Muuttuneiden tietojen päivitys väestötietojärjestelmään

Ulkomailla asuvan suomalaisen on päivitettävä seuraavat muuttuneet tietonsa myös Suomen väestötietojärjestelmään, www.suomi.fi

– Ilmoitus ulkomailla vihitystä Suomen kansalaisesta (<https://lomake.fi/a/ec/lomakepalvelu/download?s=E35ZnmMfa85W5KC&id=7957%2FD59D1A7BE3862B9D80E619F7094554F0&type=statics>)

– Ilmoitus ulkomailla rekisteröidystä parisuhteesta (<https://lomake.fi/a/ec/lomakepalvelu/download?s=hEFIVu0kLZk3N3k&id=8482%2FC9DAF48A6A34FA83A7B57C550D67700F&type=statics>)

Lähiomaisia koskevat ilmoitukset:

– Ilmoitus ulkomailla syntyneestä Suomen kansalaisesta (<https://lomake.fi/b/ec/lomakepalvelu/download?s=GIoT6gX47LfpMoY&id=7957%2FD59D1A7BE3862B9D80E619F7094554F0&type=statics>)

– Ilmoitus ulkomailla kuolleesta Suomen kansalaisesta (<https://lomake.fi/b/ec/lomakepalvelu/download?s=syYOuQpurNOaCZF&id=7960%2F278168DE887A08AD1A065E0A42BC5CAA&type=statics>)

Ulkomaan viranomaisen pyytämät todistukset/väestötietojärjestelmän otteet

Suomen väestötietojärjestelmään merkitty henkilö voi pyytää virkatodistuksen väes-

tötietojärjestelmästä elossa olevista henkilöistä. Ote on maksullinen, ja sen voi antaa mikä tahansa maistraatti Suomessa. www.maistraatti.fi

Ote väestötietojärjestelmästä (virkatodistus/kotipaikkatodistus) ja sukuselvitys-tilauslomake. (<https://lomake.fi/a/ec/lomakepalvelu/download?s=4uUaCCNy6Ximgb8&id=10049%2F36136361AAF2BD732B0C4C72FAFCB890&type=statics>)

Kirkkoon kuuluvat voivat tilata virkatodistuksen myös seurakunnasta.

Virkatodistus voi olla

– ote henkilön tiedoista tai sukuselvitysmuotoon laadittu todistus

– todistus perunkirjoitusta varten, jolloin elävästä henkilöstä riittävät henkilökohtaiset tiedot sisältävä virkatodistus. Kuolleet henkilöstä tarvitaan perunkirjoitusta varten sukuselvitysmuotoon laadittu virkatodistus, johon merkitään henkilön tietojen lisäksi puoliso ja lapset sekä muuttotiedot

– virkatodistus ulkomaan viranomaisia varten, joka on mahdollista saada kaksikielisellä lomakkeella, jossa kotimaisen kielen lisäksi on englannin, saksan tai ranskan kieli.

Henkilön viimeisin seurakunta Suomessa todistaa henkilön kirjoillaoloajat kaikkien Suomen evankelis-luterilaisten seurakuntien osalta 1.10.1999 jälkeiseltä ajalta. Tätä aikaisemmat seurakunnissa kirjoillaoloajat täytyy tilata kustakin seurakunnasta erikseen. www.evl.fi

Perintöasiat

Ulkosuomalaisilla on hyvin usein kiinteää omaisuutta Suomessa, esimerkiksi kesämökki tai perintönä saatua omaisuutta kuten vanhempien koti tai maa-/metsätila. Kiinteästä omaisuudesta perintöveroa maksetaan sen sijaintimaalle. Koska Suomella on perintöverosopimus vain muutaman maan kanssa, voi perijä joutua tilanteeseen, jossa myös asuinmaa verottaa saatua perintöä. Tällaisissa tapauksissa perijän on itse vaadittava toiseen maahan maksettujen perintöverojen huomiointia asuinmaansa verotuksessa.

Perintönä tai testamentilla saadusta Suomessa olevasta kiinteästä omaisuudesta on aina maksettava veroa Suomeen, vaikka perinnönjättäjän tai -saajan asuinvaltio olisi ulkomailla. Suomessa perintöveroa on maksettava 20 000 euron tai sitä suuremmasta perintöosuudesta. Suomella on perintö- ja lahjaverotusta koskevat sopimukset vain Pohjoismaiden, Alankomaiden, Yhdysvaltojen, Ranskan ja Sveitsin kanssa. Lisätietoa: http://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Kansainvaliset_tilanteet

Vuonna 2015 voimaan tullessa Euroopan unionin perintöasetuksessa säädetään siitä, minkä maan lakia perintöasiaan sovelletaan. Perittävä voi kuitenkin elinaikanaan määrätä testamentilla, että hänen perintönsä sovelletaan sen maan lakia, jonka kansalainen hän valintaa tehdessään tai kuollessaan on. Eurooppalaisella perintötodistuksella perilliset tai testamentin saajat voivat todistaa asemansa ja valtuutensa toisessa EU:n jäsenmaassa. Eurooppalaista

perintötodistusta voi hakea perittävän kuoleman jälkeen siinä valtiossa, jolla on toimivalta perintöä koskevassa asiassa. Todistus on maksullinen, ja sen käyttö on vapaaehtoisista. Suomessa perintötodistushakemusia käsittelee maistraatti, www.maistraatti.fi.

Lisätietoa: kirjaamo.helsinki@maistraatti.fi

Testamentti ja edunvalvontavaltuus

Ulkomailla asuvan Suomen kansalaisen kannattaa tehdä testamentti etenkin silloin kun omaisuutta on sekä Suomessa että asuinmaassa. Ulkosuomalaisen testamentti on hyvä olla sisällöltään sekä Suomen että asuinmaan oikeusjärjestysten mukainen ja muodoltaan kelvollinen molempien maiden tuomioistuimissa. Testamentin laadinnassa kannattaa käyttää juristia, joka on perehtynyt sekä Suomen että asuinmaan lainsäädäntöön.

Testamentin lisäksi edunvalvontavaltuus on syytä tehdä hyvissä ajoin eli niin kauan kuin on oikeustoimikelpoinen. Edunvalvontavaltuus tehdään raha- tai muiden asioiden hoidon varalta siinä tapauksessa, että itse sairastuu ja on kykenemätön huolehtimaan omista asioistaan. Edunvalvojaksi voi pyytää jonkun läheisistään tai sen voi antaa asianajotoimiston tehtäväksi. Oma edunvalvontavaltuusvaltakirja kannattaa tehdä oman, yksilöllisen tilanteen pohjalta, ja sen sisältö kannattaa käydä läpi asianajan kanssa.

Lisätietoa edunvalvontavaltuutuksesta löytyy oikeusministeriön verkkosivuilta www.om.fi

Suomen passi

Suomen kansalainen tarvitsee ulkomailla useimmiten myös voimassa olevan Suomen passin. Ulkomailla asuva voi hakea Suomen passia asuinmaassaan Suomen edustustosta tai lomamatkalla Suomessa poliisilaitokselta. Suomessa passin hinta on 48 euroa ja ulkomailla edustustosta hankittu 140 euroa. Kun lomamatkallaan Suomessa päättää hankkia uuden passin, on hyvä varata poliisilaitokselta aika passinhakuun jo valmiiksi, www.poliisi.fi/ajanvaraus.

Suomen sosiaaliturva

Ulkomailla muuttaneen henkilön Suomen sosiaaliturvaan kuuluvista asioista vastaa Kelan Kansainvälisten asioiden keskus, KV-keskus. Kelan KV-keskus palvelee kaikkia Suomeen tai ulkomaille muuttavia ja muissa kansainvälisissä tilanteissa olevia asiakkaita, <http://www.kela.fi/kv-keskus>. KV-keskus: Maasta- ja maahanmuutto p. +358 20 634 0200), suomeksi ja englanniksi, ruotsiksi p. +358 20 634 0300). Numerot palvelevat arkisin kello 8 – 18. Fax. +358 20 634 1599, sähköposti: inter.helsinki@kela.fi

Varusmiespalvelus

Myös ulkomailla asuva miespuolinen Suomen kansalainen on velvollinen suorittamaan varusmies- tai siviilipalveluksen Suo-

messä. Palvelus suoritetaan 18:n ja 30:n ikävuoden välillä. Vapaaehtoisesti voi armeijaan astua jo 17-vuotiaana. Asevelvollisille lähetetään kutsuntakirjeet keväällä sinä vuonna kun he täyttävät 18 vuotta. Lykkäystä voi anoa enintään kolme vuotta kerrallaan, aina 28. ikävuoteen asti.

Jotta ulkomailla asuvia suomalaisia voidaan kutsua armeijaan, pitää osoitetietojen ja kansalaisuustietojen olla Suomen väestörekisterissä oikein. Sieltä ne kulkeutuvat edelleen asevelvollisrekisteriin, josta ne puolestaan poimitaan armeijan kutsuntakirjeeseen.

Kaksoiskansalaisille antaa Suomen asevelvollisuuslaki kuitenkin mahdollisuuden anoa varusmiespalveluksesta vapautumista sillä perusteella, että henkilön pysyvä koti tai asunto on ulkomailla. Jos asevelvollisuus on suoritettu jossakin toisessa maassa, voi myös anoa vapautusta.

Suomi on solminut kahdenvälisiä sopimuksia tiettyjen maiden kanssa asevelvollisuudesta. Esimerkiksi Yhdysvaltojen ja Suomen kaksoiskansalaisen, joka asuu pysyvästi Yhdysvalloissa, ei tarvitse tulla Suomeen suorittamaan asevelvollisuuttaan, eikä hänelle siten myös lähetetä kutsuntakirjettä. Sama koskee Suomen ja toisen Pohjoismaan, paitsi Islannin, kaksoiskansalaisia. www.mil.fi

Suomen kansalaisuuden säilyttäminen

Suomen kansalainen voi menettää kansalaisuuden, kun hän täyttää 22 vuotta jos

– hän on myös jonkin toisen maan kansalainen, eikä hänellä ole riittävää yhteyttä Suomeen

Riittävä yhteys Suomeen säilyy jos

– hän on syntynyt Suomessa ja kotikunta on Suomessa kun hän täyttää 22 vuotta tai

– hän on asunut Suomessa tai muussa Pohjoismaassa yhteensä seitsemän vuotta ennen kuin täyttää 22 vuotta tai

– hän on 18 – 21 vuotiaana

1. hakenut Suomen passia tai saanut Suomen passin tai

2. suorittanut tai parhaillaan on suorittamassa Suomessa varusmies- tai siviilipalvelusta tai

3. saanut Suomen kansalaisuuden hakemuksesta/ilmoituksella tai

4. ilmoittanut Suomen edustustolle ulkomailla tai maistraatille Suomessa, että haluaa säilyttää edelleen Suomen kansalaisuuden. Ilmoituksen voi tehdä vapaamuotoisena mutta se pitää tehdä kirjallisesti.

Ilmoitus kansalaisuuden menettämisen uhasta lähetetään sinä vuonna kun henkilö täyttää 18 vuotta. Ilmoitus lähetetään niille, joiden osoite löytyy väestötietojärjestelmästä. www.migri.fi

Kannattaa siis pitää yhteystietonsa ajantasalla myös Suomessa! **HS**

Suomi-Seura ry:n Intensiivinen suomen kielen kurssi 2016

Aika: **18.–29.7.2016**

Kurssipaikka: Laajasalon opisto, Helsinki

Kurssi on tarkoitettu aikuisille (yli 18-vuotiaille).

Kurssilla opiskellaan suomen kieltä 50 tuntia **kahdessa tasoryhmässä (suomea jo jonkin verran osaavat ja edistyneet)**.

Kurssin hinta on

- majoituksella Suomi-Seura ry:n jäsenille 995 € ja muille 1080 €

- ilman majoitusta Suomi-Seura ry:n jäsenille 710 € ja muille 790 €

HUOM! Kurssille voi edelleen ilmoittautua!

Lisätietoja kurssista ja ilmoittautumislomake: www.suomi-seura.fi/fi/seminaarit-ja-kurssit

Suomi-Seuran oppaita päivitetty

Suomi-Seura ry:n julkaisemat *Muuttajan muistio ja muistilista*, *Matkaajan muistio* sekä *Takaisin Suomeen* -opas on nyt päivitetty.

Näitä ja muita Suomi-Seuran koamia oppaita voit tilata ja ostaa seuran toimistosta, puh. +358-9-684 1210, info@suomi-seura.fi. Olet tervetullut myös toimistoomme (Mariankatu 8, 00170 Helsinki) arkisin kello 9–16.

 HUS
www.hus.fi

ISLANTIIN & AMERIKKAAN
+ **icelandair.fi**

ICELANDAIR

VICTOR EK
Ulkomaanmuuttajien MARKKINAJOHTAJA
www.victorek.fi ☎ +358 (0) 9 125 11

www.suomi-seura.fi

**Katso
Suomi-internethakemisto
www.suomi-seura.fi**

TUKIVERKKOSI MAAILMALLA

evl.fi/ulkosuomalaiset

KIRKON ULKOSUOMALAISTYÖ⁺

merimieskirkko.fi/
nettipappi
ulkosuomalaisen
palveluksessa

SUOMEN EV. LUT. KIRKKO⁺
EV. LUTH. KYRKAN I FINLAND
www.evl.fi

Analyysia politiikasta ja taloudesta

nykypäivä

www.nykypaiva.fi

Politiikan uutispalvelu

verkkouutiset

www.verkkouutiset.fi

 **this is
FINLAND.fi**
things you should and shouldn't know

Muutamme Mukavammin

HansaTrans

www.hansatrans.fi - muuttopalvelua
ammattitaidolla

ShopAlike.fi

Kaikki verkkokaupat helposti yhdessä osoitteessa.
All online shops under one roof.

Kehon- ja mielenhuoltoa Suomeksi!
Omassa olohuoneessasi! Kokeile ilmaiseksi.

yoogaia

www.yoogaia.com

Kela

www.kela.fi

KELA (Kansaneläkelaitos) hoitaa perusturvaa eri elämäntilanteissa. Asiakkaitamme ovat kaikki Suomessa asuvat sekä ulkomailla asuvat Suomen sosiaaliturvaan kuuluvat henkilöt. KELA provides basic security for all persons resident in Finland – also when they are living outside Finland – covering the different stages of their lives.

Työeläke.fi

Tietoa Suomen työeläkkeistä

 TAIGAKORU
www.taigakoru.fi

Korut pohjolan luonnosta. Valmistetaan Lapissa, jo vuodesta 1981.
Jewellery from northern Finland. Handmade in Lapland since 1981.

www.hyvaasuomesta.fi

FB/Ruokaa•mastaMaasta
@HyvaaSuomesta

NIEMI

MUUTTA KAIKEN

www.niemi.fi

KYAMK

University of Applied Sciences

kyamk.fi

MAMK

University of Applied Sciences

mamk.fi

**Ole
kaukaa
viisas**

Eiran
aikuislukio
—
EIRA HIGH SCHOOL
FOR ADULTS

www.eira.fi

Suomi-Seuran infopäivät vuonna 2016

Suomi-Seura ry järjestää kolme infopäivää ja yhden keskustelutilaisuuden vuonna 2016. Kaikki tilaisuudet järjestetään Suomi-Seuran toimistossa Helsingissä (Mariankatu 8, 3. kerros).

Paluumuuttajan infopäivä järjestetään perjantaina **12.8. kello 12–16**.

Infopäivänä Suomi-Seuran neuvontapalvelu on avoinna ulkomailta Suomeen palaaville ja paluumuuttoa suunnitteleville. Päivän ohjelmassa on tietoiskuja paluumuuttoon liittyvissä kysymyksissä kuten maahanmuutto, terveydenhuolto, eläkkeet, verotus, työnhaku ja lasten koulunkäynti. **Tilaisuuden hinta: Suomi-Seuran jäsenille maksuton, muille 30 euroa.**

Eläkepäiviksi ulkomaille -infopäivä järjestetään perjantaina **23.9. klo 10–14**.

Infopäivänä Suomi-Seuran neuvontapalvelu on avoinna eläkepäiviksi ulkomaille muuttajille ja muuttoa suunnitteleville. Ohjelmassa on tietoiskuja joko pysyvään tai sesonkiluontoiseen ulkomailta asumiseen liittyvistä asioista. **Tilaisuuden hinta: Suomi-Seuran jäsenille 50 euroa, muille 70 euroa**, hinta sisältää aamupalan, tietoiskut ja *Eläkepäiviksi ulkomaille* -oppaan

Lisätietoja ja ilmoittautumiset:

Suomi-Seuran neuvontapalvelu:

info@suomi-seura.fi, p. +358-(0)9-684 1210

Oppaita maailmalle muuttoon ja Suomeen paluuseen Suomi-Seurasta

Suomi-Seuran Neuvontapalvelusta on saatavilla monenlaisia oppaita avuksi Suomesta ulkomaille muuttoa, maasta toiseen muuttoa ja Suomeen paluuta helpottamaan. Suomi-Seuran kokoamia maaoppaita ovat Alankomaat-, Iso-Britannia-, Norja-, Saksa-, Ruotsi-, Australia-, Italia- ja Yhdysvallat-oppaat.

Muuttajan muistio ja muistilista sekä Matkaajan muistio -opasmonistit ovat ilmaisia Suomi-Seuran henkilöjäsentilalle ja käsittelymaksua vastaan muille. Samoin Eläkepäiviksi Espanjaan, Portugaliin ja Ranskaan sekä Espanjasta Portugaliin muuttaville eläkeläisille kootut muistiot ovat saatavissa seuran jäsenille jäsenetuna. *Eläkepäiviksi Espanjaan ja Eläkepäiviksi ulkomaille* -oppaat sekä *Takaisin Suomeen* -oppaat on päivitetty äskettäin.

Kaikkia Suomi-Seuran julkaisemia oppaita ja muistioita on saatavana myös sähköisessä muodossa.

Lisätietoja:

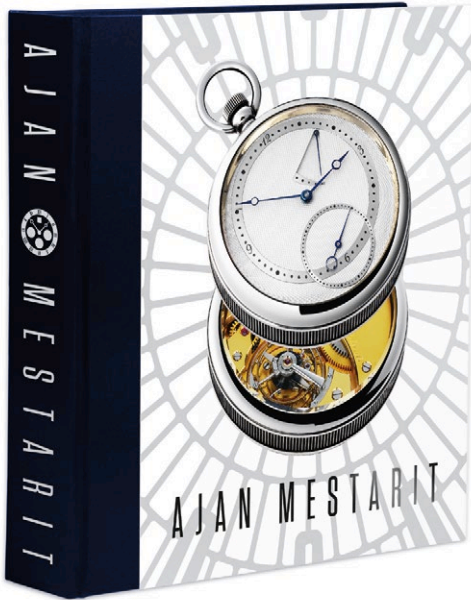
info@suomi-seura.fi,

www.suomi-seura.fi -> neuvonta,

puh. +358-(0)9-6841210.

Suomalaiset kellosepät maailman huipulla

Jotkut suomalaiset ja ulkosuomalaisetkin tietävät, että lukuisia Suomen Kelloseppäkoulun kasvatteja toimii maailmalla perinteisten huippukelolomerkkien valmistus- ja huoltotehtävissä.

Tammelle kirjoittamani arvosteos *Ajan mestarit* kertoo 25 kellosepästä ja mikromekaanikosta, joista 18 toimii ulkomailla aina Australiasta Yhdysvaltoihin. Kaikkiaan suomalaistaustaisia kelloalan ammattilaisia työskentelee maailmalla kymmeniä; eniten luonnollisesti kellomaa Sveitsissä.

Ajan mestarit on kuvaus kellosepistä ja heidän työympäristöistään. Lukija voi kur-

kistaa kulissien taakse maailmaan, johon aikaisemmin ovat päässeet vain kellosepät ja alan huippuosajat.

Osin ennen julkaisematon kuvitus näyttää kellonvalmistuksen ja -huollon työvaihteita sekä upeita lopputuloksia.

Kellonkuoren sisällä oma kiehtova maailma

Kelloista kiinnostuneita askarruttavat tekniset ja kaupalliset seikat avautuvat teoksessa uudella tavalla. Hankaliakaan kysymyksiä ei sivuuteta.

Syventävänä lisäjuonteena *Ajan mestarit* kertoo ulkomaille sijoittautuneiden nuorien ja vanhempienkin kelloseppien sopeutumistarinan uuteen kotimaahan tai määräaikaiseen toimipaikkaan. Samalla se toimii kuvauksena ammatti-identiteetin rakentumisesta. Vaikkapa Emiraatit ja Kazakstan eivät monelle kelloseppäkoululaiselle heti ensi alkuun tule mieleen tulevaisuuden asuinmaana ja työpaikkana.

Ulkomailla ja Suomessa menestyneistä kellosepistämme ei ole aiemmin kirjoitettu näin kattavasti.

Teos sisältää kiehtovia tarinoita niin nykyään kuin historiassakin vaikuttaneista kelloalan kosmopoliiteistamme. Historiaosiossa kerrotaan useista suomalaisista kelloseppäsuvuista, jotka toimivat aktiivisesti ulkomailla sinne muutettuaan. Ensimmäinen suomalainen kelloseppä muutti muun muassa Yhdysvaltoihin tietävästi 1800-luvun puolivälissä. Tuon aikakauden Pietari oli kannaltamme kelloalan metropoli: siellä työskenteli parhaimmillaan enemmän suomalaisia kelloseppiä kuin Suomessa yhteensä.

Kuva yhden maailman parhaimman kellosepän, Sveitsissä neljännesvuosisadan asuneen ja työskennelleen Kari Voutilaisen Hisui-kellomallista. Voutilaisen kellojen hinnat alkavat noin 80 000 eurosta päättyen noin 500 000 euroon. Voutilaisen parinkymmenen hengen ateljeesta valmistuu vuosittain noin 40 mekaanista rannekelloa.

**Teksti: Joonas Vuorenpää
Kuvat: Tammi ja Joonas Vuorenpää**

Lisätietoja teoksesta:
<http://www.tammi.fi/palvelut/arvosteosmyynti/>

Kansainvälistä vero- ja lakipalvelua

OTM, KTM, YTM Heikki Muikku
heikki.muikku@veromies.fi

Unioninkatu 20–22, 00130 HELSINKI
Puh. +358 40 828 08 14

www.veromies.fi

Rakenna pesä Raaseporiin!

www.raseborg.fi/bobra
www.raasepori.fi/asuhyvin

SNELLMAN
kesäyliopisto
—ympäri vuoden—

KUOPIOSSA KESÄLLÄ 2016

Suomen kielen alkeiskurssi - Finnish for Beginners

18. - 22.7.2016 ma - pe klo 9-15

Suomen kielen peruskurssi 1 - Finnish Basic Course 1

25. - 29.7.2016 ma - pe klo 9-15

Suomen kielen peruskurssi 2 - Finnish Basic Course 2

1. - 5.8.2016 ma - pe klo 9-15

Suomen kielen peruskurssi 3 - Finnish Basic Course 3

18. - 22.7.2016 ma - pe klo 9-15

Suomen kielen peruskurssi 4

25. - 29.7.2016 ma - pe klo 9-15

Suomen kielen keskustelukurssi

25. - 29.7.2016 ma - pe klo 9-15

Suomen kieltä edistyneille

1. - 5.8.2016 ma - pe klo 9-15

Katso myös
verkkokurssimme!

www.snellmankesayliopisto.fi

puh. 044 746 2840 | Haapaniemenkatu 40, 70110 KUOPIO
asiakaspalvelu@snellmankesayliopisto.fi

Humoristikko 2 • 2016

Kuten kuvasta näette, omaisuuteni on hengenvaarassa. Jos et osaa päätellä tilannetta oheiskuvasta, ratkaise ristikko. Vastaus muodostuu reunustettuihin ruutuihin.

Lähetä ratkaisusi *Suomen Sillan* toimitukseen 20.6.2016 mennessä ja osallistu voittaja-arvontaan. Palkintoina on hyvää suomenkielistä kirjallisuutta. Muistathan laittaa mukaan myös yhteystietosi.

Lähetä vastaus osoitteeseen Suomi-Seura ry/Suomen Silta, Mariankatu 8 B c 15, 00170 Helsinki, Finland tai sähköpostilla osoitteeseen tiina.laitinen@suomi-seura.fi. Kuoreen tai sähköpostiin merkintä ”Ristikko 2/2016”.

Ristikko 6/2015:n oikea vastaus on ”Satumainen katunainen”. Voittajat ovat **Aino Perälä-Suominen**, Suomi, **Tuuli Pennanen**, Portugali ja **Leena Redolfi**, Ranska. Onnittelumme!

HAWKHILL NATURE

Hawkhill Nature tarjoaa tasokkaita hirsihuviloita Nuuksion kansallispuiston kupeessa, metsälammen rannalta, vapaa-aikaan sekä juhla- ja kokoustiloiksi. Kaikissa huviloissa on oma ranta, vene ja sauna. Kauttamme saat majoitus- ja ohjelmalvelut sekä pitopalvelun toiveittesi mukaan!

www.hawkhill.fi

info@hawkhill.fi • puh. +358 400 240 831

Vain yksi voi olla tällainen

Painotuotteet

Suurkuvatulos

Sähköiset julkaisut

JOENSUU | HELSINKI
TAMPERE | NURMES
p. 010 230 8400
www.punamusta.com

punamusta

Ylpeästi erilainen painotalo.

AviaRent
car rental service
autonvuokrauspalvelut

AUTONVUOKRAUSPALVELUT

Helsinki-Vantaa Lentoasema *)
Järvisilta 1 (Martinsillantie 26) Auto Milanon talo, Espoo
Rautatieasema Helsinki
Rautatieasema Tikkurila Vantaa
Helsinki Ala-Tikkurila Aamuruskontie 6 00750 Helsinki

Tiedustelut ja varaukset
rent@aviarent.fi
www.aviarent.fi
p. +358 10 325 1970

Suomi-Seuran jäsenalennus –15%.

*) ennakkoon varattujen autojen nouto sekä autojen palautus mahdollista 24/7.

LIITYN SUOMI-SEURAAAN

Nimi Syntymävuosi

Osoite

E-mail

Puh.

Maksan jäsenyyden vuodelle/vuosille Jäsenmaksu on 35 €/kalenterivuosi.
Lisäksi seuraavat kanssani samassa osoitteessa asuvat perheenjäseneni haluavat liittyä
Suomi-Seuraan. Perheenjäsenen jäsenmaksu on 17,00 €/henkilö/kalenterivuosi.

Nimet ja syntymävuodet:

Maksan luottokortilla kotisivujenne kautta: www.suomi-seura.fi > Jäsenasiat > Liittyminen

Lähettäkää minulle lasku

Maksan suoraan tilillenne

Päivämäärä / 20..... Allekirjoitus

Olen jo jäsen, ilmoitan uuden osoitteeni:

Nimi

Osoite

E-mail

Puh.

Jäsennumero

Lähetä: info@suomi-seura.fi

tai: Suomi-Seura ry, Mariankatu 8, FI-00170 Helsinki, Finland

SUOMI-SEURAN JOHTOKUNTA

Jarmo Virmavirta, puheenjohtaja

Eva Biaudet, varapuheenjohtaja

Markus Aaltonen,

varapuheenjohtaja

Marja Ala-Kokko

Fredrik Forsberg

Antti-Jussi Heilala

Pekka Huhtaniemi

Kimmo Kajaste

Lasse Kempas

Tuomas Martikainen

Susanna Merikanto-Timonen

Kari Mänty

Outi Ojala

Mika Raatikainen

Sari Sarkomaa

Kimmo Sasi

Hannu Suihkonen

Seija Turtiainen

Joko yhdistyksesi saa Sutinat?

Suomi-Seuran sähköinen tiedote, Sutinat, julkaistaan jokaisen kuukauden alussa. Se sisältää Suomi-Seuran ja ulkosuomalaisparlamentin tiedotteita, ulkosuomalaisia koskevia uutisia ja lakimuutoksia sekä muita ulkosuomalaisille tärkeitä asioita. Tilaukset osoitteeseen: tiedote@suomi-seura.fi.

Suomen Silta

Numero 2/2016

Suomen Sillan 89. vuosikerta,
Suomen Sanoman 42. vuosikerta

Päätoimittaja/chefredaktör/Editor-in-Chief:

Leena Isbom

e-mail: Leena.Isbom@suomi-seura.fi

Toimituksen sihteeri/redaktionens sekreterare/

Special Assistant: **Tiina Laitinen**

e-mail: Tiina.Laitinen@suomi-seura.fi

Suomi-Seura ry:

puh./tel./phone +358-(0)9-684 1210

fax: +358-(0)9-684 12140

Suomen Sillan ilmoitusmyynti:

Suomi-Seura/**Petri Mahlberg**

E-mail: Mahlberg@suomi-seura.fi

Kääntäjät:

Gunilla Cleve, Sinimaaria Kangas

Paino: PunaMusta Oy

Julkaisija/utgivare/publishe: **Suomi-Seura ry.**

Toimituksen osoite/redaktions adress/editorial address:

Mariankatu 8, 00170 Helsinki

puh./tel. +358-(0)9-684 1210, fax +358-(0)9-684 12140

e-mail: info@suomi-seura.fi

Jäseneksi voi liittyä joko ottamalla yhteyttä Suomi-Seuraan tai
jäsenihteereihin, joiden nimet julkaistaan kahdesti vuodessa

Suomen Sillassa sekä Internetissä Suomi-Seuran sivulla

<http://www.suomi-seura.fi>

**Osoitteenmuutokset/adressförändring/
changes of address:**

Suomi-Seura ry, Mariankatu 8, 00170 Helsinki, Finland

**Yhdysvalloissa ja Kanadassa asuvien osoitteenmuutokset/
changes of address in the U.S. and Canada:**

Finland Society, P.O. Box 816, McMurray, PA 15317, USA

E-mail: paivi.mckittrick@suomi-seura.fi

Suomi-Seuran matkatoimisto: puh. +358-(0)9-7422 8800,

fax +358-9-7422 8811, e-mail: sales@finsocietytravel.fi

**Ulkosuomalaisparlamentti/utlandsfinländarparlamentet/
Finnish Expatriate Parliament:**

puh./tel. +358-(0)9-684 12127, fax +358-(0)9-684 12140

e-mail: info@usp.fi, <http://www.usp.fi>

ISSN 0039-5625

Leipää ja leivonnaisia keliakikoille

Tiina Laitinen

Keliakikon porkkanarieskat.

Keliakia on elinikäinen sairaus, jossa gluteeni aiheuttaa ohutsuolen limakalvolla tulehdusreaktion ja vaurioittaa suolinukkaa. Tämän seurauksena ravintoaineiden imeytyminen heikkenee. Ja gluteeni taas on valkuaisaine, jota on vehnässä, ohrassa ja rukiissa. Keliakian hoitomuotona käytetään gluteenitonta ruokavaliota ja sen tarkka noudattaminen on keliakikolle erittäin tärkeää.

Viljan gluteeni antaa taikinalle sitkon. Gluteenittomista leivonnaisista sitko puuttuu ja ne ovat murenevampia kuin vehnäleivonnaiset. Gluteenitonta ruokavaliota noudattavienkaan ei kuitenkaan tarvitse elää leivättä.

Gluteenittomat leivät leivotaan gluteenittomista erikoisjauhoista ja tattarista, hirsistä, riisi- tai maissijauhosta. Puhdas kaura on sallittua viljaa keliakikollekin.

Tavallisista leivonta- ja ruokaohjeista saat gluteenittomia vaihtamalla tavalliset jauhot gluteenittomiin. Yleissääntö on, että 1 dl vehnäjauhoja vastaa 1 dl gluteenitonta jauhosekoitusta.

Kananmuna, juustoraaste tai maitorahka parantavat gluteenittomien leivonnaisten rakennetta. Kohota hiivataikinat vain kerran ja käsittele leivonnaisia varovasti, sillä löysähköt taikinat laskevat helposti.

Keliakikon porkkanarieskat

- 4 keitettyä porkkanaa
- 2 keitettyä perunaa
- 1 tl suolaa
- 2 kananmunaa
- 4 dl vaaleaa gluteenitonta jauhoseosta
- 1 dl tattari- tai kaurahiutaleita
- 0,5 dl rypsiöljyä

Soseuta kuoritut porkkanat ja perunat. Sekoita joukkoon kananmunat, suola, glutee-

niton jauhoseos, tattari- tai kaurahiutaleet ja öljy. Leivo taikinasta ohuita, pyöreitä rieskoja ja nosta ne leivinpaperille.

Pistele rieskat haarakalla ja paista 225 asteessa 10-15 minuuttia. Tarjoa lämpiminä.

Taikinan makua voit muunnella lisäämällä joukkoon auringonkukansiemeniä, seesaminsiemeniä tai hienonnettuja mauste-yrtejä.

Tattarisämpylät

- 4dl vettä
- 50g hiivaa
- 2dl tattarihiutaleita
- 1tl suolaa
- 1dl öljyä
- 7dl gluteenitonta jauhoseosta

Liuota hiiva kädenlämpöiseen veteen. Lisää tattarihiutaleet, suola, öljy ja leipäjauhoseos. Vaivaa tasaiseksi.

Ota taikinasta lusikalla nokareita ja pyörittele ne öljytyin käsin sämpylöiksi. Kohota lämpimässä paikassa. Paista 225 asteessa uunissa noin 10 minuuttia. Sämpylät ovat parhaimmillaan tuoreina. Voidaan pakastaa.

Ruohosipulcrackerit

- 250 g mantelijauhetta
- 75 g creme fraichea
- nippu ruohosipulia
- ripaus suolaa

Sekoita ainekset keskenään, ruohosipuli hienonnettuna.

Kauli massa kahden leivinpaperin välillä mahdollisimman ohueksi suorakaiteen muotoiseksi levyksi. Poista päällimmäinen leivinpaperi ja leikkaa levy haluamasi kokoisiksi paloiksi. Ripottele pinnalle hiukan sormisuolaa.

Paista uunin alaosassa 100 asteessa n. 1 h, kunnes levy on hiukan ruskistunut. Anna jäähtyä hyvin ennen tarjoilua. Tarjoa juustojen kanssa.

Unelmatorttu

- 3 munaa
- 1,5 dl sokeria
- 1 dl perunajauhoja

- 0,5 dl kaakaojauhetta
- 1 tl leivinjauhetta

Vatkaa munat ja sokeri vaahdoksi. Yhdistä perunajauhot, kaakaojauhe ja leivinjauhe. Siivilöi jauhoseos vaahtoon pienissä erissä nuolijalla käännettyä. Kaada taikina pellille (30 x 38 cm) leivinpaperin päälle.

Paista 200 asteessa noin 8 minuuttia. Kumoa torttupohja sokeroidun leivinpaperin päälle heti uunista ottamisen jälkeen. Irrota leivinpaperi. Anna jäähtyä liinalla peitettynä.

Täyte 1.

- 150 g voita
- 2 dl tomusokeria
- 2 tl vaniljasokeria
- 1 keltuainen
- Vaahdota voi ja sokeri, lisää vaniljasokeri ja keltuainen.

2. Vaniljakreemitäyte:

- 125 g voita
- 1 dl tomusokeria
- 1 vaniljatanko
- 200 g Philadelphia-tuorejuustoa

Notkista voi vatkaamalla ja lisää tomusokeri. Halkaise vaniljatanko pituussuunnassa ja kaavi sisältä siemenet voivaahdon joukkoon. Lisää tuorejuusto ja vatkaa tasaiseksi.

Levitä kreemi pohjan päälle. Kääri leivinpaperilla tukien rullaksi. Anna jäähdyttää jääkaapissa.

Leikkaa noin 1,5 cm paksuiksi paloiksi.

Kuvat: Tiina Laitinen

Unelmatorttu.

Jäsenmaksut voi maksaa kotisivullamme

Vuoden 2016 jäsenmaksun voi maksaa nyt pankki- tai luottokortilla kotisivujemme kautta: www.suomi-seura.fi => Jäsenasiat => Liittyminen/Jäsenmaksun maksaminen. Tällöin lähettämme jäsenkortin maksun kirjauduttua tilillemme, mikäli emme ole jo lähettäneet teille laskua, jossa on irroitettava jäsenkortti samassa lomakkeessa.

Suomi-Seuran **henkilöjäsenen jäsenmaksu** vuonna 2016 on 35 euroa ja samassa taloudessa asuvan perheenjäsenen jäsenmaksu 17 euroa.

Järjestöjäsenmaksut vuonna 2016 ovat: 115 euroa/alale 100 jäsenen järjestöt, 195 euroa /101–499 jäsenen järjestöt, 380 euroa/500–999 jäsenen järjestöt ja 550 euroa/yli 1000 jäsenen järjestöt.

Muistathan, että Suomi-Seura ry:n jäsenenä olevien yhdistysten ja järjestöjen jäsenet eivät ole henkilökohtaisesti Suomi-Seura ry:n jäseniä. Jäsenetumme saadakseen henkilön on oltava henkilökohtaisesti jäsenemme.

Niin henkilökohtaisella kuin järjestön jäsenmaksulla tuet Suomi-Seura ry:n sekä ulkosuomalaisparlamentin työtä ulkosuomalaisten puolesta. Kukaan muu ei aja ulkosuomalaisten asioita Suomessa. Jäsenmaksullasi saat Suomen Silta -lehden, alennuksia palveluistamme ja erilaisista välittämistämme tuotteista.

Voitte liittyä jäseneksemme ja maksaa jäsenmaksunne pankki- tai luottokortilla (Visa, Eurocard, MasterCard) internetissä kotisivuillamme www.suomi-seura.fi => Jäsenasiat=> Liittyminen

Jos maksatte jäsenmaksunne suoraan pankkitilillemme, muistakaa kertoa osoitteenne paikalliselle edustajallemme tai Suomi-Seuran Helsingin-toimistoon. Tilinumerot, jäsenmaksujen määrät paikallisessa valuutassa ja paikallisten edustajien yhteystiedot löydätte kotisivuiltamme tai ottakaa yhteyttä Helsingin toimistoomme jäseniisiimme.

Senioripaluumuuttajan opas 2016

Suunnitteletko paluumuuttoa Suomeen eläkeikäisenä? Tarvitsetko neuvoa ja apua muuton suunnitteluun? Suomi-Seuran *Senioripaluumuuttajan oppaaseen* on koottu kattavasti tietoa paluumuuttoa suunnitteleville ulkosuomalaiseläkeläisille.

Opas päivitetään vuosittain lainsäädännössä tai muissa käytännössä tapahtuvien muutosten mukaan.

Oppaassa käsitellään muun muassa seuraavia aiheita:

Suomen eläkkeiden hakeminen; eläkkeiden maksattaminen Suomeen; rekisteröityminen Suomessa asuvaksi; sairausvakuutus ja terveydenhuolto; verotus; eläkeläisten tuet ja etuudet; muuttotavaroiden tuonti Suomeen ja asunnon hakeminen Suomesta. Jokaisen aiheen yhteydessä on myös yhteystiedot, mistä saa lisätietoa joko sähköisesti tai puhelimitse. Oppaan loppuun on koottu seniori-ikäisen paluumuuttajan muistilista kaikista niistä asioista, jotka on hyvä hoitaa ennen muuttoa nykyisestä asuinmaasta sekä niistä asioista, jotka on hoidettava Suomeen muutettua.

Senioripaluumuuttajan opas on luettavissa Suomi-Seuran kotisivuilla osoitteessa www.suomi-seura.fi > neuvonta > seniorineuvonta.

Tulostettu Senioripaluumuuttajan opas lähetetään veloitusetta kaikkialle maailmaan. Voit pyytää oman kappaleesi lähettämällä sähköpostia osoitteeseen info@suomi-seura.fi tai soittamalla puhelinnumeroomme +358 (0)9 684 1210.

F-Securelta jäsenetu Suomi-Seuran jäsenille

Katso lempisarjasi netissä ilman maarajoituksia. F-Secure on suojannut kymmeniä miljoonia ihmisiä digitaalisilta uhilta maailmanlaajuisesti yli 25 vuotta.

F-Secure myöntää Suomi-Seuran jäsenille **25 prosentin** alennuksen Freedom VPN ohjelmistosta joka takaa turvallisen netin käytön missä tahansa Wi-Fi verkossa ja mahdollistaa maarajoitusten kiertämisen

https://campaigns.f-secure.com/freedom/affiliate/fi_FI/suomiseura/

VARASTOTILAA MALMILTA

- Kuivaa
- Lämmintä
- Pölytöntä
- Siistiä

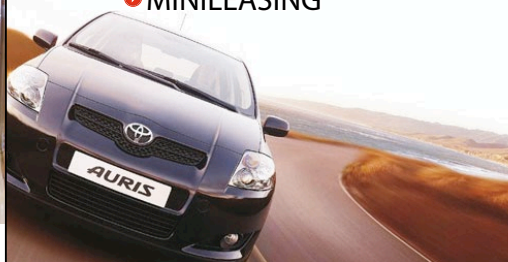

Kotivarasto
www.kotivarasto.fi

AuRent
AUTOVUOKRAAMO

HELPOIN TIE AUTONVUOKRAUKSEEN

- ▶ HENKILÖAUTOT
- ▶ PAKETTIAUTOT
- ▶ PERÄVAUNUT
- ▶ VENE- JA AUTOTRAILERIT
- ▶ MINILEASING

TARJOUSLASKURILLA HINTA HETI!

AUTOVUOKRAAMO AURENT OY
WWW.AURENT.FI INFO@AURENT.FI

Muista jäsenetumme

Suomi-Seuran jäsenkortilla saat jäsenetuja ja mm. muuttoyrityksistä, autovuokraamoista, majoituspalveluista ja useista liikkeistä. Lisäksi saat jäsenedun Tuotevälityksemme tuotteista ja Neuvontapalvelumme oppaista ja koulutuksista.

Lue jäseneduista seuran nettisivuilla:

<http://www.suomi-seura.fi>
ja Jäsenasiat.

ORDER NOW / TILAA NYT:

FINNISH NIGHTMARES

A DIFFERENT KIND OF SOCIAL GUIDE TO FINLAND

Karoliina Korhonen

SUOMALAISTEN PAINAJAISIA

Vähäsanaista vertaistukea (suomenkielinen)

Kun joudut kehuaan itseäsi. Kun tuttavasi tervehtii sinua poskisuukoin. Kun odotat bussia ja sataa kaatamalla, mutta joku on jo katoksen alla. Kun kahvi on loppu. Silloin se tapahtuu. Suomalainen epämurkava hetki.

Finnish nightmares -sarjakuvakirjojen päähenkilö on Matti, tyypillinen suomalainen, joka arvostaa rauhaa ja hiljaisuutta. Kirja sisältää yli 60 oivaltavaa sarjakuvastriippiä siitä, millaista on olla suomalainen sosiaalisissa tilanteissa. Ulkomaalaiselle kirja avaa suomalaisuuden kirjoittamatonta koodistoa, jota voi olla vaikea huomata, mutta jonka me kaikki suomalaiset tunnemme. Ilmestynyt suomeksi ja englanniksi.

Sidottu • 100 sivua • Hinta jäsenelle 17,90 € (ei-jäsenelle 19,90 €)

FINNISH NIGHTMARES (English)

A Different Kind of Social Guide to Finland

This book includes over 60 comic strips of Matti, a typical Finn in uncomfortable social occasions. For a foreigner the book opens implied codes about what it is to be a Finn.

Hard covers • 100 pages • Price 17 € (for non-members 19,90 €)

1 EUR = 1,12499 USD (21.3.2016)

Tilaa itselle tai lahjaksi Suomi-fanille!
Order now for yourself
or a fan of Finland!

Kyllä, kiitos, tilaan Finnish nightmares -kirjoja seuraavasti:
Yes, please, I order Finnish nightmares books as follows:

___ kpl/ pcs of Suomalaisten painajaisia (suomenkielinen/ in Finnish)

___ kpl/ pcs of Finnish nightmares (englanninkielinen/ in English)

Haluan tilaukseni () lentopostissa () maapostissa

Please send my order () by air mail () by surface mail

(postimaksut eivät sisälly hintoihin/ postage is not included in prices)

Maksan tilaukseni () postiennakolla (vain Suomeen)/ COD (Finland only)

I wish to pay by () luottokortilla/ credit card, kortin numero/ card number:

_____ voimassa/ valid until _____ saakka.

3-numeroinen tunnus/ Card IC Number: _____

Nimi/ Name _____

Osoite/ Address: _____

Allekirjoitus/ Signature: _____

TILAUKSET OSOITTEESEEN/ SEND
YOUR ORDER TO:
SUOMI-SEURA R.Y.
MARIANKATU 8 B c 15
FIN-00170 HELSINKI
FINLAND

e-mail: info@suomi-seura.fi
fax: +358-(0)9-684 12140

Tilaukset myös/ Orders also:
<http://suomiseurafi.a.vrfy.fi/kauppa/>

Suomi-Seuran jäsenedut Viking Linella

Punaiset laivat tarjoavat piristystä arkeen ja juhlaan. Risteilyedut on tarkoitettu Suomi-Seuran jäsenten vapaa-ajan matkoille 23.12.2016 asti. Sydämellisesti tervetuloa!

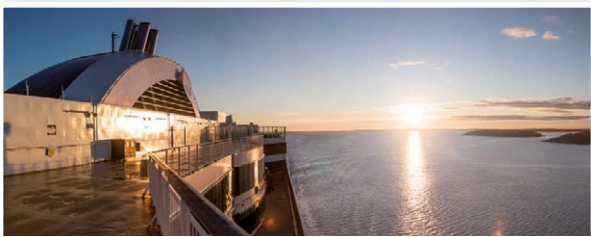
Uutta!

Jopa 15 % alennusta päivän reittihinnasta kaikilla reiteillä.
Koskee myös autopaikkoja.

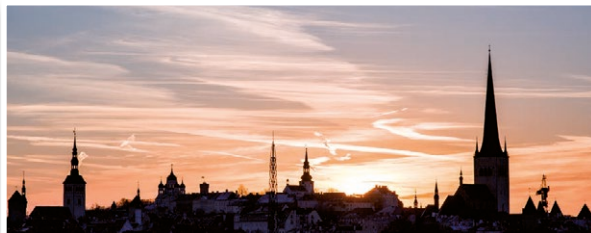
Helsinki–Tukholma-risteily

Gabriella ja Mariella vuoropäivin klo 17.30
20 %:n alennus päivän risteilyhinnasta
Tuotetunnus FKKRY

Vuorokauden risteily Turusta Tukholmaan

Amorella klo 8.45, Viking Grace klo 20.55
Jopa 10 %:n alennus päivän risteilyhinnasta
Tuotetunnus FKKRY

Päiväristeily Helsingistä Tallinnaan

Viking XPRS klo 11.30
Jopa 10 %:n alennus päivän risteilyhinnasta
Tuotetunnus FKKRYP

Katso kaikki edut ja hinnat sekä
varaa matkasi osoitteesta
vikingline.fi/edut/suomi_seura

Lisätiedot: vikingline.fi tai puh. 0600 41577
(1,75 €/vastattu puhelu + pvm/mpm).
Paikkoja rajoitetusti.
Pidätämme oikeuden muutoksiin.

VIKING LINE

Jubileumsåret närmar sig

Finlands självständighetsjubileum närmar sig med god fart. Temat för 100-årsjubileet är "Tillsammans" och förhoppningen är att såväl finländarna som Finlands vänner runtom i världen deltar i festligheterna. Målet är ett så brett och mångsidigt program som möjligt. Fram till hästen 2017 kan vem som helst och alla slags sammanslutningar skicka in programförslag.

I Finland erbjuds program under hela nästa år och ett brett spektrum av projekt, sammankomster och jippon finns redan listade på 100-årsjubileets internetsidor (<http://suomifinland100.fi/info>); fler tillkommer hela tiden.

Vid ett möte i samband med utlandsfinländarparlamentets session i maj 2015 presenterade utlandsfinländarna sin syn på jubileumsåret och berättade om planerna för jubileet inom sitt eget område. Dessutom berättade representanter för Finland 100-projektet om planerna för jubileumsåret i Finland.

Enligt de uppgifter vi fått planerar de utlandsfinländska föreningarna att ensamma eller tillsammans med andra arrangera en mängd Finland 100-sammankomster. Det kan t.ex. gälla festsupéer, konserter och mycket annat. Många föreningar hoppas att finländska artister vill uppträda på deras fester. Uppskattningsvis kommer åtminstone 700 fester att arrangeras på olika håll i världen.

Finland-Samfundet och sekretariatet för Finland 100-jubileet har bitt utlandsfinländarnas föreningar, organisationer, församlingar, Finlandsskolor och andra sammanslutningar meddela sina program och planer. Vi på Finland-Samfundet samlar in information om utlandsfinländarnas program och planer under jubileet, eftersom det uttryckligen är till oss, utlandsfinländarnas representanter, man vänder sig i Finland för att få information om dem. Samtidigt förmedlar vi möjliga önskemål om t.ex. artister.

Under Finlands jubileumsår är det verkligt skäl att uppmärksamma utlandsfinländarna, Finlands och den finländska kulturens representanter ute i världen – finländarnas emigrationshistoria är ju faktiskt äldre än Finlands självständighet. De första finländarna anlände till USA redan 1638 och

den stora emigrationsvågen till Nordamerika började redan på 1860-talet.

I samband med jubileumsåret är det även skäl att begrunda utlandsfinländarnas framtid samt möjligheter att bevara deras kultur och språk i utlandet. Från många länder får vi oroande besked om att utlandsfinländarnas stora traditionella fester tynar, att föreningarnas verksamhet avtar eller upphör och att de utlandsfinländska mediernas situation är bekymmersam. I USA, Kanada och Australien hålls ännu stora årliga evenemang, men det har varit svårt att hitta arrangörer och deltagarantalet har ofta varit lågt. Många föreningar har upphört med sin verksamhet när medlemsantalet sjunkit alltför lågt.

Flera finskspråkiga tidningar har upphört med sin utgivning eller gått upp i andra tidningar.

Finländarna flyttar naturligtvis också i dag till olika delar av världen, såväl tillfälligt som permanent. Många av dem verkar i alla fall inte att sakna finländska tidningar, eller föreningar eftersom de läser sina nyheter på nätet. Ofta använder de även internet för att komma överens om möten. Men om det är fråga om en mer permanent flyttning brukar de flesta ändå bli intresserade av att delta i föreningsverksamhet. I spanska områden med finsk bosättning finns fortfarande flera finska tidningar och en livlig föreningsverksamhet eftersom inflyttarna ännu länge är finskspråkiga och aktiva, och finländare fortsätter att flytta dit.

Antalet Finlandsskolor växer hela tiden och ger hopp om att det finska språket och den finländska kulturen bevaras vid liv ute i världen. Även om många av Finlandsskolornas elever återvänder till Finland med sina föräldrar finns det även många elever som bor permanent utomlands och utlandsfinländare i flera generationer. Omsorgen om utlandsfinländarnas kultur, medier och språk bör vara reell såväl i Finland som bland utlandsfinländarna – och inte bara under jubileumsåret utan ständigt. Föreningarna, medierna och Finlandsskolorna behöver hela tiden stöd – medlemmar, prenumeranter och elever – och även stöd från finska staten.

Leena Isbom

Innehåll

2 • 2016

- 33 Ledaren
- 34 Liisa Evastina:
Som skådespelare
på två kontinenter
- 36 Pia Rendic hjälper
offer för människo-
handel på Cypern
- 38 Kristian Tapaninaho:
Pizzapionjär i Skottland
- 40 Den blinda författaren
Jonna Mononen
trivs i Tyskland
- 42 Det okända
Petrozavodsk överraskar
- 44 Finländare i Jordanien
- 47 Från stora världen
- 48 Matspalten

Suomi-Seura r.y.
• *Finland Society*
• *Finland-Samfundet*

Liisa Evastina som har bosatt sig i Los Angeles för cirka femton år var i London för att förhandla sin nya engelska agent.

Som skådespelare på två kontinenter

Finska Liisa Evastina har en lovande karriär i Hollywood som skådespelare, manusförfattare och producent.

Liisa Evastina som bosatte sig i Los Angeles för cirka femton år sedan har kommit till London för att förhandla med sin nya engelska agent. Vi träffas lämpligt nog på det brittiska filminstitutets kafé, där väggarna är fulla med filmaffischer och skådespelarporträtt.

– Liisa och Evastina är mina två mellan-namn och de har blivit mitt konstnärnamn, berättar skådespelaren som egentligen heter **Vivienne Mannerkoski**.

– Jag har alltid kallat mig Liisa, aldrig använt mitt officiella förnamn Vivienne, även om jag redan som barn drömde om skådespelaryrket, ler Evastina med hänvisning till den legendariska brittiska skådespelaren **Vivien Leigh**.

Mannerkoski var alltför långt och svårt för den internationella marknaden, så Evastina blev ett lämpligare släktnamn. Liisa

med två i säger å andra sidan att det är ett finskt namn.

Egen tv-serie under arbete

Evastina berättar om sitt nyaste projekt, en ny tv-serie, där hon har huvudrollen men dessutom både skriver manus till och producerar.

– I det här skedet är det ingen ide att tala så mycket om detaljerna, vi håller som bäst på att utveckla serien. Vi ska med andra ord skriva manus och skaffa finansiering och distributionsmöjligheter till olika länder.

Evastina kan i alla fall avslöja att hennes huvudroll handlar om en finsk kvinna. Serien är engelskspråkig och en internationell produktion. Utom Evastina kommer även andra finländska skådespelare att medverka i serien.

– Finland har ännu inte förekommit på den internationella marknaden i tv eller filmer. Jag har själv hittills för det mesta spelat andra roller än som finländare.

– Men sen började jag småningom tänka

att jag kanske kan spela finländare i alla fall. Så därför började jag skriva en tv-roll för en finsk kvinna som bor utomlands.

Evastina vill uppmuntra även andra finländare att lansera sina tv-program och filmer i utlandet.

– Som utlandsfinländare är det lättare för mig att se varför finländska produktioner inte är speciellt synliga ute i världen. Jag tror att de tv-program och filmer som gjorts av finländare till stor del främst är gjorda enbart för dem som förstår finländsk kultur.

– Det räcker inte. Finländsk kultur måste beskrivas på ett sådant sätt att utländska titlare förstår det som visas trots att de kanske aldrig ens varit i Finland.

Från Skomakarböle ut i världen

Evastina är uppvuxen i Skomakarböle i Helsingfors. Efter grundskolan och gymnasiet sökte hon till Teaterhögskolan.

– Jag blev inte antagen men fick rådet att söka på nytt om ett år. Eftersom jag har kort stubin sade jag genast att jag inte söker

på nytt och i samma veva beslöt jag att fara bort från Finland.

Evastina var 20 år och hade jobbat på en videouthyrningsfirma. Hon sålde nu sina möbler i hyresbostaden i Tölö, packade sin väskor och reste till Hollywood.

– Först gjorde jag några korta turer till Los Angeles för att bekanta mig med staden. Sedan blev jag antagen till scenskolan Theater of Arts, och tack vare det fick jag studentvisum. När jag tagit min examen ingick jag mitt första agenturavtal vilket ledde till att jag äntligen fick mitt första O-1-arbetsstillstånd.

Det har nu gått 15 år, men Evastina berättar att hon alltså lever efter samma princip: Man måste våga och samtidigt vara trogen sig själv och sina principer.

Det är just om att förverkliga sig själv som Evastina idag ska prata med utlandsfinländare som bor i London. Tillställningen är en del av Nordic Festival som arrangeras av konstprogrammet *Bilingual Potential*.

– Jag ser mig egentligen inte som en lärare, men jag tycker det är trevligt att inspirera andra som vill förändra sitt liv. Det är ju inte lätt att gå in för en förändring, och det ska det inte ens vara. Men det är möjligt.

– När allt kommer omkring handlar livet om ens förhållande till sig själv. Inte om vad vänner, lärare, föräldrar eller andra säger. Det viktigaste är att lyssna till själv.

Även små roller är viktiga

Evastina berättar att hon gillar teaterroller, men att tv och filmer åtminstone nu lockar henne mera. Hennes senaste roll var i thrillern *13 Hours* som regisserades av **Michael Bay**. Filmen som bygger på en terrorattack i Libyen 2012 hade premiär i USA i januari.

– Jag spelar en CIA-agent i filmen. Den här rollen och min tidigare hittills roll i NCIS-tv-serien har varit de absolut bästa stjärnstunderna under min karriär.

– Vardera rollen är liten i en verkligt storskalig produktion. De har haft en väldigt positiv inverkan på min karriär, även om själva arbetsinsatsen inte gav så mycket erfarenhet. Som skådespelare har man ju inte så mycket att göra i den typens roller.

Evastina anser att en skådespelare inte kan arbeta enbart utgående från en konstnärlig synvinkel. Man måste vara förnuftig också med tanke på karriären, ekonomin och framtiden.

– Jag spelade i NCIS-tv-serien för fem år sedan, och jag fick arbeta för en roll på den nivå cirka tio år. Nu har jag faktiskt lärt mig att man måste vara tålmodig och att ingen-ting dimper gratis i famnen på dig.

Kampen om rollerna är fruktansvärd hård i Hollywood, men Evastina berättar att en skådespelare egentligen konkurrerar bara med sig själv.

– Det är detsamma om miljoner andra deltar i auditionen och fikar efter samma roll. De för sin egen kamp med sig själv, jag med mig. Så ser jag på det hela.

Tips för den som tänker sig till Hollywood

Om någon nu vill flytta från Finland till Hollywood är det bra att veta att där finns ett utmärkt nätverk av andra finländare, säger Evastina.

– Men om du kommer är det viktigt att stanna tillräckligt länge. Fyra eller fem månader är inte nog för att skapa förtroende i olika kretsar.

Man måste självklart ha arbetstillstånd innan man kan börja konkurrera om roller i Hollywood. En skådespelare måste även vara medlem i skådespelarförbundet och presenteras av en duktig agent och manager.

– Men man måste minnas att en agent ofta representerar tiotals skådespelare. Så skådespelaren måste själv påminna agenten om sin existens och givetvis framhålla att hen är den bästa av kandidaterna.

Och för att ha bättre chanser att få jobb är det dessutom viktigt att lära sig engelska med amerikansk accent.

– Om du låter det minsta som en utlänning får du roller som en utlänning. Och sådana erbjuds litet jämfört med roller för skådespelare som spelar amerikaner, påpekar Evastina.

– En amerikansk accent kräver blod, svett och tårar. Jag har själv först på senare år lyckats få en felfri accent.

– Utom tid och möda måste man dessutom satsa pengar på sin karriär, t.ex. på språkstudier eller metodlektioner. Och den som inte har erfarenhet av skådespelararbetet gör även klokt i att träna sin fysik och skaffa sig flera färdigheter. En oerfaren skådespelare kan ibland få en roll tack vare någon specialfärdighet.

Många av Hollywoods filmstjärnor har i början av sin bana haft jobb som servitriser eller tagit olika ströjobb för att klara livhanken och studierna innan de började få roller.

– Jag har själv jobbat som servitris i årtal för att få pengar till bostad, levnadskostnader och studier. Jag jobbar fortfarande extra, men med andra saker.

Vid sidan av skådespelar-, produktions- och manusarbetet har Evastina även börjat

jobba som konsult för skådespelare, manusförfattare, regissörer och produktionsbolag som vill till Hollywood eller ut i världen.

– Jag hjälper gärna när seriöst engagerade personer tar kontakt. När de kontaktar mig har de redan valt sin inriktning. Jag vill gärna stödja även finländska skådespelare som vill regissera och skriva manus. Några har redan varit i kontakt med mig, så de är på god väg.

Hem på två kontinenter

För närvarande håller Evastina på att grunda två nya firmor på Malta, sitt hemland i Europa. Det ena företaget är ett produktionsbolag, det andra en scenskola.

– För tillfället finns det väldigt goda möjligheter att grunda företag på Malta. Om du har en bra businessidé kan du få startbidrag så att du kan anställa folk till din firma. Du sysselsätter inte bara dig själv utan också andra, delar med dig av din know-how och hjälper nya begåvningar.

Evastina har bott på Malta i ett år och trivs mycket bra.

– Jag har tänkt bo halva året i Los Angeles och resten av året på Malta. Därifrån finns det bra förbindelser till andra inspelningsplatser i Europa. Men det är möjligt att mina planer ändras på grund av arbetstidtabellen.

För Evastina är Los Angeles fortfarande den viktigaste platsen trots allt. Hon berömmar stadens finländare och säger att deras samarbete är utmärkt.

– När jag flyttade till Los Angeles kände jag ingen och finländarna brydde sig inte om att hjälpa varandra. Jag fick väldigt mycket hjälp av bl.a. ryssar, tyskar och norrmän.

Men idag är finländarnas nätverk utmärkt.

– Det har varit verkligen fint att vårt samarbete utvecklats så fantastiskt under årens lopp. Vi har nu en äkta internationell mentalitet och lyckas också med teamwork.

Text Anneli Lenkkeri
Foto Ilpo Musto

– Jag har tänkt bo halva året i Los Angeles och resten av året på Malta, berättar Liisa Evastina.

”Jag har lyckats när

– Det finska i mig märks på så sätt att jag är en s.k. stark nordisk kvinna. Jag låter inte männen diktera villkoren, berättar Pia Rendic.

en kvinna kommit på fötter”

Det soliga Cyperns skuggsida, sexrelaterad människohandel, tvingade Pia Rendic att reagera. Hon har redan hjälpt hundratals kvinnor.

Jag hade redan en tid funderat på hur jag skulle kunna hjälpa offer för sexuellt utnyttjande, berättar teologen och barnträdgårdsläraren **Pia Rendic**.

– Min man arbetade tidigare i Ryssland och jag upprördes av hur många av de familjefäder som arbetade där utnyttjade

prostituerade. Tungt arbete sades kräva tunga nöjen. Det splittrade familjer och åstadkom mycket elände. Jag var först ilsken på de prostituerade, men sedan förstod jag att de är offer.

HjälpanDET blev ett kall

Rendic flyttade till Cypern 2012 där Pias man fått arbete på en internationell, kristen TV-kanal.

– När jag märkte hur omfattande och framträngande människohandeln och prostitu-

tionen är här på ön visste jag att det är mitt kall att hjälpa dessa kvinnor, säger Rendic.

Prostitutionen blomstrar i synnerhet på nattklubbarna i norra delen av Cypern och i huvudstaden Nicosia. De s.k. frappeflickorna som säljer kaffe på gatan säljer enligt polisen i själva verket sex. Men det är svårt att göra något åt problemet eftersom det är lagligt att sälja kaffe. Merparten av kvinnorna är offer för människohandel. De kommer huvudsakligen från länder i Östereuropa och har lockats till Cypern med falska löften om

jobb. När flickorna kommer fram beslagas deras pass. Utan vare sig pengar eller pass är de helt beroende av sexhandlarna.

Rendic jobbade först som frivillig inom den internationella Caritas-organisationen och såg till att gatflickor som genom polisens razzior placerats på statens skyddshem kunde återvända till det civila. Men ingen hade någon som helst plan för hur man skulle hjälpa dem vidare.

– Alla bara antog att kvinnorna trots sitt hårda öde skulle klara sig på något sätt utan pengar, språkkunskaper och arbete, fnys-er Rendic.

– Det var frustrerande att se hur deprimerade kvinnorna blev i sin tillfälliga hyreslägenhet. De hamnade snabbt i en återvändsgränd när de inte hade arbete, språkkunskaper eller pengar att åka tillbaka till sitt hemland. På Cypern hade de inga rättigheter eller socialskydd.

Kvinnohus och dagcenter för kvinnor

Pia Rendic lyckades få den svenska Well-spring-organisationen att stödja ett projekt som gjorde det möjligt för gatflickor att bo i ett kvinnohus i sex månader efter tiden i statens skyddshem. Tack vare det kan de återhämta sig i lugn och ro och bygga upp sitt liv på nytt. För varje kvinna görs en personlig vårdplan för att påskynda tillfrisknandet och utsikterna att få arbete.

För ett år sedan grundade Rendic tillsammans med amerikanskan **Sarah Conklin** dagcentret Room of Hope. Det är en fast punkt och möteslokal för de tidigare gatflickor som stannar på Cypern. Det fungerar också som en kamratstödsgrupp, där flickorna kan prata om sina erfarenheter och hämta styrka. Finlands Evangelisk-lutherska Folkmission har finansierat Rendics arbete på Cypern.

– Problemen slutar inte med att en kvinna lyckas slippa prostitutionen. En tidigare gatflicka är ett avskum som övergetts av alla. Hon är ofta narkotikaeller alkoholberoende, har kanske aids och könssjukdomar, och är djupt traumatiserad. Hon behöver stöd för att kunna börja ett nytt liv, säger Rendic.

– Dagcentret är öppet tre gånger i veckan och på programmet står föreläsningar om fysisk och psykisk hälsa och om sexualitet. Vi hjälper kvinnorna i deras bostäder t.ex. med immigrationsmyndigheterna, går med dem till läkare och ger samtalsterapi. Många av offren kan varken läsa eller skriva och vi stödjer dem så de kommer igång med studierna. Vi ordnar aktiviteter och stöd även för barnen till människohandelns offer.

På dagcentret tillverkar kvinnorna smycken och syr scarfar och för inkomsterna från produkterna får de en minimilön. Med en del av vinsten finansieras verksamheten på centret.

– Tack vare arbetet blir kvinnorna mer självsäkra och lär sig att klara sig själva, konstaterar Rendic.

Människohandeln finns överallt

Pia Rendic har ställts inför mycket som varit tungt och svårt i sitt arbete och har lärt sig att hon inte kan vara tillgänglig dygnet runt för att inte själv riskera att bli utbränd. Bäst kopplar hon av hemma med sin man och sina fyra barn. Hon hämtar även styrka ur sin kristna livsåskådning.

– Jag kan redan hålla ett visst avstånd och blir inte skrämmd av mycket, men i våras inkvarterade vi somaliska flyktingar som berättade om sina upplevelser som överskred allt vad jag tidigare hört. Den kvällen satt jag hemma och grät för jag måste på något sätt få utlopp för det, säger Rendic.

Mot den här bakgrunden har hon ibland svårt att förstå nivån på flyktingdebatten i Finland.

– Folk förstår inte vad det betyder att vara föremål för våld och utnyttjande.

Men arbetet är också givande, menar Pia Rendic:

– När jag ser att en kvinna kommit på fötter och verkar komma igång med sitt nya liv, vet jag att jag gjort något viktigt.

Pia Rendic hoppas att folk skulle vara modigare och ta ställning till olika frågor.

– Var och en kan hjälpa genom att berättat om och diskutera människohandeln. Många vill blunda för problemet och tänker att det inte finns här hos oss.

– Men människohandel finns överallt. Man borde även inse att porrsurfning har anknytning till människohandeln eftersom porrindustrin utnyttjar bl.a. offer för människohandel. Å andra sidan gör porren kvinnan till ett objekt och avtrupper surfaren som sedan i många fall går på strippklubb och utnyttjar kvinnor som ofta tvingats att bli sexarbetare.

Pia Rendics bok *Ihmiskaupan kasvot (Människohandelns ansikte)* har varit en succé. Läsarnas reaktioner har för det mesta varit positiva men tvivlande: Kan sådant verkligen hända i Europa? Bokens avsnitt om porr har retat upp en del läsare eftersom porrkonsumtion har blivit vardagligt och uppfattas som vars och ens privatsak och därmed skyddad mot inblandning.

Efter en intervju i *Helsingin Sanomat* fick Rendic uppleva såväl sympati som ilska från allmänhetens sida.

– Jag blev utskäld i de sociala medierna eftersom jag kritiserade porrkonsumtionen. Människohandeln slutar emellertid först när ingen längre betalar för sex och porr.

En stark finsk kvinna

Pia Rendic är inte rädd att säga öppet vad hon tänker. Bara sällan har hon varit rädd i sitt arbete.

– En tidigare gatflicka behöver stöd för att kunna börja ett nytt liv, säger Pia Rendic.

– När jag träffar kvinnorna har polisen redan befriat dem från kopplarna. Men vi hjälpare har ögonen på oss. En gång började en ilsken grupp på fyra män skrika åt mig på bordellområdet i norra Cypern, där jag pratade med flickorna. De följde efter mig med bil och då var jag verkligen rädd.

– Min kollega blev förföljd när hon rörde sig på stan tillsammans med en tidigare gatflicka. Flickan kände igen männen och sade att de var hennes kopplare från den bulgariska maffian. Kollegan redde tipp det genom att gå med flickan direkt till polisstationen.

Pia Rendic säger att livet på Cypern är ganska lika livet i Finland, men att där dominerar den traditionella modellen med mannen som arbetar och kvinnan som sköter hemmet och barnen. Cypern är ett manssamhälle, där kvinnor knappast förekommer i ledande ställning i politiken eller affärslivet.

– Det finska i mig märks på så sätt att jag är en s.k. stark nordisk kvinna. Jag låter inte männen diktera villkoren och jag vågar utan vidare utmana männen t.ex. i frågor som gäller arbetet. Här finns en irriterande machokultur med män som visslar åt kvinnor och uppför sig sexistiskt. Å andra sidan finns här också en artighet i vardagen: männen öppnar dörren och bär tunga väskor åt kvinnorna.

Rendic deltar i viss mån i tillställningar på Finlands ambassad och är ledsn att den finska församlingen är så långt borta.

– Finska kyrkan är aktiv här, men jag kan inte väldigt ofta delta i programmet eftersom vi bor i Nicosia och kyrkan har det mesta av sin verksamhet förlagd till Limassol.

Rendic saknar årtiderna, finskt rågbröd och bastu. Men det ordnar sig i höst, när familjens anställning på Cypern slutar. Hon kommer dock att engagera sig i det cypriotiska projektet även från Finland.

Text Kaarina Griffiths
Foto Pia Rendic

Kristian Tapaninaho:

Från hemmakock till pizzapionjär

Kristian Tapaninahos pizzaugn lanserades i november 2012. Den var marknadens billigaste vedeldade pizzaugn och avsedd för hemmabruk.

Vad ska man göra när det inte finns i handeln en pizzaugn till rimligt pris för hemmabruk? Kristian Tapaninaho beslutade att själv utveckla en sådan.

Kristian Tapaninaho har alltid varit en ivrig hemmakock.

– Jag ville laga hemma en riktigt god pizza, en sådan som skulle smaka likadant som pizzor gräddade i restaurangernas vedugnar, berättar Tapaninaho.

– Min fru och jag bodde då i en hyreslägenhet här i London, så vi hade ingen möjlighet att t.ex. bygga en egen stenugn utomhus. Och det hade dessutom blivit alltför dyrt.

Tapaninaho började fundera på om det möjligen fanns till salu en mindre, vedeldad pizzaugn för hemmabruk. Men en sådan fanns inte, så han beslutade att själv konstruera en lämplig ugn.

– I oktober följande år var jag klar med prototypen till min pizzaugn för privat bruk. Vid samma tider hittade jag sajten Kickstarter, som gjorde det möjligt för mig att skaffa finansiering för min uppfinning och börja genomföra en businessidé i anknytning till ugnen.

– Min första pizzaugn lanserades i november 2012 och fick på finskt vis heta Uuni. Den var marknadens billigaste vedeldade pizzaugn och avsedd för hemmabruk. Tre år senare går 99 procent av vår försäljning till privatpersoner; bara en bråkdel till branschfolk.

Gatukök intresserade

De nyaste versionerna av Tapaninahos ugn köps utom av privatpersoner också av gatukök och liknande små restauranger.

– I Finland gjorde gatuköket Paris Bistro 180 pizzor i våra ugnar under Restaurangdagen i Helsingfors i fjol. Det är utan vidare den största mängden pizzor på en dag som gräddats i våra ugnar.

Tapaninahos ugn är bara 36 cm bred och inte mer än drygt 50 cm på längden. Den gräddar en pizza åt gången.

– Idén är uttryckligen den att eftersom en pizza gräddas så snabbt behövs det inte mer utrymme. Medan en pizza gräd-

das hinner man göra nästa färdig för gräddning.

Även större restauranger har prövat på Uuni, men eftersom den är vedeldad är den ganska besvärlig åtminstone för tillfället att använda inomhus.

– Vi utvecklar nya versioner hela tiden. Vår nuvarande modell avviker t.ex. ganska mycket från den ursprungliga. Vårt mål under de följande två åren är att hitta allt bättre sätt att serva framför allt proffs inom restaurangbranschen.

Studier i Storbritannien

Tapaninaho är uppvuxen i Pyhäjärvi i norra Österbotten, där hans föräldrar hade ett bageri.

– Vi hör till en handelsmannasläkt. Mina föräldrar hade först en butik som de ärvt efter min gammelfarmor och sedan ett bageri. Nu är de båda pensionerade, men min mamma är fortfarande en mycket ivrig bagare. Det är säkert från henne jag har mitt kockintresse.

Tapaninaho kom ursprungligen till Storbritannien för att studera fotografering på Art and Design-institutet i Rochester nära London. Institutet erbjöd honom senare även arbete.

Jag jobbade där på deltid redan under mina magisterstudier och när jag blivit färdig stannade jag kvar i institutets multimedielabb i ett och ett halvt år som tekniker och lärare. Småningom började jag dessutom få lärarjobb som frilans.

Under tiden på institutet träffade Tapaninaho sin blivande fru, skotskan **Darina Garland**, 34. De har i dag två pojkar, femåriga **Oskari** och tvååriga **Otto**. De har även jobbat tillsammans sedan den första tiden och ett samarbete var likaså deras första firma Suklaa.

– Suklaa är ett företag som fokuserar på undervisningsbranschen. Vi har bl.a. arrangerat den s.k. Oppi-festivalen två gånger. Den första hölls i Finlandia-huset i Helsingfors i april 2014 och den senaste i New York 2015. Vårt koncept är att byta plats varje år så att vi når en ny publik.

Nytt hem i Edinburgh

Darina Garland har på senare tid ansvarat allt mer för Suklaa, när Kristian Tapaninaho Uuni-företag blivit ett heldagsarbete.

– Men vi äger i alla fall båda företagen fifty – fifty tillsammans. Vi köpte även vårt första hus tillsammans. Vi hade båda jobb och på den tiden, i mitten av nollnolltalet var det lätt att få bolån, minns Tapaninaho.

Deras hus i studiestaden Rochester hyrdes ut när paret flyttade till London. Nu har familjen enligt sin långtidsplan hittat ett hem i Edinburgh, dit de flyttade för bara några månader sedan.

– Vi hann bo åtta år i London innan vi flyttade till Darinas hemtrakt i Skottland. Hennes föräldrar bor i Edinburghområdet, där också vi lyckades hitta ett lämpligt hem.

Morföräldrarna vill gärna tillbringa tid tillsammans med barnbarnen och är till stor hjälp med dem.

– När vi valde tidpunkt för flyttningen tyckte vi det var viktigt att vår äldre pojke fick börja skolan i Skottland.

En annan viktig orsak till flyttidpunkten var Uuniföretaget och utvecklingen av det.

– Uuni kommer att växa något under de följande åren. Vi vill utveckla företaget i Skottland eftersom det vore svårt att i allt högre grad handha företagets affärer i London härifrån Skottland.

Två av Uunis äldsta arbetstagare fortsätter i företaget och jobbar på distans från London. I Edinburgh har Tapaninaho precis anställt två nya arbetstagare.

– Vår brittiska marknad har vuxit rejält under det senaste året. Likaså försäljningen i USA, där det ändå finns stora möjligheter att växa. Det är ju ett enormt land.

Största delen, cirka 35 procent, av beställningarna kommer även nu från Storbritan-

Kristian Tapaninaho kom ursprungligen till Storbritannien för att studera fotografering i Rochester nära London.

nien och USA. Uuni har blivit en känd produkt överallt i världen, ugnarna har sålts bl.a. ända till Kuwait, Filippinerna och Singapore.

– Vi har också börjat hitta återförsäljare Japan, Kanada och Costa Rica, berättar Tapaninaho.

Nästa marknadsföringskampanj riktar sig till Mellaneuropa, och framför allt till Tyskland. Dessutom utvecklar företaget hela tiden nya produkter. Den nyaste innovationen är jäsningsbunken Stack.

– Den första Stack-satsen är för tillfället slutsåld och nu funderar vi när vi kan leverera nästa sats för marknaden. Stack är tillverkad av glas och det har visat sig vara något ömtåligt. Kanske vi försöker hitta en tillverkare närmare här i Europa i stället för det nuvarande tillverkningslandet Kina.

Nästa år planerar man att utveckla Uuni så att den bättre passar restaurangbranschen och dessutom vill man ta fram ett urval produkter som har ett samband med huvudprodukten. Och på längre sikt kunde också en egen restaurang fungera som en utmärkt bas för produktutveckling.

**Text Anneli Lenkkeri
Foto Ilpo Musto**

– Jag ville laga hemma en riktigt god pizza, en sådan som skulle smaka likadant som pizzor gräddade i restaurangernas vedugnar, berättar Kristian Tapaninaho.

Den blinda författaren Jonna Mononen: ”I Tyskland förverkligades mina drömmar”

Jonna Mononen har varit blind sedan födseln, men det har inte hindrat henne från att bege sig ut i världen. I fjol höstas publicerades hennes debutbok.

Jonna Mononen har sedan hon var liten önskat resa till Tyskland. Hennes familj tältade på semestrarna i Mellaneuropa och de besökte även Tyskland.

– Någonstans på en campingplats i Tyskland sade jag när jag var sex år till min pappa att jag tänker nog flytta till Tyskland. Pappa trodde inte på det, men här är jag, skrattar Jonna.

Jonna kunde inte glömma sin dröm utan i tonåren beslutade hon att åka till Tyskland som utbyteselev. Det var inte så enkelt för hon hade inte alls läst tyska i skolan. Men

hon gav inte upp utan studerade tyska på egen hand och lyckades trots allt få åka till sina drömmars land.

Året som utbyteselev var emellertid tufft och drömmarna emellanåt väldigt avlägsna.

– Jag har uppfostrats att klara mig på egen hand, men trots det var det många gånger bara att bita ihop tänderna. Mamma i min värdfamilj ville inte föra mig överallt utan bad mig ta min käpp och gå själv. Det var bara att lyda. Först var jag ängslig, men jag blev hela tiden självsäkrare när jag märkte att jag klarar mig. På min första shoppingtur var jag fyra timmar för att det var så roligt.

Att skriva och ta ställning

Jonna Mononen flyttade till Tyskland för fem år sedan för att träffa sin kärlek.

De hade hittat varandra på nätet och **Christian** bodde i Berlin.

Först var de bara kompisar, men när Jonna tvättade sina kläder i Christians maskin blandade sig Amor i

spelet. Sedan dess har de varit oskiljaktiga. Numera bor de i Bad Säckingen nära den schweiziska gränsen.

Det har inte alltid varit självklart för Jonna att godkänna sin blindhet. Hon har gått igenom svåra perioder.

– Men med sisu, djävlar anamma och svart humor kommer man långt. Jag beslutade att jag inte ger upp och inte försjunkar i självömkan.

Utgivningen av boken är en av Jonnas drömmar som förverkligats.

– Jag fikar inte efter pengar eller publicitet utan jag vill med min bok ge synlighet åt handikappade och uppmuntra dem att förverkliga sina drömmar. Det är meningen att boken ska ges ut också internationellt, och då kan jag lyfta fram hur bra de synskadade beaktas i Finland i jämförelse med t.ex. Tyskland. Jag vill samtidigt genom att skriva visa att vi funktionshindrade klarar oss och kan mycket. Alltid finns det förstås sådana som ska bromsa upp, nedvärdera och skrämra andra, men dem ska man strunta i.

I Jonnas debutbok som utgavs i höstas, *Hiljaa pimeässä*, blir tio turister fångna i en nedrasad kolmörk droppstengrotta, och mörkret bemäktigar sig småningom också deras själar. Vid boksläppet lästes utdrag ur boken – i kolmärker.

Nya böcker är redan under arbete.

Jonna Mononen har skrivit första delen av

De synskadades behov är välskötta i Finland, men hälsovården fungerar enligt Jonna Mononen bättre i Tyskland.

en deckarserie som utspelar sig i hennes förra hemstad Imatra. Ett annat projekt, ryssaren *Kasvain* är Jonnas handikappolitiska manifest.

– Den handlar om en berömd neurokirurg som måste operera och som en följd av det blir blind. Den högt värderade yrkesmannen blir på grund av sin blindhet en handikappad som överges av samhället.

Boken har många nivåer – “kasvain” eller tumören syftar på att handikappade ses som tumörer och å andra sidan på att intoleransen mot dem sprids som en tumör.

Jonna har tidigare publicerat två e-böcker, *Sokea raivo* och *Marjanpoimija*, och en guide om trigeminusneuralgi, *Nyt meni hermot!*

Jonna skriver sina böcker på ett vanligt tangentbord och med tiofingerssystemet, som t.o.m. gett henne pris. Korrekturläsningen lyckas med ett program som ändrar texten till tal med hjälp av en syntetisator. Med hjälp av samma teknik kan hon använda internet och läsa böcker och tidningar.

Hon säger att hon är teknikfreak och gläder sig över nya apparater och program som vidgar de synskadades värld. Numera får man rentav läsprogram till Apples dator- och iPhone-skärmar på köpet. iPhone har ett för blinda utvecklat Blindsquare-navigeringsprogram som hjälper blinda att navigera i stadsmiljö.

De blinda i Tyskland passiveras

Jonna säger att de synskadade i Finland har mycket sådant som det övriga Europa bara kan drömma om: laglig rätt till personlig assistent, pension och Synskadeförbundets datahanteringsservice och bibliotek. Tack vare förbundet har de synskadade tillgång till en väldig mängd information.

I Tyskland finns det inte assistenter och de blinda har inte heller en informationskanal med datahanteringsservice. Jonna skulle t.ex. gärna läsa tyska tidningar, men de är inte tillgängliga för synskadade.

– Här i Tyskland är mentaliteten den att man tycker synd om blinda och vill isolera dem från andra. De går t.ex. inte i en vanlig skola som i Finland. I blindskolorna förstärks sedan identiteten som funktionshindrad och eleverna passiveras. De blinda smittas själva av attityden och börjar tycka synd om sig. Både det ena och det andra är omöjligt att göra för att man är blind.

Jonna Mononen tycker det är fel att en anhörig måste fungera som den blindas personliga assistent. I Tyskland måste hon dock av praktiska skäl först gå med sin man om ruttan är ny. Christian går bakom Jonna och ger anvisningar, som Jonna sedan meddelar sin ledarhund, labradorretrievern Ike. Följande gång klarar hon sig sedan i allmänhet tillsammans med Ike. Hunden är en mästare när det gäller att lära sig en rutt redan den första gången och han förstår också tyska.

– De blinda är som jag ser det mycket

ängsligare här än i Finland. En bekant till mig som bott 12 år i samma stad vågar inte gå över gatan till butiken utan följeslagare. En annan undrar hur jag vågar åka tåg när hon är rädd att inte hitta tågdörren. Och ändå kan man ju be om hjälp – i synnerhet som folk här är verkligen hjälpsamma.

– När jag var på en tur i Kölns domkyrka fick jag höra att “Jonna ska väl ändå inte kliva upp i kyrktornet.” Men visst sjutton klev jag upp för de drygt 500 trappstegen! Jag har redan börjat undvika tyska synskadade så smått när de är så inkrökta och hjälplösa. Men det beror på att systemet har gjort dem sådana.

Hjälpsamma tyskar

Å andra sidan anser Jonna att tyskarna tar modigare kontakt med en blind än finländare. De frågar om man behöver hjälp, ger sin plats i spårvagnen, säger till att trafikljuset växlar och vill gärna hålla den blinda under armen.

– Ike fungerar ofta som en katalysator för dem som vill prata med mig. För en tid sedan hejdade en cyklist mig på gatan och ställde frågor om Ike. Till slut följde han mig till Arbetskraftsbyrån, dit jag var på väg.

– Blinda åker här gratis på tåg, men i Finland måste jag betala pensionsbiljett. Inställningen till ledarhundar är i synnerhet på VR lite konstig, och det har blivit kontroverser när jag velat ta med Ike till restaurangvagnen.

Jonna berättar att det i Tyskland ännu finns små butiker – bagerier, köttaffärer och grönsaksbutiker – vilket underlättar livet för en synskadad, eftersom personalen har tid att ge råd om produkterna. En del expediter känner redan Jonna och vet vad hon köper regelbundet.

Å andra sidan tittar andra kunder i butikerna långt när jag rör vid produkterna. Sådant har jag inte märkt i Finland. Och ofta talar kassan förbi mig till den som är med mig och antar att han betalar för mig. Ingen tycks riktigt tro här i Tyskland att en blind klarar sig själv.

Jonna vill inte beställa varor från butikerna hem eftersom hon gillar att shoppa. Hon hittar vad hon ska ha med hjälp av former och dofter och genom att fråga.

Dofterna viktiga

De synskadades behov är välskötta i Finland, men hälsovården fungerar enligt Jonna Mononen bättre i Tyskland. Man får snabbt en tid hos sin egen läkare och också hos specialister. Enligt gentester som gjorts i Tyskland är Jonnas blindhet inte nedärvd och med modern genterapi kan hennes synförmåga kanske återställas delvis.

Jonna ville ursprungligen studera till cancerläkare, men en blind kan inte klara av de kliniska studierna, så

hon blev översättare.

– Om min synförmåga återställs tillräckligt överväger jag att börja studera medicin. Men för tillfället satsar jag allt på skrivandet.

Jonna trivs i Tyskland och ser det som sitt hemland. Hon tycker att atmosfären är mer avslappnad och öppnare än i Finland och gillar gatukaféer, torg och gatufester. Gatorna doftar av mat mer än i Finland.

– Dofter är viktiga för mig, och därför störs jag lite i Finland av att allt ska vara doftlöst på grund av rädslan för allergier. Där finns klart fler allergiker än i Tyskland, trots att djuren får vara med nästan överallt här.

Jonnas bästa dofter i Finland är skogen, bastu och sommarstugan. Hon har sedan barndomen varit en passionerad parfym-samlare och äger 900 parfymers att välja bland. Hon har börjat söka en samarbetspartner så att de tillsammans skulle skapa en spännande och kanske skrämmande doft för thrillervänner.

– Till framtidsplanerna hör flyttning till landet eftersom både Christian och jag tycker om djur och om att vara utomhus. Vi var sex månader som frivilligarbetare på gårdar i Tyskland och Italien och då lärde jag mig mjölka och sköta djur.

Jonna förargas över att det inte bor finländare nära Bad Säckingen som hon kunde babbla finska med. Att hålla sitt eget språk levande är viktigt för en utlandsfinländare som har skrivandet som yrke, men Jonna berättar att hon å andra sidan läser så mycket att det inte finns risk för att språket rostar. Och med hjälp av Skype är det lätt att prata med familj och vänner i Finland.

– Bara jag skulle få tag på någon som har en riktig bastu. En bra bastu längtar jag allra mest efter här.

Text Kaarina Griffiths
Foto Marja-Leena Mononen
och Jonna Mononen

Jonna på Facebook:
Kirjailija Jonna Mononen

Jonna Mononen låter sig inte knäckas av blindheten utan klarar sig lika bra som seende.

Det okända Petrozavodsk överraskar

Vissa affärer i Petrozavodsk annonserar som förr i tiden på finska – till exempel "apteekki".

När Lasse Simola och Jonni Heikkinen började arbeta på Petrozavodskkontoret som är underställt Finlands generalkonsulat i S:t Petersburg var Petrozavodsk fullständigt okänt för dem, men staden visade sig vara mycket trevlig.

Trots att karelska republikens huvudstad Petrozavodsk är en rysk stad är dess finska förflutna starkt. Peter den store grundade staden i den finskkarelska befolkningens hemtrakter.

Under perioden mellan de båda världskrigen flyttade många finländare dit för att "bygga upp socialismen". Otto-Wille Kuusinen var på sin tid regeringschef där

och även många andra kommunistledare av finländsk börd, bl.a. Edvard Gylling och Toivo Antikainen var verksamma där.

Under andra världskriget ockuperade finska trupper Petrozavodsk, som på finska fick heta Äänislinna. Sommaren 1944 fick de finska trupperna emellertid bråttom att komma iväg från staden.

Ännu i slutet av sovjettiden var tusentals finnar och ingermanländare bosatta i staden. Finska hördes allt som oftast på gator och torg och butikernas namnskyltar var ofta på finska. I Petrozavodsk finns fortfarande gator med finska namn som Antikaisenkatu, Heikkosenkatu och Rovionkatu, minnesplaketter över finska berömdheter har satts upp på fasaderna till deras tidigare boningshus och vissa affärer annonserar som förr i tiden på finska – till exempel "apteekki".

För ungefär 25 år sedan började den finskättade befolkningen flytta tillbaka i stora skaror – till Finland. När det blev dåliga tider i Ryssland på 1990-talet ville många som

Under tiden i Petrozavodsk har Lasse Simola (t.v.) och Jonni Heikkinen redan förvärvat så goda ryskkunskaper att de klarar sig utmärkt i det dagliga livet.

kunde visa att de var av finsk härstamning flytta till Finland i hopp om ett bättre liv.

I dag återstår bara spillror av det finska Petrozavodsk. En finsk tidning, *Karjalan Sanomat* och en litterär tidskrift, *Carelia* utkommer i staden, men båda hankar sig fram tack vare betydande statsstöd. Vidare finns det en finskspråkig teater i Petrozavodsk, även om nästan alla besökare behöver hör-lurar med tolkning under föreställningarna. Det finns knappast alls finnar som kommit från Finland och bosatt som kan finska sig i staden, men däremot "urinvänare" som kan finska – om man förstår att leta.

“En imponerande stad”

Petrozavodsk statsuniversitet ger undervisning i finska och har en rektor från Finland. Större är gruppen från Finland alltså inte, såvida man inte inräknar det tiotal som arbetar på finska konsulatets kontor i staden. Hälften av personalen har hand om visumfrågor.

– Det här är ju en härlig stad och här trivs man utmärkt!

Så lyriska är **Lasse Simola** och **Jonni Heikkinen**, när de ska beskriva staden. De är båda tjänstemän med ansvar för visumärenden. Simola kommer från Helsingfors och har bott ett drygt år i staden, medan Heikkinen från Siilinjärvi har bott i Petrozavodsk redan i fyra år – dock i två repriser.

De unga männens arbete går ut på att skriva ut visum åt ryssar. På grund av de ekonomiska svårigheterna i Ryssland har takten dock mattats av. I fjol var visumen “bara” 43 000, medan saldot föregående år var hela 65 000.

Vare sig Simola eller Heikkinen visste just någonting om Petrozavodsk när de kom till staden. Numera höjer de emellertid staden till skyarna och skulle utmärkt väl duga som toppförsäljare på Petrozavodsk PR-byrå. Båda har skaffat bostad på den fria marknaden och bor i ett för Petrozavodsk typiskt flervåningshus.

– Min tvåa är som ur en film av **Aki Kaurismäki**, en aning sjabbig, men den passar mig utmärkt, försäkrar Simola.

– Min etta är trivsamt, men på vintern när snålblåsten viner i knutarna måste jag täta fönsterspringorna med vadd, berättar Heikkinen för sin del.

Ryskan börjar löpa bra

Lasse Simola och Jonni Heikkinen har snabbt anpassat sig till den normala rytmen i Petrozavodsk. Dessutom finns det knappast västerländska “expats” i staden varför de inte kan undvika att komma i kontakt med ortsbefolkningen.

Under tiden i Petrozavodsk har Simola och Heikkinen redan förvärvat så goda ryskkunskaper att de klarar sig utmärkt i det dagliga livet. Heikkinen har rentav en stadigvarande flickvän i staden, vilket som känt är ett effektivt sätt att lära sig ett språk.

– Här kan folk knappast andra språk än ryska. En gång under en fotbollsträning talade jag engelska med en kille och en annan

Jonni Heikkinen (t.v.) och Lasse Simola karakteriserar Petrozavodsk som “världens lugnaste plats”.

spelare frågade vilket språk vi talade, var det finska, skrattar Heikkinen.

Heikkinen går också gärna på ryska rockkonserter – flickvännen råkar nämligen vara en passionerad rockfantast. En annan hobby är filmer.

– På vintern har jag skidat i stadens omgivning. Här finns utmärkta möjligheter till det, mycket snö och bra spår, säger en nöjd Simola.

– Dessutom har jag provat på att spela rysk biljard. Den skiljer sig från den vanliga genom att man har bollar som är större än normalt. Jag har också varit på teater och konserter. Och stadens nöjesliv är inte alldeles okänt för mig.

Finska namn lever kvar

Även om de flesta av finsk härstamning har flyttat från Petrozavodsk tillbaka till Finland, har det finska inslaget inte helt utplånats från staden. Stadens nya ishall har fått ett finskt namn, Lumi, och ett torg har uppkallats efter **Elias Lönnrot**. Biografen Kalevala finns kvar och även i övrigt ser man kalevalanamn.

I Petrozavodsk finns band som uppträder på karelska och finska och på universitet finns en hel del studerande som läser finska. Många som jobbar på hotell kan hjälpligt finska, vilket är till nytta i synnerhet på somrarna när finska turistgrupper besöker staden.

– Inställningen till finländare är mycket positiv och intresserad. Vi har inte hört en enda negativ kommentar, säger de unga tjänstemännen med en mun.

Fram till dessa dagar har en grupp karelskspråkiga försökt bevara sitt språk i karelska republiken, men ungdomen kan knappast alls karelska. Några tidningar och böcker på karelska publiceras, men språket hotar att dö ut.

– Min “svärfar” är karelare och kan karelska, men inte finska. Hans farmor var fullständigt karelskspråkig och lärde sig aldrig ordentligt ryska, berättar Jonni Heikkinen om sin flickvans släkt.

De” finländska tjänstemännen karakteriserar Petrozavodsk som “världens lugnaste plats”. Inga som helst säkerhetsproblem har förekommit i staden. Också butikerna ser ut att ha ett i stort sett liknande utbud av varor som i Finland.

– Men sanktionerna har inverkat såtillvida att osturvalet har inskränkts, menar Simola.

De unga männen längtar inte efter salmiak, men Heikkinen erkänner att han saknar finskt efterugnsbröd och finsk ost.

– Jag har med mig ärtsoppa på burk när jag besökt Finland. Utan den klarar jag mig inte här, erkänner Simola.

Text och foto Esa Tuominen

En romersk amfiteater påminner om Ammans historia.

Katja och Timo Köykkä flyttade till Jordanien för fyra år sedan.

Jordaniens huvudstad Amman är i jämförelse med många andra arabiska länder en västerländsk stad. Men de utmaningar som de kulturella skillnaderna för med sig i synnerhet för västerländska kvinnor anstränger ibland de i Jordanien bosatta finländska kvinnornas nerver.

Arabisk kultur med utmaningar och trivsel i Amman

Några tiotal finländare är bosatta i Jordanien, de flesta gifta med jordaniere. **Katja Köykkä** och **Miina Puntila** bor däremot i Amman med sina finländska män och barn på grund av sina arbeten.

– De sexuella trakasserierna är mycket påfrestande fast jag klär mig konservativare än många jordanskor, säger Katja Köykkä.

Hon flyttade med sin man **Timo** till Jordanien för fyra år sedan för att leda Fida Internationals utvecklingssamarbete. Familjen har tre barn: **Jaakko** (16), **Lotta** (13) och **Si-**

iri (10). Köykkäs hade inte tidigare utlandserfarenhet som familj, men Katja hade tidigare varit i Etiopien i Fidas tjänst. Tanken att flytta utomlands hade intresserat familjen länge och beslutet att åka fattades på en månad.

– Ingen i familjen visste riktigt vad vardagen i Jordanien skulle innebära, säger Köykkäs.

De förskönar inte utmaningarna som anpassningen till en främmande kultur för med sig utan berättar öppet att anpassningen har

varit svår och är det fortfarande emellanåt. De skulle önska mer stöd av sin arbetsgivare.

Allt emellanåt funderar jag om vi är på plus, lönade det sig att komma hit. Det här är åtminstone för barnen förhoppningsvis en erfarenhet som ger nya perspektiv och så lär de sig engelska i den internationella skolan. Arbetet ger ofta en känsla av att vi har lyckats, berättar Katja Köykkä.

Hon är projektkoordinator för Fidas arbete i Jordanien. Timo ansvarar för Fidas regionala ekonomi och för Fidas internationel-

la säkerhet. Katja är utbildad hälsovårdare, Timo akutvårdare.

– För parförhållandet är det förstås en rätt stor förändring och utmaning att arbeta tillsammans på samma kontor och hela tiden vara tillsammans.

Fida samarbetar i Jordanien med de lokala frivilligorganisationerna. Tyngdpunkten i arbetet är att stärka kvinnornas ställning genom en mångsidig utbildning.

– Det är fantastiskt att se hur livssituationen förbättrats och självkänslan stärkts när kvinnorna fått utbildning. Det ger oss mycket energi och glädje.

Katja ser det som en stor rikedom att hon genom sitt arbete fått bekanta sig med det jordanska samhällets hela spektrum från kvinnor i anspråkslösa landsortsbyar och ända till kungahuset. Jordaniens drottning **Rania** kom i januari på besök för att bekanta sig med det arbete som Fida och de lokala frivilligorganisationerna utträttar i landsortsbyarna.

Leksaker, böcker och baktillbehör

Inför flytten till Jordanien packade Köykkäs ner barnens leksaker och böcker samt jul- och påskdekorationer. På Fidas kontor finns jordanska finska föreningens bibliotek och barnen deltar i finska skolans arbete.

– Ikea och två tyska bageriers rågbröd hjälper när vi längtar efter finsk mat, men jag har lärt mig här att baka karelska piroger, berättar Timo Köykkä.

Pirogkaveln och andra baktillbehör ingick i flyttlasset för fyra år sedan.

Sommarloven i Finland är viktiga för familjen. De tillbringas på Katjas föräldrars stuga i Lapinlahti.

– Där njuter vi av att ha det lugnt och skönt hela familjen. I Jordanien börjar det sociala ståhejet redan strax efter jul. Från Finland saknar vi framför allt renheten, tystnaden och naturen.

– Här är livet i positiv mening rikt och gott. Hemkomsten till Finland oroar. Männe allt kommer att kännas platt, funderar Katja Köykkä.

Tryggt land

I Jordaniens grannländer pågår krig och under de senaste fyra åren har upp till två miljoner syrier flytt till Jordanien.

– Jordanien är ett fantastiskt och tryggt land och här är det lätt att röra sig. Runt vårt hem finns inga stängsel och vi har inte en enda gång varit rädda. Kriget syns då och då i form av jaktplan på himlen, berättar **Miina Puntila** som bott i Amman sedan hösten 2014.

Hon arbetar som Kyrkans utlandshjälps regionala representant och ansvarar utom för Jordanien också för utlandshjälps projekt i Libanon och de palestinska områdena. Till familjen hör Miinas man **Jarno**, femåring-**en Arvo** och åttaåringen **Alma**.

– Hösten var en utmaning. De första månaderna gick till anpassning och framför allt

för barnen var det jobbigt att börja i en engelsk skola utan att kunna ett ord av språket. Men efter julen kände vi oss redan hemmastadda, berättar Miina Puntila.

Hon har inte själv upplevt sexuella trakasserier, men medger att den arabiska kulturen med alla slag av social samvaro och med alla sina dofter, färger och ljud kan vara påfrestande.

– Den sociala kvoten uppfylls på arbetsplatsen och som motvikt till arbetet är det viktigt att motionera.

Kall vinter

Förra vintern var osedvanligt kall i Amman. Puntilas hade ibland en halv meter snö på sin terrass. Trafiken var kaotisk eftersom jordanierna inte är vana att köra på isiga vägar. Många stannade för att ta ett foto av det snöiga landskapet till och med mitt en stor trafikorsning.

– På vintern saknade vi en fungerande centralvärme och varmt rinnande vatten. I övrigt är det främst havet och vardagsmotionen på cykel till jobbet som jag saknar från Finland och Helsingfors, säger Miina Puntila.

Med Skype är det lätt att hålla kontakt med vänner och barnens morföräldrar. Fyra år återstår av Puntilas utlandstjänstgöring.

– Men vi har faktiskt redan börjat diskutera att kanske fortsätta leva utomlands och arbeta.

Puntilas hade innan flytten till Jordanien rest mycket, men som familj hade de inte tidigare bott utomlands under längre perioder.

Äkta mannens roll

Miina Puntila har väckt munterhet bland sina arabiska arbetskamrater när hon berättat att hennes man tar hand om hemmet och lagar maten:

– De trodde först att jag skämtade eller att vi har en hushållerska.

Puntilas man Jarno är lärare och företagare. I Amman arbetar han på distans med deltidjobb.

– Vid en utlandstjänstgöring är det viktigt att båda makarna har något vettigt att göra. Det var jätteviktigt för mig att veta att min man inte sitter hemma och väntar på att jag ska komma från jobbet.

Puntila tycker att vardagen i Amman är full av normala vanliga saker.

Bekymrad är hon närmast över arbetet, i synnerhet nedskärningarna i Finlands biståndsanslag som offentliggjordes förra sommaren.

– Nedskärningarna inverkar också på vårt arbete. Vår organisation har förbundit sig att hjälpa människor som inte har någonting. Kyrkans utlandshjälp arbetar i Jordanien med att hjälpa syriska 15–24-åriga flyktingar.

– De unga flyktingarna är en bortglömd grupp. De har ingenting vettigt att göra. Våra kurser erbjuder dem praktiska färdigheter och t.ex. en chans att idrotta och den vägen får ordning på sitt liv.

– Tyngdpunkten i arbetet i Jordanien är att stärka kvinnornas ställning genom en mångsidig utbildning, berättar Katja Köykkä.

Puntila medger att hon ibland funderar om familjens barn får ångest av att kriget i Syrien är närvarande i den jordanska vardagen. I utkanten av Amman finns flyktingarnas tält och på himlen ser man ibland jaktflyg.

– Det är bra för barnen att se olika kulturer och gå i en mångkulturell skola. Särskilt viktigt är det att uppleva den muslimska världen med positiva förtecken.

Text och foto Päivi Arvonen

Miina Puntila arbetar som Kyrkans utlandshjälps regionala representant.

Finland 100

söker framtidens öppningar

Suomi
Finland
100

År 2017 fyller det självständiga Finland hundra år. Vår generations mest betydelsefulla jubileumsår närmar sig. Jubileumsåret är synligt under hela året, i hela Finland och utomlands. Temat för jubileumsåret är tillsammans.

I enlighet med temat skapas jubileumsårets program som ett samarbete mellan finländare och landets vänner. Att söka till programmet är öppet för alla och är möjligt fram till slutet av oktober 2017. Till en del av de godkända projekten kan understöd beviljas. Finland 100-projektet, som koordinerar jubileumsåret, öppnar i april riktade ansökningsmöjligheter för projekt som stöder Finlands framtid och Finland 100-projekt

som förverkligas utomlands. Utöver dessa kommer även ansökan om regionala bidrag igång som bäst.

“Att blicka framåt är enligt undersökningar mycket viktigt både i Finland och utomlands. Jubileumsårets program har framskridit i rask takt och det utlovas en fin helhet av saker som behandlar historien och ett bra utbud som anknyter till nutiden samt gemensamma stunder. Genom ansökningarna siktar vi på att hitta nya aktörer och stärka de handlingar som för Finland framåt på hemmaplan och ute i världen”, säger jubileumsårets generalsekreterare **Pekka Timonen**.

Regionala ansökningsmöjligheter förstärker lokalt Finland 100-program

Landskapsförbunden och de sex största städerna utgör regionnätverket för jubileumsåret, som stärker jubileumsårets förverkligande lokalt. Projekt som godkänts i Finland 100-programmet kan söka regionalt Finland 100-bidrag vid landskapsförbunden och Uleåborgs stad.

Den första ansökningsrundan öppnar i april-maj. Mera information finns på landskapsförbundens webbplatser och information fås även av regionkoordinatörerna (Re-

gionernas kontaktuppgifter: <http://suomifinland100.fi/info/?lang=sv#kontaktuppgifter>)

Brett programutbud

År 2017 planeras bland annat Finlands framtid tillsammans, vi åter tillsammans, bastar tillsammans, rör på oss tillsammans, njuter av musik och teater, går på utställningar, tittar på nya filmer, njuter av Finlands natur, lyssnar på Finland från rymden, vi minns märkespersoner och ger gåvor till hundraåringen. Barns och ungas skapande och upplevelser har en framträdande roll i programmet.

Under jubileumsåret skapas handlingar, upplevelser och program. Jubileumsåret utspelar sig i hela Finland under hela år 2017. I jubileumsårets program betraktas Finlands 100 år av självständighet, nutiden och framtiden.

Tilläggsinformation: Jubileumsåret finns på Facebook, Instagram, Twitter och Youtube med namnet SuomiFinland100 (#Suomi100, #Finland100).

Jubileumsårets presentationsvideo När Finland fyller hundra finns på webbplatsen suomifinland100.fi

Jag vill bli medlem i Finland-Samfundet

Namn: Födelseår:

Adress:

Epost:

Sänd räkning

Jag betalar på er webbsida www.suomi-seura.fi > medlemskap > Betala medlemsavgift

Jag (namn och adress som ovan – sänd räkningen till mig) vill ge medlemskapet som gåva till:

Namn:

Adress:

Skicka till: Finland-Samfundet, Mariegatan, 8, 00170 Helsingfors, Finland, tel. +358-(0)9-684 1210, fax +358-(0)9-684 12140, epost: info@suomi-seura.fi, hemsidan på internet: www.suomi-seura.fi.

Visit Finland – Finlands officiella rese- webbplats

Visit Finland är en enhet vid Finpro rf. Visit Finland är en nationell organisation som befämjar finländsk turism och export och en aktiv aktör som bidrar till ökad turism till Finland. Visit Finland stöder också företag och företagsgrupper i att utveckla och marknadsföra olika turismtjänster som riktar sig till internationella marknader.

Visit Finlands webbplats www.visitfinland.com innehåller information på nio språk: engelska, svenska, tyska, ryska, franska, italienska, spanska, kinesiska och japanska. Man kommer in på de svnskspråkiga sidorna genom att gå till språkmenyn till höger och klicka på rätt språk.

Svenska sidor: <http://www.visitfinland.com/sv/>

Världen behöver ännu en bok

Jag skrev för länge sedan en bok med titeln *Herää Suomi – sodanjälkeinen aika on ohi* (Vakna Finland – efterkrigstiden är förbi). Kärnan i min tanke var att världen har förändrats och att också Finland måste förändras. EU fascinerade mig.

Nu funderar jag om jag borde skriva boken på nytt. Titeln är redan klar: *Herää Suomi – sota on jo ovella* (Vakna Finland – kriget står redan för dörren). Mitt tema vore att väldigt lite har förändrats. Staterna har endast fördelar som bestämmer deras handlande. Under nationalstaternas tid var de lättare att känna igen, medan globaliseringen lett till att de följer sig bakom olika rökdiråer.

Medierna bidrar med en avgörande insats och lyfter fram det som säljer bäst. Det är säkrast att ställa till med skandal om man vill synas i offentligheten. Detta är ett känt faktum också inom Finland-Samfundet. Årets utlandsfinländare är alltför oklanderliga för nyhetspalterna, vi borde väl välja brottslingar eller personer som åtminstone har en oklar bakgrund.

Det är sorgligt. Men sådan är världen.

Det globala kaoset har avspeglat sig i förhållandena i Finland. Antalet rörliga väljare växer när de gamla partierna tvingar sig att "förnyas". Att antalet rörliga väljare växer betyder helt enkelt att väljarna inte vet vad som händer inom politiken eller vad de olika partierna representerar. Detta leder till politisk osäkerhet.

En annan sak som är särskilt iögonfallande i Finland är bristen på politiskt ledarskap. Det beror på att partierna inte vet vad de borde göra. Allt hopp var definitivt ute när sannfinländarnas ordförande anmälde sig som amerikansk republikan.

Den enda politiska ledare som har auktoritet är republikens president. Men även han berövades – naturligtvis – nästan alla maktbefogenheter i samband med den senaste grundlagsreformen. Dock får han fatta beslut som gäller utrikespolitiken – men bara tillsammans med statsrådet.

Denna osäkerhet tycks mycket ödesdigert för Finland. När finländska företag riktar in sig på avlägsna länder borde Finland locka till sig investeringar så att åtminstone invandrarna skulle få arbete. Men vem investerar i det här landet? Ett land där ekonomin är helt öppen och de ekonomisk-politiska besluten beroende av klåpare?

Så till den stora frågan: Vad berättas om ett sådant Finland för den övriga världen när Finland fyller 100 år? Sanningen? Ett arkiskt och efterblivet konkursbo som försöker spara sig till döds, men inte lyckas ens med det? En före detta stormakt inom sporten som firar sina prestationer från förra århundradet? Lyckligtvis finns **Kaisa Mäkäräinen**, en positiv finländare. En kulturens stormakt vars klaraste stjärna är Tom of Finland? Eller borde vi berätta att vi hade goda relationer till vår granne Sovjetunionen, men att ministrarna numera inte vill besöka Ryssland?

Jag kommer att tänka på **Jukka Kuoppamäkis** sång *Sininen ja valkoinen*. Jag har en gång tillsammans med min hustru framfört en flottarversion av sången som kvällsprogram när vi rastade under vår vandring längs inkastigen i Andernas bergstrakter. Det var gripande att se hur de inkas som var våra guider på nolltid tog till sig melodin och bör-

jade sjunga med oss. Ett annat minne som anknyter till samma sång är hemifrån Finland. När den kommit ut föreslog samlingspartiets styrelsemedlem, fårfarmaren **Timo Juti** att en så fin sång borde belönas med samlingspartiets medalj. Det blev inget av det. En annan styrelsemedlem, en spannmålsodlare anmärkte genast på att fåren väl inte var himmelsblå!

Avunden är en stark kraft, bland finnar men också annanstans.

Här passar slutligen ett citat ur **Henry Millers** fina bok *Kolossen från Maroussi*. Den har hängt med mig sedan jag köpte den 1964 när jag for till Cypern som soldat i FN:s fredsbevarande styrkor.

Henry Miller: "Ingen nation på jorden har möjlighet att skapa en ny livsföring förrän en världsomfattande syn har fötts. Vi har genom bittra misstag lärt oss att alla nationer på jorden står i ett levande samband med varandra, men vi har inte dragit nytta av denna vetenskap på ett intelligent sätt. Vi har sett två världskrig och kommer sannolikt att se ett tredje och ett fjärde, kanske fler. Det finns inget hopp om fred förrän den gamla ordningen har kullkastats. Världen måste bli liten igen såsom den gamla grekiska världen – så liten att den har plats för var och en" (översatt här från finskan).

Den uppgift som Henry Miller skisserade kunde EU inte fylla.

Jarmo Virravirta
Finland-Samfundets ordförande

The Finland Society's Intensive Finnish Language Course 2016

Time: **July 18–29, 2016**

Place: Laajasalo opisto / Laajasalo Folk High School, which is located in a suburb of Helsinki, about 9 kilometers from the city center.

Our language course is specifically designed for descendants of Finnish emigrants over the age of 18. Foreign spouses and people who are interested in the Finnish language and Finland are also welcome to participate in the course.

Course contents: Finnish (50 lessons) taught by native Finnish teachers at **two levels (intermediate and advanced)**

Fee: The course fee

- with accommodation is 995 € for members of the Finland Society and 1080 € for non-members

- without accommodation 710 € for members of Finland Society and 790 € for non-members.

PLEASE NOTE! You can still register for the course!

For more information and the online application, please go to: www.suomi-seura.fi/en/seminars-and-courses

Bröd och bakverk för glutenintoleranta

Morotsrieska för glutenintoleranta.

Celiaki är en livslång sjukdom, där glutenet orsakar en inflammatorisk reaktion i tunntarmens slemhinna och skadar tarmlududet. En följd av detta är att upptagningen av näringsämnen försvagas. Glutenet är ett protein som finns i vete, korn och råg. Celiaki behandlas med glutenfri diet som bör följas till punkt och pricka.

Glutenet i spannmål gör degen seg och knådbar och därför är glutenfria bakverk smuligare än bakverk som innehåller vete. Men inte ens de som följer en glutenfri diet behöver numera leva utan bröd.

Glutenfria bakverk bakas av glutenfria specialmjöl och av bovete, hirs, ris- eller majs mjöl. Ren havre är likaså en tillåten spannmål för glutenintoleranta.

Du kan följa vanliga bak- och matrecept genom att byta vanligt mjöl till glutenfritt. I allmänhet motsvaras 1 dl vetemjöl av 1 dl glutenfri mjölblandning.

Ägg, riven ost och kvarg förbättrar glutenfria bakverks konsistens. Jäs degar som innehåller jäst bara en gång och handskas försiktigt med bakverken eftersom lösare degar sjunker ihop lätt.

Morotsrieska för glutenintoleranta

- 4 kokta morötter
- 2 kokta potatisar
- 1 tsk salt
- 2 ägg
- 4 dl ljus glutenfri mjölblandning
- 1 dl bovete- eller havreflingor
- 0.5 dl rypsolja

Mosa de skalade morötterna och potatisen. Blanda i ägg, salt, glutenfri mjölblandning,

bovete- eller havreflingor och oljan. Forma degen till tunna, runda rieskabröd och lägg dem på bakplåtspapper på en plåt. Nagga bröden med gaffel och grädda i 225 grader 10–15 minuter.

Servera bröden varma.

Variera smaken med solrosfrön, sesamfrön eller finfördelade kryddörter.

Bovetesemlor

- 4 dl vatten
- 50 g jäst

- 2 dl boveteffingor
- 1 tsk salt
- 1 dl olja
- 7 dl glutenfri mjölblandning

Lös upp jätten i det fingervarmt vattnet. Tillsätt boveteffingor, salt, olja och mjölblandningen. Knåda degen jämn.

Ta med en sked klickar av degen och forma dem med oljade händer till semlor. Jäs på varm plats. Grädda i 225 grader cirka 10 minuter.

Semlorna är godast som färska. De kan även frysas in.

Gräslökskex

- 250 g mandelmjöl
- 75 g crème fraiche
- ett knippe gräslök
- en nypa salt

Blanda ingredienserna sinsemellan, gräslöken finfördelad.

Kavla massan mellan två bakplåtspapper så tunt som möjligt till en rektangulär platta. Ta bort det övre papperet och skär plattan i lämpliga bitar. Strö på en aning fingersalt.

Grädda i nedre delen av ugnen i 100 grader cirka 1 h tills plattan har fått lite färg. Låt kallna helt före serveringen. Bjud ostar till kexen.

Drömtårta

- 3 ägg
- 1,5 dl socker
- 1 dl potatismjöl
- 0,5 dl kakaopulver
- 1 tsk bakpulver

Vispa ägg och socker till skum. Blanda potatismjöl, kakaopulver och bakpulver. Sikta blandningen i små mängder i skummet. Ta hjälp av en slickepott. Häll smeten i en plåt (30 x 38 cm) klädd med bakplåtspapper. Grädda i 200 grader cirka 8 minuter. Stjälp upp tårtbotten på ett sockrat bakplåtspapper genast du tagit ut den. Ta loss papperet. Låt svalna under en duk.

Fyllning 1

- 150 g smör
- 2 dl pudersocker
- 2 tsk vaniljsocker
- 1 gula
- Rör smör och socker till skum, tillsätt vaniljsocker och gulan.

Fyllning 2

- 125 g smör
- 1 dl pudersocker
- 1 vaniljstång
- 200 g Philadelphia-färskost

Vispa smöret smidigt och tillsätt pudersockeret. Dela vaniljstången på längden och skrapa ut fröna. Blanda med smörskummet. Tillsätt färskosten och rör jämnt.

Bred ut krämen över plattan. Rulla ihop med hjälp av smörpapperet.

Låt stelna i kylskåp. Skär tårtan i cirka 1,5 cm tjocka bitar.

Text och foto: Tiina Laitinen

Drömtårta.

Saluting a Century of Independence

The Centenary of Finland's Independence is approaching rapidly. As the theme of the anniversary year is "Together," the organizers aim to include Finns and friends of Finland around the world in the festivities. The goal is to make the program as extensive and multi-faceted as possible. Therefore any individual, community or organization can propose their own project as a part of the program until the fall of 2017. In Finland, events will be arranged throughout the year. A wide range of projects and events are already listed on the official centenary site (<http://suomifinland100.fi/info>), with new ones continuously being added.

In May 2015, a discussion about the anniversary year was held during the Finnish Expatriate Parliament's session, during which expatriates presented their views and told others about centennial plans in their own regions. At the same time, communities heard from the representatives of the Finland 100 project about the centenary plans in Finland.

According to the information we have received, expatriate communities plan to arrange a large number of Finnish centennial events in their countries, either alone or with other communities. These include gala dinners, concerts and many other events. Many communities wish to have performers from Finland for their events. According to estimates, at least 700 events will be organized in different parts of the world.

The Finland Society and the secretariat of Finland's centenary have invited expatriate associations, organizations, parishes, Suomi Schools and other communities to send in information about their centenary events and plans. We at the Finland Society are gathering this information, as requested from us as the representative of expatriate Finns in Finland. We will also pass on requests for performers, for instance.

The centenary gives good reason to take into account expatriates, the representatives of Finland and Finnishness overseas, as Finland's immigration history is older than its independence. The first Finns arrived to the United States, for example, as early as 1638, and the great wave of migration to North America started in the 1860s.

In connection with the centenary, we must also consider the future of expatriatism and how to maintain expatriate culture and the Finnish language overseas. We hear from many countries about large expatriate Finnish events shriveling up, associations fading or closing down, as well as the worrying state of Finnish expatriate media. So far, large yearly events are still organized in the US, Canada and Australia, but it is difficult to find organizers for them and the number of visitors often remains low. Many associations have discontinued their activities as membership has dropped too low. Many Finnish-speaking papers have shut down or merged with other publications.

There are certainly still Finns moving to different parts of the world, both temporarily and permanently. However, many of them do not miss a Finnish newspaper or an association since they read their news online. Expatriates often arrange their meetings online as well. Nevertheless, those moving overseas on a more permanent basis often become interested in participating in Finnish activities. The Finnish communities in southern Spain still publish several papers and magazines and have many activities since the expatriate population is still largely Finnish-speaking and active and there are still Finns moving to the area.

The continuous growth of the number of Suomi Schools gives hope that the Finnish language and culture will stay alive overseas. Even though many Suomi School students return to Finland with their parents, a great number of them live overseas permanently, some for several generations.

We should be seriously concerned about keeping up the expatriate Finnish culture, language and media both in Finland and among the expatriate Finns both during this anniversary year and after it. Associations, media and Suomi Schools need continuous support – members, subscribers and students – from the Finnish state as well.

Leena Isbom

Contents

2 • 2016

- 49 Editorial
- 50 Liisa Evastina –
Actress on
Two Continents
- 52 Pia Rendic Helps
Victims of Trafficking
on Cyprus
- 54 Teemu Lehtinen:
To Athens via Brussels
- 56 Marjatta Rautionmaa:
Finnish "Rag Rugs"
Delight Americans
- 58 Rhodes as Destiny
- 60 Blind Author
Jonna Mononen
Feels at Home in
Germany
- 63 Worldly Fairs
- 64 Finnish Cuisine

Suomi-Seura r.y.
• Finland Society
• Finland-Samfundet

Liisa Evastina, who has made her home in Los Angeles for 15 years, was in London to negotiate with her new English agent.

Acting on Two Continents

Finnish actor Liisa Evastina is building a promising career in Hollywood as an actor, screenwriter and producer.

Liisa Evastina, who has made her home in Los Angeles for 15 years, is in London to negotiate with her new English agent. We meet, appropriately, in the café of the British Film Institute. The walls are covered with film posters and portraits of actors.

“I created my artist name with my two middle names, Liisa and Evastina,” says the actor, whose real name is **Vivienne Mannerkoski**.

“I’ve always used the name Liisa and never my official first name Vivienne, even though I’ve dreamed about becoming an actor since I was a child,” she says with a laugh, referring to the legendary British actor, **Vivien Leigh**.

Since Mannerkoski was too long and difficult a name for the international mar-

ket, Evastina worked better as the last name. On the other hand, Liisa with two I:s gives the name a touch of Finnishness.

Own TV Series in the Making

Evastina’s most recent project is a new TV series. In addition to playing the main role, she is writing the screenplay and producing the series.

“At this stage there’s no point in talking about the details since we’re still in the planning phase. In other words, we’re still working on the script, raising funding and exploring distribution opportunities in various countries,” she explains.

However, Evastina reveals that she will play a Finnish woman in the series. It will be an international English-language production, and there will be other Finnish actors involved as well.

“Finnishness hasn’t been introduced to the mass market in TV or movies yet. Up to now, I’ve also played nationalities oth-

er than Finns in my roles,” she says. “So I started thinking – why not portray Finnishness? I started working on a role for a Finnish woman living overseas.”

Evastina wants to encourage other Finns to launch their TV shows and movies abroad.

“As an expatriate, it’s easier for me to see why there aren’t really any Finnish productions overseas yet. I believe that Finnish TV shows and movies have largely been made originally only for those who understand Finnish culture to begin with,” says Evastina.

“That’s not enough. Finnish culture must be written into these shows so that a foreign viewer understands the subject even if he or she has never been to Finland.”

From Helsinki Suburb to Hollywood

Evastina grew up in Suutarila, a suburb of Helsinki. After high school, she applied for the Theater Academy Helsinki.

"I didn't get in on the first try and was advised to apply again the next year. Since I'm so impatient, I immediately said no thanks, I'm not going to apply again, and decided to move overseas."

Evastina, who was then 20 and working at a video shop, returned to her rental apartment, sold her furniture and other unnecessary belongings, packed her bags and headed to Hollywood.

"At first I visited Los Angeles a couple of times on short trips to explore the city. Then I was accepted at a fulltime acting school, Theater of Arts College, which provided me with a student's visa. After graduation I signed my first agency contract and through that eventually gained my first O-1 temporary worker visa."

Now, 15 years later, Evastina is still following the same principles in life: You must have courage and at the same time remain faithful to yourself and your principles.

It is precisely this topic, self-actualization, which Evastina will today speak about to Finnish expatriates living in London. The event is a part of the Nordic Festival, organized by the Bilingual Potential Arts Programme.

"I don't really see myself as a teacher, but it's fun to inspire other people who want to change their lives. It's not easy to make a change and it doesn't need to be, either. But it's possible," she says.

"At the end of the day, life is up to your relationship with yourself. Not what your friends, teachers, parents or other people say. The most important thing is to listen to yourself."

Vital Small Roles

Evastina says that although she enjoys doing theater, at the moment TV and films hold more appeal for her. She did her latest role in **Michael Bay's** thriller *13 Hours: The Secret Soldiers of Benghazi*, based on a 2012 terrorist attack in Libya. The movie had its US premiere in January, distributed by Paramount Pictures.

"I play a CIA agent in the movie. This role and my previous one in the (CBS) TV show *NCIS* are the absolute highlights of my career up to now."

"They were both small roles in really large-scale productions. They had a huge effect on boosting my career even though they weren't that great as work experiences. I don't do much in those roles as an actor."

According to Evastina, an actor cannot do all her work from the artistic point of view. She must also be pragmatic in terms of the continuity of her career, economy and future.

"I appeared on *NCIS* five years ago after working for about 10 years to land with a role at that level. I've learned that you must be patient and nothing falls into your lap for free."

In Hollywood, competition for roles is relentless. Nevertheless, Evastina main-

tains that an actor ultimately competes only against herself.

"It doesn't make any difference whether there are a million others vying for the same role at an audition. They are all going through their own battles with themselves while I'm struggling with myself. That's how I see it."

Tips for Hollywood Wannabes

According to Evastina, there is a strong Finnish support network in Los Angeles for Finns who want to move to the city.

"But when you come, come for a while. Four or five months aren't long enough to build trust in various quarters," she points out.

Before you can start struggling for roles, you naturally need to have a work permit. An actor must be a member of the Actors' Equity Association and have a good agent and manager.

"And you should keep in mind that agents often represent dozens of actors. So it's your job to remind him or her of your existence and naturally the fact that you are the strongest of the candidates."

Moreover, you should learn the American accent to increase your chances in the job market.

"If you sound even the slightest bit like a foreigner, you can only play foreigners. And there are few of those roles available compared to the parts portraying Americans," Evastina points out. "An American accent often requires a lot of hard work, pain and tears. I didn't acquire a flawless accent till a few years ago."

"Besides time and effort, you must invest money in your acting career, for instance in language studies and method classes. It's also worth learning a long list of various athletic and other skills, unless you have work experience in acting. Even an inexperienced actor can sometimes land a role thanks to some special skill."

Many Hollywood stars have worked as waitresses or done other odd jobs to make a living and pay for their studies before they started making it as actors.

"I waitressed for several years to scrape together money for living, housing and stud-

ies. I still do other projects although they are a bit different these days," she adds.

In addition to acting, producing and screenwriting, Evastina has started to consult actors, script writers, directors and production companies who want to make it in Hollywood or somewhere else in the world.

"I'm happy to help when I'm contacted by people who take their job seriously. These people and companies have chosen their direction by the time they reach me. I also enjoy supporting other Finnish actors who want to direct and write screenplays. I've already consulted a few."

Home on Two Continents

At the moment Evastina is setting up two companies on Malta, her new home country in Europe: a production company and an acting school.

"There are really good opportunities to start a company in Malta. If you've got a good business idea, you can get start money which enables you to hire others for your company. This way you can employ other people, share your skills and train new professionals in your field."

Evastina has lived on Malta for a year and enjoys life on the island thoroughly.

"I intend to live six months of the year in LA and the rest of the time on Malta. It has good connections to other shooting places in Europe. That said, work schedules may well change my plans."

However, Evastina's number one address in the world is still Los Angeles. She praises the cooperation between the local Finns.

"When I moved to LA, I didn't know anybody there and the local Finns didn't help each other much. Instead, I got a lot of support from Russians, Germans and Norwegians."

Since then, the local Finnish expatriates have built an excellent network.

"It's been really great to see how the Finnish cooperation has grown during these years. We've now got a genuine international mentality and can work as a team, too."

**Text: Anneli Lenkkeri
Photos: Ilpo Musto**

"I intend to live six months of the year in LA and the rest of the time on Malta,"
Liisa Evastina says.

“When a Woman Gets on Her Feet,

“My Finnishness shows here in that I’m a so-called strong Nordic woman. I dare to challenge men for instance in issues related to my work,” Pia Rendic says.

I’ve Succeeded in my Work.”

The dark side of sunny Cyprus, sex-based trafficking, forced Pia Rendic to take action. So far she has helped hundreds of women.

“I’d wondered for some time how I could help victims of sexual exploitation,” says **Pia Rendic**, a theologian and pre-school teacher.

“My husband worked previously in Russia and I was shocked by how many of the family fathers who were there on work assignment used prostitutes. They said that hard work calls for hard pleasures. It broke families and caused a lot of pain. At first I was angry at the prostitutes, before realizing that they were victims.”

Finding Vocation

In 2012, the Rendics moved to Cyprus where Pia Rendic’s husband started working for an international Christian TV channel.

“When I saw how widespread and visible human trafficking and prostitution are here, I knew that my calling is to help these women,” Rendic says.

Prostitution thrives especially in the night clubs of Northern Cyprus and in the capital, Nicosia. According to the police, the

so-called *frappe* girls who sell coffee on the street actually sell sex. It is, however, difficult to tackle the problem since it is legal to sell coffee. Most of the women are victims of trafficking. They are mostly from Eastern Europe and have been lured to Cyprus with false job offers. When the girls arrive, they must give up their passports. Without money or passports, they are at the mercy of their exploiters.

At first, Rendic started volunteering for the international organization Caritas. She

fetched prostitutes from police custody at a state safe house, taking them to more “civil conditions”. However, nobody had any follow-up plan on how to help them.

“Everybody just expected that women who’d gone through hard times would somehow manage without money, language skills or a job,” Rendic snaps.

“It was frustrating to see how women became depressed in a temporary rental apartment. They soon faced a dead end since they didn’t have work, language skills or money to return to their home country. In Cyprus they didn’t have any rights to social security.

Half-Way House and Day Center for Women

Rendic soon found the Swedish organization Wellspring to support her project. It founded a halfway house where prostitutes can live for six months after leaving the state safe house. This allowed them to recover in peace and begin to rebuild their lives. Each woman has a personal care plan to speed up the healing and employment process.

A year ago, Rendic founded a day center called Room of Hope with an American colleague, **Sarah Conklin**. It is a stronghold and meeting place for former prostitutes who have stayed in Cyprus. It also serves as a peer support group where the women can experiment and become empowered. Rendic’s work in Cyprus is funded by the Finnish Lutheran Mission.

“The fact that a woman manages to leave prostitution doesn’t mean that her problems are over. A former prostitute is considered scum and ostracized by everybody. She is often addicted to drugs or alcohol, possibly has AIDS or sexually transmitted diseases and is deeply traumatized. She needs support to be able to start a new life,” Rendic explains.

“The day center is open three days a week and offers lectures on physical and mental health and sexuality. We help the women to deal with immigration officials, go with them to doctor’s appointments and provide discussion therapy. Many of the victims are illiterate, so we help them to start studying. We also arrange activities and support for the children of trafficking victims.”

At the day center, women make jewelry and sew scarves, receiving a minimum wage for their work from the sales revenues. Some of the proceeds help to fund the center’s activities.

“Work gives the women confidence and helps them to learn to manage on their own,” Rendic says.

Trafficking Everywhere

Rendic has seen terrible things in her work and learned that she cannot be available around the clock or she will be in danger of burning out herself. The best way for her to relax is to potter around at home with her husband and four children. She also gains

strength from her Christian outlook on life.

“I’ve learned to detach myself and don’t become fazed by much anymore. Though having said that, when we put up Somali refugees in the spring, their horrible stories exceeded everything I’d heard previously. After hearing them I cried at home one evening; I just had to get it all out somehow,” Rendic says.

Against this background, it is sometimes difficult for her to understand the level of the Finnish refugee debate.

“People don’t understand what it’s like to be a target of violence and exploitation.”

Nevertheless, Rendic also finds her work rewarding:

“When you see even one woman getting back on her feet and getting hold of a new life, you know that you’ve done something worthwhile.”

She wishes that people would be braver to take a stand on issues.

“Everybody can help by keeping up awareness and discussion on trafficking. Many people want to close their eyes and think that it doesn’t take place here in our country. Yes it does, it happens everywhere. We should also be aware of the fact that porn consumption is connected with trafficking since the porn industry exploits victims of trafficking. On the other hand porn objectifies women and desensitizes users – after using porn they often move on to strip clubs and to use women who’ve often been forced to become sex workers.”

Rendic’s book *Ihmiskaupan kasvot* (“The Faces of Human Trafficking”, published by Uusi Tie, 2015) has been a success. Readers’ reactions have been mostly positive but incredulous: Can things like this really happen in Europe?

According to Rendic, the part of the book handling porn has inflicted anger on some readers since consuming porn has become a part of daily life. It is considered everybody’s private matter that no-one should have right to interfere with.

After an interview published in the daily *Helsingin Sanomat*, Rendic became an object of both people’s compassion and rage.

“I was attacked terribly in social media since I criticized porn consumption. However, trafficking won’t end before paid sex and the use of porn end.”

Strong Finnish Woman

Rendic is not afraid to speak out. Even in her aid work she has seldom been scared.

“At the point when I meet the women, the police have already freed them from the pimps’ fingers. However, they clearly keep tabs on us aid workers. Once when I was chatting with girls in a brothel area of Northern Cyprus, a group of four angry men

started to yell at me. The men started to follow me by car and I sure was scared then.”

“My colleague was followed when she was in town with a former street girl. The girl recognized the men as her pimps from the Bulgarian mafia. The colleague escaped the situation by walking with the girl straight to a police station.”

According to Rendic, life in Cyprus is largely similar to Finland except for the traditional gender roles which still predominate on the island: men go to work while women take care of home and children. Cyprus is a society controlled by men with few women in top positions in politics or business.

“My Finnishness shows here in that I’m a so-called strong Nordic woman. I won’t let men decide on conditions and I dare to challenge men for instance in issues related to my work. The local macho culture annoys me; men whistle after women and behave in a sexist way. On the other hand, there is every day courtesy here: men open doors for women and carry their heavy bags.”

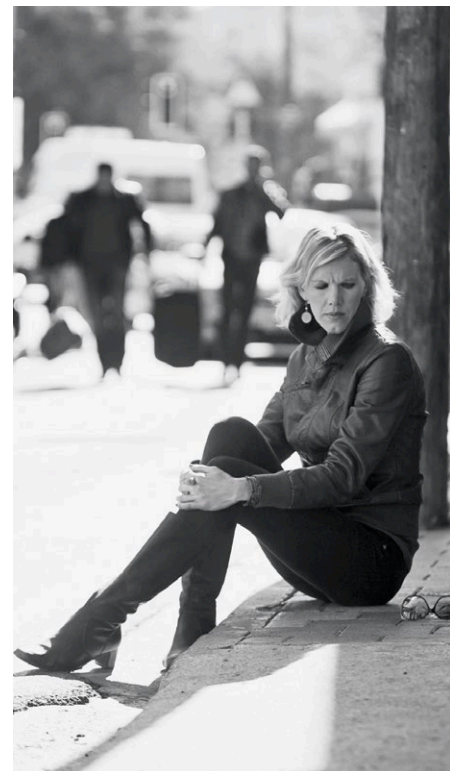
Rendic participates in events arranged at the Finnish Embassy to some degree and regrets that activities organized by the Finnish parish are so far.

“The Finnish church is active here but I can’t make it to their events very often since we live in Nicosia and the church activities are centered around Limassol.”

From Finland Rendic misses seasons, rye bread and sauna. She will have a chance to enjoy them in the fall when the family’s post in Cyprus ends. However, she will continue to be involved in her project from Finland.

**Text: Kaarina Griffiths
Photos: Pia Rendic**

www.vapautauhuri.fi

“A victim of trafficking needs support to be able to start a new life,” Pia Rendic says.

To Athens through Brussels, Awakened by the EU

After many years of international life in Brussels, Teemu Lehtinen settled in Athens, the hometown of his Greek wife.

Athens, a city of six million, includes a wide range of different neighborhoods. Glyfada in the south of the city is an affluent area. Despite years of economic crisis, its residents could still afford to drive sports cars, enjoy outdoor life at trendy cafes and restaurants and shop for luxury brands, at least last spring.

“Southern Athens is a unique place to live. It has the atmosphere of an eternal vacation. When I get off work, I always feel a bit like I’m on vacation; it’s so warm and sunny. I go swimming year round,” says **Teemu Lehtinen**.

He and his Greek wife, a lawyer, work hard during the week but make their weekends into refreshing miniature vacations.

“Especially during the summer, I don’t feel like going anywhere else,” Lehtinen says.

He visits Finland with his wife once or twice a year. In the winter, the couple goes skiing at various European resorts. During the rest of the year, they prefer city breaks. Lehtinen is not really interested in travel for its own sake, since he used to spend up to 30 weeks a year on the road. Back then Lehtinen was working as the CEO of a large international communications agency in Brussels and a lobbyist for a London gambling company, responsible for its EU policy.

Falling in Love with a Greek Colleague

While growing up in Kauhajoki, Finnish Ostrobothnia, Lehtinen was not yet thinking about an international career or planning a life overseas. He traveled with his family in places such as Sweden, Germany and the Black Sea coast. Thanks to his chamber orchestra hobby, he had a chance to tour overseas with his violin.

In 1989, Lehtinen began his studies in social sciences at Helsinki University. Dur-

“Greece has something in common with Finland, but it has enough differences as well. Finland and Greece share a position between east and west, an archipelago and a long coastline. And they share the same colors in their flags, blue and white,” Teemu Lehtinen says.

ing his second year, he decided to move overseas.

“In 1990, I experienced some sort of an EU awakening. I wanted to work with the EU integration and saw lots of opportunities in the field,” he recalls.

In 1992, Lehtinen took part in the Erasmus student exchange program in Strasbourg, France, as one of the first Finnish university students. Later, in the spring 1996, he did a traineeship at the EU Commission in Brussels. During the fall of the same year, after gaining his Master’s degree in social sciences, he started working for a private communications and lobbying agency in Brussels.

At the office, Lehtinen met a Greek co-worker. They fell in love and married in Greece in the fall 2006. The couple soon became tired of continuous travel and in spring 2007 moved permanently to Athens, the home city of Lehtinen’s wife.

In Greece Lehtinen joined a private communications agency which he had worked with earlier. He had already started studying Greek in 2002. As his working languages, Lehtinen uses Finnish, English, Greek and French.

Since the spring of 2014, Lehtinen has worked as a private lobbyist and communications consultant. He is specialized in the EU issues and has gained experience particularly in the gambling sector as well as environmental and health politics.

Vantage Point on the Greek Crisis

Lehtinen has monitored developments in Greece both as an external expert and by observing the society and sensing the atmosphere as a local. Lehtinen’s analysis, insight and opinions can be followed in his blog in the online version of the Finnish tabloid *Ilta-Sanomat*. He has often been interviewed on the topic both by the Greek and Finnish media.

According to Lehtinen, the Finns’ image of Greece is distorted.

“Many Finns have personal experiences from Greece but only as tourists. On a vacation, you aren’t much in contact with the real everyday life in the country. And the media conveys exaggerated comments,” he claims.

Lehtinen points out that even though the situation in Greece is not pretty and no immediate change for the better is to be expected, the reality is not as simple as the image provided by the media.

“In a way, Greek society got onto the wrong track after the fall of the military junta, which ruled the country from 1967 to 1974,” he asserts.

According to Lehtinen, one cannot understand the situation in Greece without first comprehending the country’s recent history.

“The Greek don’t share the idea of a common good, which is logical for us Finns. In Finland it’s sensible to defend the system since you’re at the same time defending your own interests. In Greece, on the other hand,

“Southern Athens has the atmosphere of an eternal vacation. When I get off work, I always feel a bit like I’m on vacation. I go swimming year round,” Teemu Lehtinen says.

‘the common good’ is replaced by the personal good or the good of one’s family,” Lehtinen explains.

He says that the Greek society has always been against the weak, which has increased people’s suspicion of officials.

“Soccer is actually the only thing which connects all Greek people,” he claims.

Lehtinen is worried about the fact that the Greek politicians do not seem to have any long-term plan of action.

So Different and Yet Quite Similar

Teemu Lehtinen enjoyed the international atmosphere of Brussels. Sometimes his colleagues represented ten different nationalities and spoke 20 languages.

“Nevertheless, the idea of living in a monoculture, which wasn’t my own, fascinated me. Greece has something in common with Finland but it has enough differences as well,” he says.

According to Lehtinen, Finland and Greece share a position between east and west, as a part of but on the edge of Europe

with a large neighboring country. Moreover, both countries have an archipelago and a long coastline.

When visiting Finland, Lehtinen always feels at home, even if he has been away for a long time.

“I don’t miss sauna or lakes, but I’ve always got rye bread in my freezer and salt liquorice in the cupboard. Of these two, the rye bread lasts longer.”

Some smells and colors in the new home country often remind Lehtinen of Finland.

“The smell of freshly-cut grass brings back memories from my childhood and youth. The smell of rain on asphalt makes me think of childhood summers as well.”

In Greece, Lehtinen can experience the calming verdancy and rich range of green hues of Finnish summers in the springtime.

“In Finland, summer is green and fall is yellow. In Greece, spring is green but the color of summer is blazing yellow. And the two countries share the same colors in their flags, blue and white!”

**Text and photos:
Päivi Arvonen**

Marjatta Rautionmaa: Finnish “Rag Rugs” Delight Americans

Some 30 years ago, Marjatta Rautionmaa began to import Finnish rugs into the United States since they seemed to interest Americans. Today woolen rugs in muted colors are in hot demand.

Carol Hinchliffe shows me her new black and white rug in her spacious kitchen in Larchmont, a suburb of New York City near Mamaroneck, Long Island Sound, and a stone’s throw from Manhattan. What is so special about the 1.5 x 2-meter kitchen rug? Well, it was made in Lappajärvi, Finland, by the company VM Carpet and

imported to the US by **Marjatta Rautionmaa’s** company ScanDecor.

Hinchliffe says that she really likes ScanDecor’s rugs. This is her third. She bought the first one 12 years ago. It was red, 4 x 5.5 meters in size and hand-woven of linen. It is placed in the prime spot of the house – the living room floor.

“These Finnish rugs are durable and of high quality. I love their colors and contemporary look,” says Hinchliffe.

She invites me to see the third rug, in her teenage son’s room. There it is put to a tough test. According to Hinchliffe, this is the ultimate test for a rug’s endurance.

Hinchliffe’s two cotton rugs were hand-

woven at the Rasinmäki weaving mill in Oititi, Southern Finland.

“Yes, these kinds of rugs are called rag rugs in Finland,” Rautionmaa says with a laugh.

She adds that the Rasinmäki rugs’ weft is not cut from old clothes, like in traditional rag rugs, but that the material is new and clean and purchased at a high price from Germany.

“So they don’t actually have anything to do with rags,” Rautionmaa says.

Rug Samples on the Wall

Rautionmaa began to import Finnish rugs to the US 30 years ago. Her sister, **Eija Rasin-**

Marjatta Rautionmaa (left) with interior designer Kim Mitchell. Mitchell chose ScanDecor Rugs’ rugs for the TV series ‘Property Brothers’. Photo: Marjatta Rautionmaa’s archives.

mäki, ran a successful weaving mill in Oitti. Rautionmaa, who had moved with her boyfriend at the time to New York, noticed that the fresh-looking “rag rugs” were in demand on the other side of the Atlantic. She founded a company, ScanDecor, and marched to the D&D Building in Manhattan, which had dozens of showrooms for textiles. Rautionmaa found agents interested in rugs, introduced herself and managed to convince them to hang her rugs on the walls.

Affluent Americans often hire professional decorators to furnish their homes. These interior decorators visit showrooms to study trends and outline a certain style for the client’s house or apartment. In order to carry out their vision, they also purchase everything necessary from furniture and rugs to curtains and paintings. Only certified professional decorators are allowed to make purchases in the B&B showrooms.

“Showcases kept asking for more patterns. It was fun to be able to travel to Finland frequently thanks to the carpet sales and to have a chance to custom-design rugs for clients,” Rautionmaa says.

The Rasinmäki rugs sold in the US were designed individually to order. They were made in colors and sizes requested by the decorators.

“This way everybody got a rug suited for their home. The products are so expensive that they can’t be sold in ordinary carpet stores. They are available only in showcases.”

“People in the States want much larger rugs than in Finland, where they’re two meters wide at the most. Here they have to be at least three meters. Therefore Eija invested in a three-meter-wide loom. One rug can take 300 meters of warp. There have to be plenty of wefts to make the rugs durable,” Rautionmaa explains.

She points out that Americans and Finns have different tastes in color. In Finland, people prefer strong colors in interior decoration, while in the US more muted colors are popular.

“Therefore I designed the coloring, usually something light and natural. My sister’s weaver took care of the fabric,” Rautionmaa says.

A Rug Boom

However, the import of Rasinmäki rugs has gradually faded. It became more difficult to find good weft in Europe and there were no more rugs left for ScanDecor’s customers.

At the moment, VMCarpet’s machine-woven products sell better. They are made of wool and have a special base which suits heated floors and protects them. Rautionmaa says that there is a rug boom in the US at the moment.

“Rugs are the latest trend in interior design. Wall-to-wall carpets, which used to be so popular, are being ripped out and wooden floors are polished shiny and handsome. They are crowned with smaller rugs, suitable for decoration.”

Marjatta Rautionmaa (on the left) and Carol Hinchcliffe admire a new black-and-white rug in Hinchcliffe’s kitchen in Larchmont, NY.

“Middle-class Americans change the style of their home from time to time. They throw out everything old, hire a decorator and remake the space,” she says.

VMCarpet employs renowned Finnish designers, such as **Ristomatti Ratia** and **Jukka Rintala**. Rautionmaa has also made her mark on the rugs imported to the US.

“The colors of the edge bindings must be changed to suit the American taste. They can’t be white like in Finland but have to be darker, for instance linen-colored or beige, so they don’t show stains right away.”

Competition is hard in the States – even in the rug business. You must find a way to stand out from the crowd.

“Everything is based on the connections I’ve built over the past 30 years. Finnish rugs are so different that they attract interest. Moreover, customers notice the high quality-price ratio,” Rautionmaa explains.

“Rag rugs” attract celebrities, too. **George Steinbrenner**, the late owner of New York’s famous baseball team, is known to have acquired a large cotton rug for his villa in East Hampton, where many rich and famous spend their summers. In the Virgin Islands, a Finnish rug adorns the floor of a hotel founded by **Laurance Rockefeller**, a member of the famous Rockefeller family.

And last but not least: a few years ago, director **Woody Allen** presented his latest home in Manhattan in an interior design magazine. One of the rooms was embellished with a hand-woven “rag rug” which matched the paintings on the wall. It was imported by ScanDecor from Finland.

Text and photos: Tarja Tuppurainen

FACTS

Who: Marjatta Rautionmaa
 Family: husband Michael Dick, four adult children
 Home: Larchmont, New York, USA
 From: Punkalaidun, Finland
 Profession: Entrepreneur, rug trader and importer
 Company: ScanDecor Rugs, scandecorugs.com

Carol Hinchcliffe chose a Rasinmäki rug to her teenaged son’s room.

Rhodes as Destiny

The island of Rhodes in Greece's Dodecanese archipelago has been one of the permanent magnets for Finnish tourists for decades.

With an intention to travel around the world, Minna Puhakka-Pastrikou from Vantaa flew to her first destination, Rhodes. However, the Greek island changed her plans and became her home. Ann-Sofi Sydholm, originally from Närpes, Finnish Ostrobothnia, was not planning a life in the Greek archipelago, but falling in love with a fellow student at St. Petersburg University in Russia changed the direction of her life.

The island of Rhodes in Greece's Dodecanese archipelago is one of the permanent magnets for Finnish tourists. The first conducted tours from Finland to the island

Ann-Sofi Sydholm-Panagos.

were arranged for more than 50 years ago. **Oili Panagos** (née Majamäki), originally from Jyväskylä, central Finland, was working as a nurse in Switzerland when she ventured to Rhodes on vacation in 1971. She chose the destination partly by chance and partly on recommendation of her mother and younger brother, who had been there on holiday previously.

"I remember well the lovely warm breeze that blew in when the airplane door opened. I was first charmed by the climate and soon after by a Greek man who became my husband," Panagos says.

She first worked in Rhodes as a tour guide and then as a Finnair representative. Today Panagos, 70, is a fulltime grandmother for her four grandchildren. She gained Greek citizenship soon after settling in Rhodes as well as a degree from a Greek travel guide school. The Orthodox faith was also a natural choice for her since her Karelian mother was Orthodox.

"I certainly differ from other Greeks in my looks but I feel that I've become Greek. I was born in Finland but live in Greece," she explains.

Panagos last visited Finland 10 years ago.

"I used to go to Finland to do shopping but now you can get everything here. In the old days I even brought bananas here from Finland."

She keeps up her Finnish by reading Finnish literature and magazines and by speaking it with her Finnish daughter-in-law, **Ann-Sofi Sydholm**.

From Närpes to Rhodes

Sydholm was born in Närpes, Southern Ostrobothnia, to a Swedish-speaking family

in 1968. In the mid 1990s, she was studying Russian in St. Petersburg. She lived in a dorm and was greatly annoyed by her neighbor, a male student – especially by his belabored laughter. Her friends told her that the loud neighbor was a Greek named **Kosta Panagos**.

"I said to my friends that I felt sorry for any woman who'd marry that guy," Sydholm says with a laugh.

At the time she had no idea that a shared train trip from St. Petersburg to Finland would lead the two to fall in love.

The following summer Sydholm visited Panagos's home island where he was working as a guide.

"The heat was unpleasant and I was sure that I couldn't live here," Sydholm reminisces.

Kosta Panagos.

Minna Puhakka-Pastrikou visited Rhodes for the first time in 1988.

Tourist Island

Sydholm and Panagos settled down in Vaasa, Finnish Ostrobothnia, where Panagos gained his MA at the university. He had hard time trying to adjust in Vaasa and 10 years ago the couple decided to move to Rhodes.

“It wasn’t easy for me to adjust here,” Sydholm admits.

In Finland, she had built a marketing career in an international industrial company. In Rhodes, her first job was in a tourist shop which made printed T-shirts.

At the moment she focuses on developing the family company, Villa Panagos. She can now use her expertise both in marketing and IT in her work. The company arranges customized theme trips and offers accommodation for small groups at the family farm. Customers are served in Finnish, Swedish, Norwegian, Danish, Russian and English.

“We want to show tourists the many faces of Rhodes. Many of them have visited the island for more than 10 times but are still astonished on our trip about how much new they can experience here,” Sydholm says.

Competition is tough in the tourist industry.

“We sell quality and personality; you can’t copy those things. We trust that our company’s reputation will spread by word of mouth to new customers.”

The Greek economic crisis can be seen in the daily life in Rhodes, and the situation has worried people for a long time.

“This isn’t the first time that Greece has been in dire straits. When Finland was still covered by ice, there was a thriving culture here,” Sydholm says.

Language Opened Up the Culture

When leaving for St. Petersburg to study, Kosta Panagos, Oili Panagos’s eldest child and Ann-Sofi Sydholm’s husband, hoped that he would perhaps find a spouse there.

“I thought that I might find a Russian Orthodox woman but I met a Lutheran from Närpes instead,” he says with a laugh.

His laughter, which annoyed Sydholm so much in St. Petersburg, is famous in Rhodes.

“People say that they can tell where I am by hearing my laughter several blocks away,” Panagos says and gives another demonstration of his loud, infectious laughter.

Panagos speaks Finnish but gives a round-about answer to a question whether he has a Finnish-Greek identity.

“I’ve grown up in a bi-cultural and bilingual environment. I well understand the Finnish way of thinking and feeling,” he says.

In his childhood in the 1970s, a foreign mother was a rarity in Rhodes.

“My classmates called me ‘a stranger’ and I decided to respond to my mother always in Greek even when she was speaking Finnish to me.”

Panagos might have lost his Finnish skills altogether if his father had not sent him to an expatriate children’s camp in Finland several summers in a row.

Multilingual tradition lives on in his family. Panagos and Sydholm have two children, ages six and eight. Sydholm has taught them Swedish, the parents speak Finnish with each other, and Panagos and his mother speak Greek to the children.

Rhodes Beat High School

Minna Puhakka-Pastrikou, originally from Vantaa near Helsinki, was dreaming about touring the world. In 1988, when she was 16, she began to fulfill her plan with her friends. The first destination was Rhodes.

“Rhodes swept me off my feet and I had to return here over and over again. I fell thoroughly in love with the island on my very first visit here,” says Puhakka-Pastrikou, 43.

She dropped out of high school and moved to Rhodes for the winter in the middle of her senior year. She later gained her high school diploma online.

Puhakka-Pastrikou found her husband while working on a tourist boat. The couple married in 2000 and they have twins, born in 1999.

She works part-time in the family’s fast-food restaurant and has taught at the Rhodes Suomi School for more than 10 years.

“Our school is the first Greek Suomi School which already has two generations of students,” she says.

Before Kalevala Day, also known as Finnish Culture Day (Feb. 28), Puhakka-Pastrikou and her colleague **Marika Kärkäinen** racked their brains about how to make the students excited about the Kalevala. They came up with an idea of a silent movie, which became a joint project of the whole school. The movie *Kalevala ja ihmevepaimen lumous* (*The Kalevala and the Spell of Magic Gadget*), which humorously links the Kalevala to the present time, is available on YouTube and has attracted a lot of popularity especially at Suomi Schools around the world. (<https://www.youtube.com/watch?v=JvzoGJIRJqc>)

Rhodian but not Greek

Puhakka-Pastrikou has found her place in Rhodes.

“I’m not Greek but Rhodian,” she says.

Finnishness is still important to her. She visits Finland once or twice a year and her brother and parents come to Rhodes often.

“My husband has been forthcoming on many issues and we’ve picked the best parts from both cultures,” she says.

From Finland, Puhakka-Pastrikou brings back rye bread, liquorice and birch sauna whisks, which bring the aroma of Finnish summer to the family’s home sauna.

She thinks that the children will move to Finland to study in a couple of years.

“We’ve started to wonder how our whole family could become Finnish-Rhodian for at least a part of the year.”

Puhakka-Pastrikou enjoys nature and hiking. She has found places in Rhodes that even many native islanders do not know about.

“Rhodes is a really versatile island. There are even waterfalls here in the spring and fall. There are also lakes and a lot of forest and fantastic old hiking trails.”

Unfortunately the trails are poorly marked. There is a lot of demand for hiking trips and Puhakka-Pastrikou has started working part time as a hiking guide for the travel agency Savaidis. (www.savaidis-travel.net)

Text and photos: Päivi Arvonen

The impressive gate of the port of Rhodes.

Blind Author Jonna Mononen: "My Dreams Came True in Germany"

Although Jonna Mononen has been blind from birth, it has not prevented her from venturing overseas. Her first novel came out last fall.

Jonna Mononen has wanted to move to Germany ever since she was a little girl. As a child she toured Central Europe, including Germany, on camping holidays with her family.

"When I was six, I told my father at some German camping site that by the way, I'm planning to move to Germany. My father didn't take me seriously but here I am," Mononen says with a laugh.

Germany stayed in her mind and as a teenager she decided to apply to spend a year as an exchange student in the country. This was not simple since she had not stud-

ied any German at school. Mononen did not give up but studied the language on her own and eventually made it to the country of her dreams. However, the exchange year turned out to be quite tough, at times far from the life of her dreams.

"Although I've been brought up to be very independent, I still had to bite the bullet many times. My host mother didn't want to take me around but told me to pick up my stick and go by myself. So I didn't have much choice."

"In the beginning I felt insecure but became more confident when I realized that I could manage. I spent four hours on my first trip to the store because it was so much fun," she recalls.

Taking a Stand by Writing

Four and a half years ago, Mononen moved to Germany to live with her boyfriend. She had met him online. At first they were just friends but on her trip to Berlin, Mononen did her laundry at **Kristian's** house. While the machine was running, the couple fell

in love. Since then, they have been inseparable. Today the pair lives in Bad Säckingen, near the Swiss border.

Accepting blindness has not been easy for Mononen, who has gone through some tough times.

"But you can get far with *sisu*, guts and black humor. I decided not to give up or wallow in self-pity."

Publishing a book is one of her dreams-come-true.

"I'm not after money or publicity, but want to raise awareness about people with handicaps through my writing and encourage them to realize their dreams. We're planning to launch the book on the international market, too. That way I could bring up the great solutions which Finns have created for the visually-impaired – compared with the situation in Germany, for instance," explains Mononen.

"I also want to show through my writing that people with handicaps can manage and do things. There are, of course, always those who'll try to slow you down, to scare you and put you down, but you shouldn't take any notice of them."

In Mononen's first novel *Hiljaa pimeässä* ("Silent in the Dark", Nordbooks), which came out in late 2015, ten tourists are trapped by a landslide in a pitch-black stalactite cave. Gradually the darkness begins to take over their souls, too. At the publication party, Mononen read excerpts from her book – in the dark.

She is working on new books, including the first part of a series of crime novels set in Imatra, her former hometown in eastern Finland. Another project is a suspense novel titled *Kasvain* ("Tumor") which is her disability-political manifesto.

"In the book, a famous neurosurgeon becomes blind as a result of an operation," she reveals.

After losing his sight, the respected professional becomes an invalid, ostracized by the society.

The novel has several layers: the title, tumor, refers to how people with handicaps are treated as tumors and on the other hand to the intolerance toward them which spreads like a tumor.

Jonna Mononen told her father already at the age of six that she wants to move to Germany.

Mononen has previously self-published two e-books, *Sokea raivo* (“Blind Rage”) and *Marjanpoimija* (“Berry-picker”) as well as a guidebook to the pain disorder trigeminal neuralgia *Nyt meni hermot!* (“Losing My Nerve”).

She writes her books on a regular keyboard with touch typing, for which she has won prizes. For proofreading, she uses a screen-reading program which changes text into speech with a synthesizer. With the same technique, she can use the internet and read magazines and books.

Mononen is a self-confessed technology freak and is happy with how new gadgets and programs open up the world for the visually-impaired. Apple computers and iPhones are now available with screen-reading programs, some for free. The iPhone also offers a GPS navigation app called Blind-Square that helps the visually-impaired to orienteer in urban environments.

The Blind Have Been Made Passive in Germany

According to Mononen, the visually-impaired in Finland have many things that those in the rest of Europe can only dream about: a legal right to a personal assistant, a disability pension as well as the information management service and library of the Finnish Federation of the Visually-Impaired, which gives them access to an immense amount of information.

In Germany, the blind and partially-sighted do not have assistants or any information channel resembling the information management service in Finland. Mononen would like to read the German dailies, for instance, but they are not available for the visually-impaired.

“Here in Germany, people pity the blind and want to isolate them into their own groups. They don’t go to regular schools like in Finland, for instance. In the special schools for the blind the disability label strengthens and people become passive. The pity mentality affects the blind themselves, too. They begin to feel that they can’t do this or that because they’re blind.”

Mononen thinks that it is wrong that family members must serve as personal assistants for the blind. However, in Germany she must walk the new routes first with her husband. Kristian walks behind her and gives her directions which she then conveys to her guide dog, Labrador retriever **Ike**. The next time she usually manages with Ike. He is a master at learning routes after one round and understands German, too.

“The blind are, in my opinion, much more apprehensive here than in Finland. My acquaintance who has lived in the same city for 12 years doesn’t dare to go to a store across the street without an escort. Another friend wanders how I dare to use the train; she is worried about not finding the door in it. As if you couldn’t ask for help – especially since people are really helpful here,” she says.

“When I visited Cologne Cathedral, people said to me that you probably won’t climb up the church tower. Well, I did walk up those 500 steps just to show them. I’ve started to avoid the visually-impaired Germans a bit since they seem so helpless and wrapped up in themselves. The system has molded them that way.”

Helpful Germans

Mononen says that Germans are, on the other hand, bolder in making contact with the blind than Finns. They offer help and a seat on a tram, tell you when the traffic lights change and take you by the arm without hesitation.

“Ike often serves as a catalyst for people to come to talk to me. A while ago a cyclist stopped me on the street, started to ask about Ike and eventually escorted me to the employment agency where I was going. Public transportation is free for the blind here while in Finland I pay the same fee as pensioners. The Finnish Railways especially sometimes have a weird attitude toward guide dogs and I’ve had disputes over visiting the restaurant car with Ike, for instance.”

Mononen says that there still are small shops in Germany, such as bakeries, butcher’s shops and vegetable stores. They make life easier for the visually-impaired, since their staff have time to help with picking the right products. Some vendors already know Mononen and know what she usually buys.

“On the other hand, Kristian says that the other customers often stare at me when I touch the products. This doesn’t happen in Finland. And the cashier often speaks past me to my companion and expects him or her to do the paying for me. In Germany, nobody seems to believe that a blind person can manage on his or her own.”

Mononen does not want to use the grocery stores’ delivery services because she enjoys shopping. She finds the right products based on their form and aroma and by asking the vendor.

All-important Scents

The visually impaired have a good situation in Finland. However, health-care is organized better in Germany, according to Mononen. You can quickly get an appointment with your personal physician or even a specialist.

According to tests carried out in Germany, Mononen’s blindness is not genetic and it might be possible to return her sight partially with the present gene therapy treatments. Originally, Mononen wanted to become a cancer doctor, but since a blind person cannot do the clinical part of the studies, she became a translator.

“If my sight can be returned sufficiently, I’ll reconsider medical studies. However, at the moment I focus on writing 100 percent.”

Mononen enjoys living in Germany and considers it her home country. She likes the atmosphere, which in her opinion is more open and relaxed than in Finland, as well as the cafés, markets and street festivals. She says that she can smell food more on the streets in Germany than in Finland.

“Smells are important for me and therefore I’m a bit bothered in Finland by the fact that everything is made so scentless in fear of allergies. There are clearly more people with allergies there than in Germany even though for instance animals are allowed almost everywhere here.”

Mononen’s dearest smells in Finland are connected to forest, sauna and summer cottage. She has been a passionate collector of perfumes since she was a child and has 900 varieties at home to choose from. She has started to look for a cooperative partner with whom to create an exciting or even frightening scent for thriller fans.

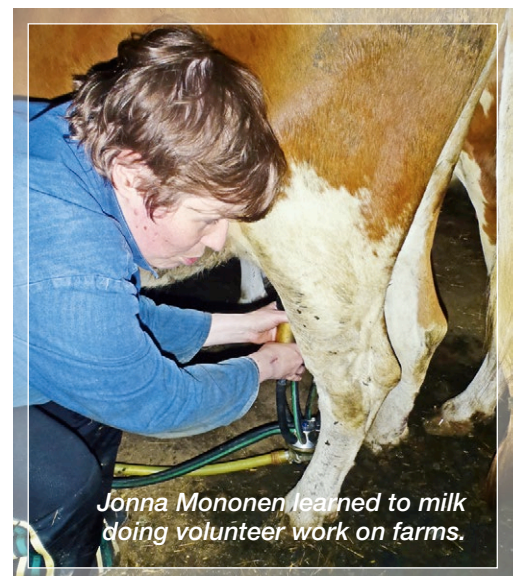
“My future includes a move to the country since both Kristian and I like animals and doing things outdoors. We spent six months doing volunteer work on farms in Germany and Italy. I learned to milk and take care of animals.”

Mononen regrets that there are no other Finns near her in Bad Säckingen to chat with in Finnish. It is important for an expatriate working as a professional writer to keep her native language alive. However, Mononen says that she reads so much in Finnish that there is no danger of her sense of language of deteriorating. And with help of Skype, she can easily talk with her own family and Finnish friends.

“I wish I could find somebody with a real sauna here. That’s what I miss most about Finland.”

**Text: Kaarina Griffiths
Photos: Marja-Leena Mononen
and Jonna Mononen**

You can find Mononen on Facebook by searching for “Kirjailija Jonna Mononen”.

Jonna Mononen learned to milk doing volunteer work on farms.

Finland 2017: Plant a tree for 100-year-old Finland

The Spruce of the Future campaign follows the Finnish tradition of celebratory tree-planting, under the leadership of schools. The campaign will be launched on 12 May 2016 (the birthday of the statesman **J. V. Snellman**) and invites everyone – local authorities and the defence forces, businesses and individual citizens alike – to come and plant trees together.

The goal is to get various organisations and generations to work together. School children and conscripts have volunteered to help the elderly plant jubilee trees, and foreign nationals resident in Finland will be invited to take part along with Finnish diplomatic missions, Finnish-language schools and Friends of Finland associations operating abroad.

You can plant jubilee trees at your own convenience at any time between May and September 2017. In the spring, the recommended planting day is 12 May 2017, while in the autumn the suggested date is 21 September, the International Day of Peace. The voluntary planting work and the jubilee trees will be documented for coming generations on the campaign website.

On the Finland 100 website, project founder **Mika Vanhanen** of the Environ-

ment Online (ENO) Programme Association explains what inspired their team to contribute to the Finland 100 anniversary.

“It all started when the ENO global virtual school set the target of collectively planting 100 million trees by the year 2017. When Finland was declared independent in 1917, an “Independence Spruce” was planted in Kaivopuisto Park in downtown Helsinki. Later, on Finland’s 50th anniversary, the seedlings of tens of thousands of “Home Spruces” were planted all over the country,” Vanhanen says.

Now that Finland is turning 100, “Independence Spruces” will again be planted, under the leadership of schools, to mark the occasion. By now, virtual schools in 157 countries and dozens of local communities have already joined in to put our idea into effect. But this is not only about planting seedlings: music also plays a major role. The campaign will have a dedicated jubilee song that will be performed in schools and by choirs in all the national languages: Finnish, Swedish and Sami.”

According to Vanhanen, the jubilee theme “Together” is embedded into the ENO virtual school. The theme bridges the gaps between generations, engaging children, adolescents and older people both within Finland and beyond its borders. While Finns are planting jubilee trees together, the schools within the network will also be busy planting their Trees of the Future all over the world.

Can you find a vintage picture of a 1967 “Home Spruce” in your photo album, or do you cherish one in your own garden? Come and join our photo challenge on Instagram!

Additional information: <http://suomi-finland100.fi/plant-a-tree-for-100-year-old-finland/?lang=en>

Suomi Finland 100 homepage: <http://suomifinland100.fi/info/?lang=en>

I Want to Join the Finland Society

Name Year of birth:

Address

E-mail

Tel.

I pay my membership fee for the year / years The membership fee is 35 €/USD 41/calendar year. The following members of my family living at my address also want to join the Finland Society. The membership fee for a family member is 17 €/USD 21/calendar year.

Names and years of birth:

.....

I pay with my **credit card** on your homepage: www.suomi-seura.fi
-> Membership -> Joining Member – choose English by clicking the British flag

Invoice me

I will pay directly to your account

Date / 20..... Signature

I am already a member, here is **my new address**:

Name

Address

E-mail

Tel.

Membership number

Send to: info@suomi-seura.fi
or to: Suomi-Seura ry, Mariankatu 8, FI-00170 Helsinki, Finland

Visit Finland – The Official Travel Guide of Finland

Visit Finland is a national expert agency and an active player in the tourism sector, which is responsible for promoting foreign tourism to Finland.

Visit Finland’s website www.visitfinland.com includes tourist information in nine languages: English, Swedish, German, Russian, French, Italian, Spanish, Chinese, and Japanese. You can switch the language from the menu at the top right-hand corner.

<http://www.visitfinland.com/>

The World Needs One More Book

A long time ago, I wrote a book entitled *Herää Suomi - sodanjälkeinen aika on ohi* (“Wake Up Finland – The Post-War Era is Over”). It was published in 1992. The core idea was that the world had changed and that Finland had to change, too. The EU was appealing, several years before Finland joined.

Now I wonder if I should re-write that book. I already have a new title for it: *Herää Suomi - sota on jo ovella* (“Wake Up Finland – War is Already at Hand”). The theme would be about how very little has changed. States only have interests, which drive their behavior. In the time of nation-states they were more easily recognizable; in the era of globalization, they are hidden behind various curtains of smoke.

Partially fuelling this is the media, which focuses on whatever sells. The surest way to attain publicity is through scandal. Even we at the Finland Society’s level even familiar with this. Those chosen as Expatriate Finn of the Year seem to be too wholesome for the news columns – perhaps we should pick criminals, or at least people with murky backgrounds.

Sadly, that’s how the world is.

Global chaos has reflected on conditions in Finland. The number of undecided voters is growing as the old political parties force themselves into “reform”. The growth in the number of unaffiliated voters is simply an indication that people don’t know what’s going on in politics or what each party represents. That leads to political uncertainty.

Another matter that is particularly striking in Finland is the lack of political leadership. That is a result of a lack of understanding within the parties as to what they should

really do. My last hope faded when Finns Party chair **Timo Soini** described himself last year as an American-style Republican.

The only political leader with authority is the president. Of course, he was stripped of nearly all his powers by the most recent constitutional reform. He is still however allowed to decide on foreign policy – but only together with the cabinet.

From the Finnish standpoint, this uncertainty could have fateful consequences. As Finnish companies head toward far-off countries, we need investments in Finland, so that at least the immigrants can get work. But who would invest in a country like this? A country whose economy is broke and whose economic policy decisions are made by the ham-fisted?

Then the big question: what kind of Finland will be described to the world when Finland turns 100? The truth? An Arctic backwater on the brink of bankruptcy, which is trying to budget-cut itself to death, but doesn’t even succeed at that? A former sports power that celebrates achievements of past decades? Fortunately there is biathlete **Kaisa Mäkäräinen**, a positive Finn. A cultural great power, whose brightest star is Tom of Finland? Or should we say that we used to have good relations with our neighbor the Soviet Union, but that our ministers now refuse to visit Russia?

Jukka Kuoppamäki’s patriotic 1972 song *Sininen ja valkoinen* (“Blue and White”) comes to mind. My wife and I once sang a rough version of it as evening entertain-

ment on the Inca Trail in the Andes Mountains. Amazingly, our Inca guides picked up the tune in a heartbeat and joined in. Another memory related to this song originates back home in Finland. When the song appeared, **Timo Juti**, a sheep farmer and board member of the conservative National Coalition Party, proposed that such a fine song should be honored with an NCP medal. But nothing came of it. A grain farmer sitting next to him noticed that the song’s lyrics had a reference to “the white clouds, those sheep of the blue sky”.

Jealousy is a powerful force among the Finno-Ugrians and elsewhere.

I close now with a short quotation from **Henry Miller**’s fine book *The Colossus of Maroussi*. It has been on my reading table since 1964. I bought it when I went to Cyprus as a UN peacekeeper.

“No nation on earth can possibly give birth to a new order of life until a world view is established,” writes Miller. “We have learned through bitter mistakes that all the peoples of the earth are vitally connected, but we have not made use of that knowledge in an intelligent way. We have seen two world wars and we shall undoubtedly see a third and a fourth, possibly more. There will be no hope of peace until the old order is shattered. The world must become small again as the old Greek world was – small enough to include everybody.”

The EU has not been able to fulfill this task envisioned by Miller.

Jarmo Virmavirta
Chair of the Finland Society

The Finland Society’s Intensive Finnish Language Course 2016

Time: **July 18–29, 2016**

Place: Laajasalo opisto / Laajasalo Folk High School, which is located in a suburb of Helsinki, about 9 kilometers from the city center.

Our language course is specifically designed for descendants of Finnish emigrants over the age of 18. Foreign spouses and people who are interested in the Finnish language and Finland are also welcome to participate in the course.

Course contents: Finnish (50 lessons) taught by native Finnish teachers **at two levels (intermediate and advanced)**

Fee: The course fee

- with accommodation is 995 € for members of the Finland Society and 1080 € for non-members

- without accommodation 710 € for members of Finland Society and 790 € for non-members.

PLEASE NOTE! You can still register for the course!

For more information and the online application, please go to: www.suomi-seura.fi/en/seminars-and-courses

Baked Delights without Gluten

Celiac Carrot Flatbread.

Celiac is a life-long disease in which gluten causes an infection reaction on the mucous membrane of the small intestine and damages the lining of the small intestine. Consequently, one's ability to absorb nutrients becomes weaker.

Gluten, on the other hand, is a protein which wheat, barley and rye contain. Celiac is treated by a gluten-free diet and it is indeed vital for those suffering from celiac to follow it carefully.

Grain's gluten gives dough its elasticity. Since gluten-free baked goods lack it, they are more crumbly than regular ones. However, those following a gluten-free diet do not have to lead a life without bread.

Gluten-free bread is baked with special flour as well as buckwheat, millet, rice and corn flour. Plain oats are allowed for celiac as well.

Regular recipes become gluten-free when you switch regular flour to those without gluten. The rule of thumb is that 1 deciliter equals 1 deciliter of gluten-free flour mix.

Eggs, grated cheese and quark (*rahka*) improve the structure of gluten-free baked goods. Allow the yeast dough rise only once and handle the baked goods with care since the somewhat loose dough flattens easily.

Celiac Carrot Flatbread

- 4 boiled carrots
- 2 boiled potatoes
- 1 teaspoon salt
- 2 eggs
- 4 dl light gluten-free flour mix
- 1 dl buckwheat or oat flakes
- 0.5 dl canola oil

Puree the peeled carrots and potatoes. Mix in the eggs, salt, gluten-free flour mix, buckwheat or oat flakes and oil. Form thin, round flat breads of the dough and lift them on the baking paper. Stick holes with a fork in the breads and bake them at 225° C for 10-15 minutes. Serve warm.

You can alter the flavor by adding to the dough sunflower seeds, sesame seeds or ground herbs.

Buckwheat Rolls

- 4 dl water
- 50 g yeast
- 2 dl buckwheat flakes
- 1 tsp salt
- 1 dl oil
- 7 dl gluten-free flour mixture

Dissolve the yeast into lukewarm water. Add the buckwheat flakes, salt, oil and bread flour mixture. Knead into an even texture.

Take spoonfuls of the dough and roll into buns, using greased hands. Allow to rise in a warm place. Bake at 225° C for about 10 minutes. Best when fresh, but can be frozen.

Chives crackers

- 250 g almond meal
- 75 g crème fraîche
- a bunch of chives
- a pinch of coarse salt

Minch the chives and mix all the ingredients together. Place the mixture between two pieces of baking parchment and use a rolling pin to press it into a square layer that is as thin as possible. Remove the top paper and slice into pieces of the desired size. Sprinkle with salt.

Bake at 100° C for about an hour on the lower rack of the oven, until slightly browned. Cool before serving, preferably with cheeses.

Dream Cake

- 3 eggs
- 1.5 dl sugar
- 1 dl potato flour
- 0.5 dl cocoa powder
- 1 tsp baking powder

Beat the eggs and sugar until foamy. Combine the potato flour, cocoa powder and baking powder. Sift the flour mixture into the egg mixture in small amounts, stirring with a spatula. Turn the mixture onto a baking parchment (30 x 38 cm/12" x 15").

Bake at 200° C for about 8 minutes. Immediately upon removing it from the oven, turn the cake base onto a sugared baking parchment. Detach the baking paper. Cover with a cloth and allow to cool.

Filling 1:

- 150 g butter
 - 2 dl powdered sugar
 - 2 tsp vanilla sugar
 - 1 egg yolk
- Beat the butter and sugar, add the vanilla sugar and egg yolk.

2. Vanilla cream filling:

- 125 g butter
- 1 dl powdered sugar
- 1 vanilla bean
- 200 g Philadelphia cream cheese

Beat the butter with a mixer and add the powdered sugar. Split the vanilla bean lengthwise and scrape the seed into the butter mixture. Add the cream cheese and beat until even.

Spread onto the cake base. Roll up using the baking paper as support. Chill in the refrigerator.

Slice into pieces about 1.5 cm (half inch) thick.

Text and photos: Tiina Laitinen

Dream Cake.